

373.1
ด 73' 6
1-5

สภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร
ในทัศนะของนักศึกษา และอาจารย์พยาบาล

ปริญญานิพนธ์
ของ
กฤษฎี สรรประสิทธิ์

24 เม.ย. 2535

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า
ปริญญามหาบัณฑิต
กรกฎาคม 2529

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

177781

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบได้พิจารณา
ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา
..... ประธาน
..... กรรมการ

คณะกรรมการสอบ
..... ประธาน
..... กรรมการ
..... กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทวีรุณ หอมเย็น และอาจารย์ ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร ซึ่งเป็นประธานและกรรมการควบคุมการทำ ปริญญานิพนธ์ของผู้วิจัย รองศาสตราจารย์ ดร.ประชุม รอดประเสริฐ ซึ่งกรุณาร่วมเป็น กรรมการสอบและช่วยตรวจ แนะนำในขั้นสุดท้าย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ต่อท่านที่กล่าวนามข้างต้น ซึ่งนับว่าเป็นผู้ช่วยชี้แนะอย่างสำคัญเพื่อให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ มีความสมบูรณ์และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ประชุม รอดประเสริฐ อาจารย์ คุณอุดม สุภาไทร อาจารย์ ภายเจติ อภิชาตบุตร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ บุญทอง ที่ได้กรุณา ตรวจ แก้ไข และให้คำแนะนำในการปรับปรุงแบบสอบถามซึ่งเป็นการเสริมคุณภาพ งานวิจัยนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอขอบคุณ อาจารย์ และนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สภาการพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ และวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ที่ให้ความร่วมมือ ในการตอบแบบสอบถามงานวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณวรารักษ์ เทชะวันมเศรษฐ์ ซึ่งได้ให้บริการและช่วยเหลือผู้วิจัย ในหลาย ๆ ประการ และขอขอบคุณ คุณเวสันต์ สรรพกระษิษฐ์ ที่ได้ให้กำลังใจในการทำ วิจัยนี้ตลอดมา

คุณคำอันพึ่งมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอขอบแก่ บิศา บารคา คุณครู อาจารย์ ผู้มีพระคุณยิ่งในการปลูกฝังและส่งเสริมการศึกษาของผู้วิจัยตลอดมา

กุษฎี สรรพกระษิษฐ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	6
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
ความหมายและขอบข่ายของสภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษา	10
วิธีการและเครื่องมือในการศึกษาสภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษา ..	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28
สมมุติฐานการวิจัย	35
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	36
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	36
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	37
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ	38
การรวบรวมข้อมูล	43
การจัดกระทำข้อมูล	44
การวิเคราะห์ข้อมูล	45
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	49
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49

ตอนที่ 1	วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนที่คะแนน สภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล ด้านการเรียน การสอน การบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคาร สถานที่	49
ตอนที่ 2	วิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนน ด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ ของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล สำหรับนักศึกษาเปรียบเทียบตามตัวแปร ระดับชั้นปี และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่วนอาจารย์เปรียบเทียบตาม ตัวแปร วุฒิ และประสบการณ์ทางการสอน	49
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	112
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	112
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	112
	การวิเคราะห์ข้อมูล	113
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	114
	อภิปรายผล	116
	ข้อเสนอแนะ	127
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป	131
บรรณานุกรม		132
ภาคผนวก		141

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถาบันการศึกษา พยาบาล	37
2	แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน	44
3	คาสถิติพื้นฐานคะแนนทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาลรวมทุกวิทยาลัย จำแนกเป็น รายขอ	50
4	คาสถิติพื้นฐานคะแนนทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านการบริหารของ นักศึกษาและอาจารย์พยาบาลรวมทุกวิทยาลัย จำแนกเป็น รายขอ	55
5	คาสถิติพื้นฐานคะแนนทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อนของ นักศึกษาและอาจารย์พยาบาลรวมทุกวิทยาลัย จำแนกเป็น รายขอ	58
6	คาสถิติพื้นฐานคะแนนทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ของ นักศึกษาและอาจารย์พยาบาลรวมทุกวิทยาลัย จำแนกเป็น รายขอ	60
7	คาสถิติพื้นฐานคะแนนทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ ของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาลรวมทุกวิทยาลัย จำแนกเป็น รายคำ	62
8	คาสถิติพื้นฐานคะแนนทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ และวิทยาลัยพยาบาลเกษกรุณย์ จำแนกเป็นรายข้อ	64

9	คำสถิติพื้นฐานคะแนนทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านการบริหารของ นักศึกษาและอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ และวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ จำแนกเป็นรายชื่อ	73
10	คำสถิติพื้นฐานคะแนนทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อน ของ นักศึกษาและอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ และวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ จำแนกเป็นรายชื่อ	79
11	คำสถิติพื้นฐานคะแนนทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ของ นักศึกษาและอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ และวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ จำแนกเป็นรายชื่อ	83
12	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนต่อสภาพแวดล้อมสถานการศึกษา พยาบาลด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ ของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย ชั้นปีที่ 1 และ ชั้นปีที่ 4	88
13	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนต่อสภาพแวดล้อมสถานการศึกษา พยาบาลด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อนและ ด้านอาคารสถานที่ ของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ ชั้นปีที่ 1 และ ชั้นปีที่ 4	89
14	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนต่อสภาพแวดล้อมสถานการศึกษา พยาบาลด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ ของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4	90

15	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ จำแนกตามระดับชั้นปี รวมทุกวิทยาลัย	91
16	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	92
17	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	93
18	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	94
19	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รวมทุกวิทยาลัย	95
20	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	96

21	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	97
22	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	98
23	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรวมทุกวิทยาลัย	99
24	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ของอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย จำแนกตามวุฒิ	100
25	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ของอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ จำแนกตามวุฒิ	101
26	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ของอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ จำแนกตามวุฒิ	102

27	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ของอาจารย์พยาบาล จำแนกตามวุฒิ รวมทุกวิทยาลัย	103
28	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ของอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย จำแนกตามประสบการณ์ทางการสอน	104
29	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ของอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ จำแนกตามประสบการณ์ ทางการสอน	105
30	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ของอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ จำแนกตามประสบการณ์ ทางการสอน	106
31	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ของอาจารย์พยาบาล รวมทุกวิทยาลัย จำแนกตามประสบการณ์ ทางการสอน	107
32	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์พยาบาล ของวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย	108

33	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ระหว่างนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล ของวิทยาลัยพยาบาล กรุงเทพ	109
34	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ระหว่างนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล ของวิทยาลัยพยาบาล เกื้อการุณย์	110
35	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ระหว่างนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล รวมทุกวิทยาลัย	111
36	แสดงความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร ในทัศนะของนักศึกษาและอาจารย์ พยาบาล	

ภูมิหลัง

สถาบันการศึกษาพยาบาล เป็นสถานวิชาชีพระดับอุดมศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมบุคลากรทางการสาธารณสุขที่มีความรู้ ความเข้าใจ มีทัศนคติที่ดีและรักในวิชาชีพและมีทักษะในการปฏิบัติงานเพื่อเสริมสร้างคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาให้สามารถบริการชุมชนที่มีคุณภาพ และในขณะเดียวกันยังต้องการให้ผู้สำเร็จเป็นคนดี มีคุณธรรม สามารถดำเนินชีวิตในฐานะสมาชิกของสังคมที่ดีด้วย (ทัศนา บุญทอง 2522 : 9 - 10)

ปัจจุบันประเทศไทยมีสถาบันการศึกษาพยาบาลที่ดำเนินการโดยรัฐและเอกชนทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ในส่วนของรัฐมีสถาบันการศึกษาที่สังกัดอยู่ในหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ ทบวงมหาวิทยาลัย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย สภากาชาดไทยและกรุงเทพมหานคร จำนวน 23 แห่ง สถาบันการศึกษาเหล่านี้มีหน้าที่หลักเช่นเดียวกับสถาบันระดับอุดมศึกษาอยู่ 4 ประการคือ (คณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา 2521 : 119)

1. สอนวิชาการและวิชาชีพ เพื่อสนองความต้องการกำลังคนและสังคม
2. วิจัยค้นคว้า เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ
3. บริการทางวิชาการแก่งานหน่วยงานและสังคม
4. ทุนบำรุงและถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรม อีกทั้งปลูกฝังความเป็นพลเมืองดี

การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยมุ่งเสริมสร้างความรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง (Specialization) เน้นในด้านการวิจัยค้นคว้า (Research) และพัฒนาความเป็นนักวิชาการ (Scholarship) บิดาเอื้ออาทรของศาสตร์สาขาต่าง ๆ เป็นโครงสร้างสำคัญของหลักสูตรและการสอน เพื่อให้ได้บัณฑิตที่ผลิตออกมาเป็นผู้มีทั้งความรู้ดีและสามารถปฏิบัติงานได้ก็ด้วย โดยมีนโยบายหลักที่สำคัญดังปรากฏในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529)

อยู่ประการหนึ่งคือ มุ่งปรับปรุงคุณภาพและมาตรฐานของการอุดมศึกษาให้สูงขึ้น โดยเน้นการยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพการสอนของคณาจารย์ ตลอดจนการปรับปรุงหลักสูตรเนื้อหา กระบวนการเรียนการสอน และระบบการบริหารให้เหมาะสมยิ่งขึ้น (คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2524 : 246 - 247)

การปรับปรุงคุณภาพและมาตรฐานการอุดมศึกษาให้สูงขึ้นนั้น วิจิตร ศรีสอ้าน (วิจิตร ศรีสอ้าน 2518 : 71) ได้กล่าวว่า หลักการจัดการศึกษาชั้นปริญญาอันเป็นงาน สร้างมรดกที่คงทนถาวรถึงคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเป็นสำคัญ คุณภาพเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ ต่อเมื่อสถาบันอุดมศึกษาได้จัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ อย่างเหมาะสมซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้บัณฑิต พัฒนาศักยภาพทางค่านิยม คุณลักษณะนิสัย ตลอดจนการรู้จักแก้ปัญหาอย่างเฉลียวฉลาด ซึ่ง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ซัตเตอร์เลย์ และดอนเนลลี่ (Suttery and Donnelly. 1973 : 157 - 173) ศึกษาพบว่า สภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษามีความสัมพันธ์กับ ผลการเรียนของนิสิตนักศึกษา และเช่นเดียวกับผลการวิจัยของ นัยนา อ่างนันทิสุข (นัยนา อ่างนันทิสุข 2522 : 73) ซึ่งได้ศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบสภาพแวดล้อม มหาวิทยาลัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ทางวิชาการของนิสิต โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็น นิสิตระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ทาง วิชาการของนิสิตนั้นได้แก่ สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับคณาจารย์ เพื่อน และบริการของมหาวิทยาลัย

ทางด้านจัดการศึกษาพยาบาล ฟาริดา อิบราฮิม (ฟาริดา อิบราฮิม 2525 : 28 - 30) กล่าวว่า การจัดการศึกษาพยาบาลมีเป้าหมายเพื่อผลิตบัณฑิตทาง วิทยาศาสตร์พยาบาล ให้สามารถปฏิบัติการพยาบาลได้มีประสิทธิภาพและเป็นองค์อาศัยการจัด สภาพแวดล้อมให้เหมาะสม สภาวะทางการเรียนการสอนในห้องเรียนนับว่ามีอิทธิพลต่อ การเรียนรู้ของนักศึกษาอย่างมาก การเรียนการสอนที่ดีและได้ผลขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของ ห้องเรียน ตัวผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียนและควรมีบรรยากาศที่ดีด้วย

นอกจากการจัดการศึกษาให้ได้มีบัณฑิตที่มีคุณภาพตามนโยบายหลักในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) ดังกล่าวแล้ว ในการจัดการศึกษาพยาบาลยังต้องสนองนโยบายการขาดแคลนบุคลากรทางการสาธารณสุขของประเทศชาติอีกด้วย นั่นก็คือจะต้องคำนึงถึงการป้องกันการสูญเสียบุคลากรทางการศึกษาพยาบาลซึ่งได้มีผู้ศึกษาและสนับสนุนว่าการไม่ประสบความสำเร็จของนิสิตนักศึกษา อาจจะไม่ใช่สาเหตุมาจากตัวของนิสิตนักศึกษาเองก็ได้ ดังที่ แมคคอกซ์ (Maddox. 1963 : 9) ได้ศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถของบุคคลเท่านั้นยังขึ้นอยู่กับวิธีเรียนที่มีประสิทธิภาพด้วย และมักปรากฏอยู่เสมอว่านิสิตที่มีสติปัญญาสูงหลายคนสอบตก หรือทำคะแนนสอบได้น้อยกว่าผู้ที่สติปัญญาปานกลางหรือต่ำ ความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละคนขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทางชีวปัญญาประมาณร้อยละ 50 - 60 ประสิทธิภาพและนิสัยในการเรียนที่ดีประมาณร้อยละ 30 - 40 และขึ้นอยู่กับโอกาสและสิ่งแวดล้อมประมาณร้อยละ 10 - 15 ลินด์เกรน (Lingren. 1969 : 49 - 51) สํารวจพบว่า เหตุผลที่นิสิตประสบความสำเร็จในการเรียนนั้นขึ้นอยู่กับการมีนิสัยในการเรียนที่ดีร้อยละ 33 การมีความสนใจในการเรียนร้อยละ 25 เชาวปัญญาร้อยละ 15 นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับตัวประกอบอื่น ๆ อีก และจากการศึกษาของ โคแกน (Cogan. 1957 . 135 - 139) พบว่า ความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรระหว่างอาจารย์และนิสิตจะทำให้การเรียนของนิสิตดีขึ้น ยิ่งอาจารย์และนิสิตมีความสัมพันธ์ต่อกันมากเท่าใดนิสิตจะสามารถพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ให้สูงถึงขีดสุดได้มากเพียงนั้น และลักษณะความสัมพันธ์ของอาจารย์กับนิสิตจะมีอิทธิพลต่อความสนใจในวิชาที่เรียนของนิสิต นิสิตมีความศรัทธาในตัวอาจารย์ ซึ่งจะช่วยให้นิสิตมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน มองเห็นการเรียนเป็นงานประจำ กิจกรรมเป็นงานอดิเรก การมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนจะทำให้ผลการเรียนของนิสิตดีขึ้น

การศึกษาในประเทศไทย สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ 2522 : 68 - 82) ได้ศึกษาเรื่อง "สาเหตุการออกจากมหาวิทยาลัยกลางคัน"

กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตนักศึกษาที่ตกออกจาก 5 มหาวิทยาลัยคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยศิลปากร ในปีการศึกษา 2513 และ 2524 จำนวน 161 คน ผลการวิจัยสรุปไว้ว่า สาเหตุโดยตรงที่สำคัญที่สุดคือ การแบ่งเวลาไม่ถูกต้อง ไม่ได้ใช้เวลาให้แก่วิชาเรียน และอันดับริ่ง ๆ ลงไปคือ การทำกิจกรรมนิตินมากเกินไป การปรับตัวเข้ากับ การเรียนมหาวิทยาลัยไม่ได้ ทิศนะที่นิสิตนักศึกษามีต่อวิชา คณะ หรืออาจารย์ผู้สอนและ อันดับริ่งท้ายพันความรู้และสติปัญญาไม่คอยดี

เนื่องจากสภาพแวดล้อมของสถาบันการศึกษาที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพของผลผลิตและความสูงเนินทางการศึกษา ดังนั้นการจัการการศึกษาให้แก่มูลคลากรทางการพยาบาลของ แต่ละสถาบันจึงควรจัสภาพแวดล้อมทาง ๆ ของสถาบันการศึกษาพยาบาลให้เหมาะสมใน การสร้างมัตติคเพื่อเตรียมบุคคลที่มีบทบาทและความรู้ความสามารถไปปฏิบัติงานค่านบริการ พยาบาลแกลังคนได้ ดังนั้นมาตรฐานคุณภาพการพยาบาลในปัจจุบันและอนาคค จึงขึ้นอยู่กัับ ความสามารถในการจัคค่าเนินการการศึกษาของสถาบันนั้นเอง

เมื่อพิจารณาการบริหารงานของสถาบันการศึกษาพยาบาล ปรากฏว่ายังประสม ปัญหาและอุปสรรคหลายประการ ดังที่ จันทรเพ็ญ ศิรินาม (จันทรเพ็ญ ศิรินาม 2518 : 60 - 64) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัย พยาบาลสภาการชาคไทย พบว่า ในค่านวิชากร นักศึกษาต้องการครูพยาบาลที่มี ความรู้ความสามารถ มีความเข้าใจในหลักสุตร สามารถถายทอดความรู้ได้อย่าง ชัดเจนมากที่สุด และค่านปัจจัยที่สนับสนุนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ได้แก่ ต้องการให้มีการปรับปรุงเกี่ยวกับบริการของห้องสมุด การให้บริการค่านสวัสดิการ ได้แก่ อาหาร น้ำดื่ม น้ำใช้ และต้องการให้มีการปรับปรุงแกไขกฎและระเบียบ ข้อบังคับ โดยให้มีการยืดหยุ่นตามสถานการณ์ เพื่อให้มีเสรีภาพมากขึ้น จะเห็นได้ว่า จากปัญหาที่กล่าวมานี้จำเป็นต้องมีการปรับปรุงแกไข ทั้งนี้เพื่อเสริมสร้างทัศนคติที่ดี แก่นักศึกษา อันจะนำไปสู่การกระทำที่สร้างสรรค์ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการจัการ ศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ด้วยความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงตกลงใจที่จะศึกษาสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ ของสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ได้ข้อมูลไปประกอบการวางแผนพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานของสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้เพื่อสนองนโยบายการพัฒนาระบบการพยาบาลทั้งในด้านการคุณภาพ และด้านปริมาณ ในโอกาสต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาทัศนะของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร ตามตัวแปรระดับชั้นปี และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร ตามตัวแปรวุฒิ และประสบการณ์ทางการสอน
4. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ อาจใช้เป็นข้อมูลสำหรับเป็นแนวทางประกอบการวางแผนพัฒนาปรับปรุงสภาพแวดล้อมในด้านต่าง ๆ ของสถาบันการศึกษาพยาบาลให้เหมาะสม อันจะนำไปสู่เป้าหมายของการจัดการศึกษาพยาบาลอย่างมีประสิทธิภาพในโอกาสต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ศึกษาเฉพาะสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร จำนวน 3 แห่ง ซึ่งสังกัดหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้ วิทยาลัยพยาบาลสหประชาชาติไทย (สังกัดสหประชาชาติไทย) วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ (สังกัดกระทรวงสาธารณสุข) และ วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ (สังกัดกรุงเทพมหานคร)

2. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะศึกษาสภาพแวดล้อมที่เป็นสิ่งเร้าตามหลักการศึกษาของ อเล็กซานเดอร์ คัมบลิว แอสติน (Alexander W. Astin) โดยเลือกศึกษาสภาพแวดล้อม 4 ด้านคือ สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่

3. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่

3.1 นักศึกษาพยาบาลระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่าชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 ของวิทยาลัยพยาบาลสหประชาชาติไทย วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ และวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2527 จำนวน 419 คน

3.2 อาจารย์พยาบาลของวิทยาลัยพยาบาลสหประชาชาติไทย วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ และวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2527 จำนวน 118 คน

4. ตัวแปรที่ศึกษา

4.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

4.1.1 นักศึกษาพยาบาล จำแนกตาม

4.1.1.1 ระดับชั้นปี แบ่งเป็นชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4

4.1.1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่

4.1.1.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

4.1.1.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

4.1.2 อาจารย์พยาบาล จำแนกตาม

4.1.2.1 วุฒิ ได้แก่ ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า และ

สูงกว่าปริญญาตรี

4.1.2.2 ประสบการณ์ทางการสอน ได้แก่

4.1.2.2.1 ประสบการณ์ทางการสอน 1 – 10 ปี

4.1.2.2.2 ประสบการณ์ทางการสอนมากกว่า

10 ปีขึ้นไป

4.2 ตัวอย่างตาม ได้แก่ ทัศนียภาพของอาคารและสถานประกอบการศึกษาพยาบาล
ในกรุงเทพมหานคร 4 ด้านคือ สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมด้านการ
บริหาร สภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อน และสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. สถานประกอบการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร หมายถึงสถานประกอบการศึกษาใน
ระดับอุดมศึกษาที่มีหลักสูตรการทางการพยาบาลระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า สังกัดอยู่ใน
หน่วยงานรวม 3 แห่งคือ

1.1 วิทยาลัยพยาบาลสหประชาชาติไทย สังกัดสหประชาชาติไทย

1.2 วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข

1.3 วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ สังกัดกรุงเทพมหานคร

2. สภาพแวดล้อมสถานประกอบการศึกษาพยาบาล หมายถึงลักษณะสภาพการณ์ต่าง ๆ
ภายในสถานประกอบการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร ที่จะส่งเสริมและเอื้ออำนวยต่อการศึกษาค้นคว้าและพัฒนาการศึกษาค้นคว้าของมวลสมาชิก ซึ่งได้แก่ ระบบการศึกษา ระบบการปกครอง
และกิจกรรมทุกอย่างภายในสถานประกอบการศึกษาพยาบาล ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็น

2.1 สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน หมายถึงหลักสูตร พฤติกรรม
การสอนของอาจารย์ กิจกรรมการเรียนการสอน ปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน
การประเมินผลและความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน

2.2 สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร หมายถึง แนวนโยบายและการดำเนินงานของสถาบัน การบริการด้านการจัดกิจกรรม และการจัดบริการด้านสวัสดิการแก่นักศึกษา

2.3 สภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อน หมายถึง พฤติกรรมความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาด้วยกัน ทั้งความสัมพันธ์ด้านอารมณ์ ความสัมพันธ์ด้านสติปัญญา และความสนใจในค่านิยมของนักศึกษา

2.4 สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ หมายถึง สถานที่ภายในสถาบัน การศึกษาพยาบาล เช่น อาคารเรียน ห้องเรียน อาคารที่พักอาศัย โรงอาหาร ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด ห้องน้ำ ห้องสุขา บริเวณพักผ่อน สนามกีฬา ตลอดจนการจัดบริเวณสถาบันและการตกแต่ง ความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความปลอดภัยภายในสถาบัน

3. นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาพยาบาลระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ซึ่งกำลังศึกษาในชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 ของวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ และวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2527

4. อาจารย์พยาบาล หมายถึง อาจารย์ที่ทำหน้าที่สอนประจำสถาบันการศึกษาพยาบาลของวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ และวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ โดยได้ปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาพยาบาลนั้น ๆ นานไม่น้อยกว่า 1 ปี ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2527

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมภาคทฤษฎีของผลการเรียนของนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 ตั้งแต่เข้าศึกษาจนถึงปัจจุบัน แบ่งเป็น 2 ระดับคือ

5.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง ระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป

5.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ หมายถึง ระดับคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.49 ลงมา

6. วุฒิ หมายถึงระดับการศึกษาสูงสุดของอาจารย์พยาบาล ซึ่งแบ่งเป็นระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และระดับสูงกว่าปริญญาตรี

7. ประสบการณ์ทางการสอน หมายถึงระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่สอนของอาจารย์ จนถึงวันตอบแบบสอบถามเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี แบ่งเป็น 2 ระดับคือ ประสบการณ์ทางการสอน 1 – 10 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สภาพแวดล้อม (Environment)

สภาพแวดล้อม ตามความหมายของพจนานุกรม (Webster's New Collegiate Dictionary) หมายถึง การรวมตัวของสภาพภายนอกที่มีอิทธิพลต่อชีวิตและการพัฒนาอินทรีย์ ส่วนคำว่าสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัย (College Environment) หมายถึง ลักษณะใด ๆ ก็ตามของสถานอุดมศึกษา เป็นสิ่งเร้า (Stimulus) ที่มีศักยภาพ อันมีอิทธิพลต่อนักศึกษา (Astin. 1968 : 3)

ความหมายและขอบข่ายของสภาพแวดล้อมสถาบัน อุดมศึกษา

สถานการศึกษาพยาบาล เป็นสถานการศึกษามีพระคัมอุดมศึกษา ดังนั้น การทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและขอบข่ายของสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล จึงอาศัยจากการศึกษาสภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมีผู้ให้ทัศนะไว้ดังนี้

ฮาร์โรลด์ (Harold. 1964 : 233) ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษาว่า หมายถึง ระบบการศึกษา ระบบการปกครอง และกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะทำให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ตรง การพัฒนาตนเอง และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทัศนคติและความสนใจ

จิกเกอร์ริงและแบลคเบอร์น (Chickering and Blackburn. 1970 : 7) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งรวมถึงหลักสูตร การเรียนการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา กิจกรรมเสริมหลักสูตร แนวนโยบายของสถานศึกษา และบรรยากาศทางวิชาการ ซึ่งครอบคลุมระบบการศึกษา ระบบการปกครอง และกิจกรรมต่าง ๆ ดังที่ฮาร์โรลด์ (Harold) ได้กล่าวถึงไว้ และสอดคล้องกับข้อเสนอของ เมย์ฮิว (Mayhew. 1966 : 211 - 213) ที่ได้เสนอไว้ว่า องค์ประกอบของการเรียนรู้ใน

ระดับอุดมศึกษา มีแก่องค์ประกอบคือ ขนาดของสถาบัน ได้แก่ อาคารสถานที่ บริเวณและจำนวนนักศึกษาอาจารย์ ปรัชญาการศึกษา ประสิทธิภาพของอาจารย์ ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาและเจ้าหน้าที่ของสถาบัน โครงสร้างการบริหาร การให้บริการแนะแนว เพื่อช่วยเหลือนิสิตนักศึกษา หลักสูตร หลักสูตรพิเศษ และเงินทุน

ในประเทศไทยได้มีผู้ให้ทัศนะไว้ในแนวเดียวกันกับที่กล่าวมาแล้ว เช่น นัยนา อ่างสันติกุล (นัยนา อ่างสันติกุล 2522 : 73) ได้สรุปว่า สภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ทางวิชาการของ นิสิตนักศึกษา ได้แก่ สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับอาจารย์ เพื่อน และบริการของมหาวิทยาลัย ดังนั้นในการปรับปรุงประสิทธิภาพการศึกษามหาวิทยาลัย ผู้บริหารควรพิจารณาสภาพแวดล้อมเหล่านี้นควบคู่ไปด้วย สิปปนนท์ เกตุทัต (สิปปนนท์ เกตุทัต ม.ป.ป. : 3 - 4) ได้กล่าวถึงสถาบันที่เหมาะสมกับการสร้างบัณฑิตว่า ควรเป็นสถาบันที่รวบรวมวิทยาการแขนงต่าง ๆ รวบรวมความรู้ทั้งทางวิชาชีพและวิทยาการพื้นฐาน มีบรรยากาศเหมาะสมที่จะทำการถ่ายทอดการเรียนรู้ และสร้างสรรค์วิทยาการ บรรยายภาค อันนี้จะคงเป็นบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้เป็นขั้น ๆ เป็นระเบียบตามแนวที่เห็นชอบกันเป็นส่วนใหญ่ (ที่เรียกว่าหลักสูตร) และทั้งบรรยากาศที่เรียนรู้ได้อย่างเสรีตามใจสมัคร ไม่มีการบังคับขู่เข็ญ (ที่เรียกว่ากิจกรรมส่งเสริมหลักสูตร) และกิจกรรมนอกหลักสูตร นอกจากนั้น สิปปนนท์ เกตุทัต ยังได้กล่าวถึงแนวการผลิตบัณฑิตของสถาบัน อุดมศึกษาของไทยว่า จำเป็นจะต้องพิจารณาองค์ประกอบที่ถือว่ามีความสำคัญยิ่งคือ หลักสูตร ในแง่ของความผสมผสานระหว่างวิชาชีพและวิทยาการส่งเสริมความรู้ทั่วไป อาจารย์และการสอนนิสิต และการเรียน การวัดผล ห้องสมุด กิจกรรมนอกหลักสูตร กิจกรรมประกอบหลักสูตร บรรยายภาคทางวิชาการ คุณธรรมและจริยธรรมในสถาบัน การประสานงานในหน่วยงานต่าง ๆ และการประสานร่วมมือระหว่างอาจารย์ นิสิต และผู้บริหาร

ถ้าพิจารณาตามทัศนะดังกล่าวข้างต้น สถาบันการศึกษาพยาบาลจำเป็นจะต้องจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษาถึงขีดสุด สถาบันจะต้องให้ความสนใจต่อความคิดเห็น ความต้องการของ

นักศึกษาเพื่อจะได้ทราบข้อมูลบางประการ อันจะเป็นเครื่องสะท้อนให้ทราบถึงประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของสถาบัน ดังที่ แอสติน (Astin. 1972 : 49) กล่าวว่า "หน้าที่สำคัญของมหาวิทยาลัย จะต้องพัฒนานักศึกษาให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพ ซึ่งจะเห็นได้จากที่นักศึกษาแสดงความคิดเห็นต่อสถาบัน และชื่อเสียงของสถาบันนั้น ๆ"

จากทัศนะดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษา หมายถึง องค์ประกอบต่าง ๆ ภายในสถาบันที่จะกระตุ้นส่งเสริม สนับสนุน การศึกษาของนิสิตนักศึกษา ให้สามารถพัฒนาตนเองไปสู่จุดหมายที่สถาบันกำหนดไว้ ดังนั้นการศึกษาสภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษา เพื่อจะนำข้อมูลมาเป็นแนวทางที่จะจัดสภาพแวดล้อมของสถาบันให้เหมาะสม เพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีคุณภาพ จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล ตามทัศนะของแอสติน (Astin) ที่ต้องการจัดสภาพแวดล้อมเชิงสิ่งไว้ใน 4 ด้านคือ

1. สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน

สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน หมายถึง การจัดการเรียนการสอน และการสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้ความรู้ และสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้โดยบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ประกอบกับการจัดหลักสูตร พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ การนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม และรวมถึงสัมพันธภาพระหว่างผู้เรียนและผู้สอน องค์ประกอบเหล่านี้มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด

ทัศนา บุญทอง (ทัศนา บุญทอง 2522 : 10) กล่าวว่าไว้ว่า ถ้าเราต้องการหรือมุ่งหวังที่จะให้การศึกษายาบาล ผลิตบุคคลที่มีคุณภาพ นั่นก็คือ ต้องการให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะเดียวกัน ยังต้องการให้ผู้สำเร็จเป็นคนดี มีคุณธรรม โดยส่วนตัวและสามารถดำเนินชีวิตในฐานะสมาชิกของสังคมที่ดีได้ด้วย ทั้งนี้จะต้องพิจารณากันหลายชั้นตอนคือ

1. โครงร่างของการจัดการศึกษา (Structure) คือการจัดหลักสูตร
นั่นเอง
2. กระบวนการในการจัดการศึกษา (Process) วิธีการหรือขั้นตอนต่าง ๆ
ในการนำเอาหลักสูตรไปใช้
3. ผลผลิตจากการศึกษา (Outcome) คือผู้สำเร็จออกมาเป็นพยาน
จะต้องมีคุณสมบัติอย่างไร และเมื่อสำเร็จออกมาจริงมีคุณสมบัติอย่างไร

ดังนั้นในการจัดการศึกษาจึงเริ่มต้นที่โครงร่างของการจัดการศึกษา คือการจัด
หลักสูตร ดังที่เซย์เลอร์และอเล็กซานเดอร์ (Saylor and Alexander, 1974 :
17) ได้ให้ความหมายว่า หลักสูตรเป็นแผนงานที่โรงเรียนจัดขึ้นให้ผู้เรียนมีโอกาส
เรียนรู้เพื่อบรรลุเป้าหมายกว้าง ๆ ของการศึกษา และสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์เฉพาะ
ดังนั้นหลักสูตรที่จัดควรเป็นหลักสูตรที่สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ
และทัศนคติที่จะนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และสังคมให้มากที่สุด จากที่กล่าวมานี้
จะเห็นได้ว่าการจะพัฒนานักศึกษาให้มีคุณภาพ ต้องเริ่มตั้งแต่การจัดหลักสูตร ดังนั้นการจัดทำ
หลักสูตรการศึกษาทุกระดับจะต้องมุ่งหวังให้ผู้สำเร็จสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ

ปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้การอุดมศึกษามีคุณภาพ ในด้านกระบวนการนำหลักสูตร
มาใช้ได้แก่ คณาจารย์ ดังที่ วิจิตร ศรีสอาน (วิจิตร ศรีสอาน 2518 : 71 - 72)
ได้กล่าวว่า การที่จะทำให้การอุดมศึกษามีคุณภาพและมาตรฐานสูง คือการมีคณาจารย์ที่ทรงคุณวุฒิ
มีคุณภาพสูง อันถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาของมหาวิทยาลัย ซึ่งสอดคล้องกับข้อสรุป
ของฮอร์ และชาร์ง บัวศรี (ฮอร์ และชาร์ง บัวศรี 2511 : 28) ที่ว่า หัวใจของ
มหาวิทยาลัยอยู่ที่คณาจารย์ผู้สอน มหาวิทยาลัยไม่อาจยกฐานะตนเองให้สูงขึ้นเกินกว่า
คุณภาพของคณาจารย์มหาวิทยาลัยได้ ความสำคัญในเรื่องนี้ นักการศึกษาพยานาล
วิเชียร ทวีลาภ (วิเชียร ทวีลาภ 2522 : 23) มีความห่วงใยเรื่องประสิทธิภาพ
และคุณภาพของคณาจารย์พยานาล เมื่อทางการศึกษาพยานาลได้ปรับปรุงหลักสูตรวิชา
พยานาลจากระดับประกาศนียบัตรและอนุปริญญาพยานาลเป็นระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

ว่าสถาบันต่าง ๆ มีความพร้อมเพื่อการสอนในลักษณะการศึกษาชั้นวิชาชีพหรือยัง การปรับปรุงแต่โครงสร้างของหลักสูตร แม้จะสวยงามสักเพียงใด แต่คุณภาพและกระบวนการเรียนการสอน สิ่งแวดล้อมยังคงอยู่ในสภาพเดิม ผลผลิตของการศึกษาในหลักสูตรที่ปรับปรุงใหม่ ก็คงจะมีคุณภาพไม่แตกต่างกับผลผลิตของหลักสูตรเก่า ถ้าผลผลิตมีคุณภาพคงเดิมแล้ว อะไรจะเกิดขึ้น

จากประเด็นสำคัญที่กล่าวมานี้ สิ่งที่จะต้องพิจารณาคือ การพัฒนาครูอาจารย์ให้มีคุณสมบัติ ลักษณะของครูที่ดี ดังที่ สาโรช บัวศรี (สาโรช บัวศรี 2521 : 23) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของอาจารย์ว่า ผูกพันอยู่กับหน้าที่หลักของมหาวิทยาลัย ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. การฝึก การสอน และอบรมวิชาต่าง ๆ (Training)
2. การวิจัยค้นคว้า (Research)
3. การปฏิบัติงานที่นอกเหนือหรือขยายออกไปจากหน้าที่การสอนและการวิจัย

(Extension Work)

สำหรับคุณลักษณะของอาจารย์นั้น มีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งต่างประเทศและในประเทศไทยดังนี้

ผลงานวิจัยในประเทศไทยในระหว่างปี พ.ศ.2516 ถึง 2519 เฉลียว บุรีภักดิ์ และคนอื่น ๆ (เฉลียว บุรีภักดิ์ และคนอื่น ๆ 2520 : 368 - 369) ได้วิจัยเรื่องลักษณะครูที่ดีโดยศึกษาจากความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างบุคคลหลากหลาย ได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง ครู หรือศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารการศึกษา พระ และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งผลจากการตอบคำถามปลายเปิดพบว่า ลักษณะของครูที่ดีคือ จะต้องประพฤติดี มีลักษณะที่รับผิดชอบการสอน สอนดี มีความยุติธรรม และมีมนุษยสัมพันธ์ ส่วนคำตอบจากคำถามปลายเปิดพบว่า ลักษณะของครูที่ดีเรียงลำดับตามความสัมพันธ์ได้แก่ ค่านคุณธรรม และความประพฤติ ด้านการเป็นพลเมืองดี ด้านการอบรม การแนะแนว และการปกครอง ด้านการสอน ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านบุคลิกลักษณะ ด้านสุขภาพกาย และสุขภาพจิต และด้านวิชาการ

เมืองทอง แชนมณี (เมืองทอง แชนมณี 2519 : 100) ได้สรุปลักษณะของครูที่ดีตามความคิดเห็นของนิสิตแพทย์ ไว้ดังนี้ มีความรู้ในวิชาที่ผู้เรียนรับผิดชอบในการสอนและมีความรู้ในด้านอื่น ๆ ประกอบด้วย มีความสามารถและมีความรับผิดชอบในการสอน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนิสิตและบุคคลอื่น และมีบุคลิกลักษณะดี

สำหรับลักษณะของการสอนที่ดีนั้น ชมเพลิน จันทรเรืองเพ็ญ และคนอื่น ๆ (ชมเพลิน จันทรเรืองเพ็ญ และคนอื่น ๆ 2519 : 39) พบว่า ผู้เรียนให้ข้อคิดเห็นดังนี้ ให้คำอธิบายชัดเจนเป็นที่เข้าใจ เข้าใจถึงความรู้สึกและปัญหาของนักศึกษา มีความรู้ในวิชาที่สอนเสนอทบทวนเป็นไปคำลำดับชั้น เตรียมการสอนดี พูดคงฟังชัด พยายามอย่างเต็มที่ที่จะเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียน สอนเร็วหรือช้าตามความต้องการของชั้น มีอารมณ์ขัน เขียนกระดานชัดเจน สำหรับในด้านเนื้อหาวิชานั้น ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ และศรีเพ็ญ ศุภพิทยากุล (ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ และศรีเพ็ญ ศุภพิทยากุล 2521 : 118) ศึกษาความต้องการของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในเรื่องเนื้อหาการบรรยายในวิชาพื้นฐานทั่วไป ปรากฏว่า นิสิตต้องการให้เป็นเรื่องที่น่าสนใจ นำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ เป็นความรู้ใหม่ทันสมัย และใกล้ตัวผู้เรียน

อุทุมพร ทองอุไทย (อุทุมพร ทองอุไทย 2522 : 71) ทำการวิจัยเรื่อง "ลักษณะของอาจารย์มหาวิทยาลัยในอุดมคติ" พบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดลำดับลักษณะของอาจารย์มหาวิทยาลัยที่พึงปรารถนามากที่สุดถึงน้อยที่สุดดังนี้

1. มีการเตรียมการสอนดี
2. มีความปรารถนาดีต่อนิสิตทั้งในและนอกห้องเรียน
3. มีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่ทันสมัย กว้างขวาง และถูกต้อง

4. ใช้ตัวอย่างข้อเปรียบเทียบ และความเป็นจริงในการอธิบายได้อย่าง

เหมาะสม

5. สามารถบรรยายความรู้ที่อยู่นอกเหนือเนื้อหาวิชาในตำราเรียนได้อย่างที่ ส่วนอาจารย์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยให้ไว้ด้วย

มีความรู้ทันสมัย กว้างขวาง และถูกต้อง ขวนขวายหาความรู้ส่วนตัวอาจารย์เอง มีการเตรียมการสอนอย่างดี กำหนดจุดมุ่งหมายในการสอนอย่างชัดเจน สนับสนุนให้นิสิต
คิดเอง

โรไมน์ (Romine. 1974 : 139 - 143) ได้ศึกษาบรรยายภาพเกี่ยวกับการสอนที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ดีขึ้น โดยการสำรวจความเห็นจากอาจารย์คณะต่าง ๆ จำนวน 268 คน ของมหาวิทยาลัยโคโลราโดและนักศึกษาคณะต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยเดียวกัน จำนวน 1,237 คน ผลปรากฏว่าบรรยายภาพการสอนที่ดีที่จะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพที่สำคัญมี 40 ข้อ แบ่งเป็นกลุ่มได้ดังนี้

1. ด้านบุคลิกภาพของผู้สอน เช่น ผู้สอนเป็นคนกระฉับกระเฉง มีอารมณ์ขัน มีความกระตือรือร้นสนใจในวิชาที่ตนเองสอน
2. ด้านการจัดและเตรียมการสอน เช่น เตรียมการสอนเป็นอย่างดี ชี้แจงให้ผู้เรียนได้ทราบถึงวัตถุประสงค์ในวิชาที่เรียน รวมทั้งแนะนำสื่ออ้างอิงต่าง ๆ
3. ด้านผลการสอนที่ผู้เรียนได้รับ เช่น ผู้เรียนได้รับประโยชน์ส่วนความตั้งใจจากวิชาที่ผู้เรียนเลือก ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนมีใจเป็นเพียงผู้ฟังแต่เพียงอย่างเดียว
4. ด้านการเสนอเนื้อหา เช่น พูดย่ออธิบายชัดเจน ใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนคิด
5. ด้านการประเมินผล การนำข้อมูลย้อนกลับ และการเสริมแรงทางการเรียน เช่น เมื่อมีการทำรายงานหรือสอบ เมื่อตรวจเสร็จแล้วผู้สอนจะต้องรีบแจ้งผลให้ผู้เรียนรู้ และมีการชี้แจงด้วยว่าทำไมผลจึงเป็นเช่นนั้น
6. ด้านการช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มเติม เช่น มีการจัดเวลาเพื่อสอนผู้เรียนเป็นกลุ่มพิเศษ

ในประการสุดท้ายของกระบวนการเรียนการสอนซึ่งจะขาดเสียมิได้ คือการวัดและประเมินผลการศึกษาของนักศึกษา การวัดผลการศึกษาจะเป็นเครื่องมือหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพในระดับการศึกษาต่าง ๆ กัน เพราะผลจากการวัดผลจะเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจของครูและนักการศึกษา เพื่อปรับปรุงวิธีการสอน การแนะแนว การประเมินผลหลักสูตรแบบเรียน การใช้อุปกรณ์การสอน ตลอดจนการจัดระบบบริหารของโรงเรียน และการวัดและประเมินผลนั้นเราไม่ได้วัดหรือประเมินผลส่วนต่าง ๆ ของตัวบุคคลหรือตัวนักศึกษา แต่เราวัดและประเมินผลเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถ ความสนใจ ทักษะ ทักษะของนักศึกษา ดังที่ ฮิลการ์ด และสแปลดิ้ง (Hilgard and Spalding. 1963 : 539) ได้กล่าวถึงหน้าที่การประเมินผลการศึกษาไว้ 5 ประการดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนตระหนักว่า เขาควรมีการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาในพฤติกรรมของตนเองอย่างไร (Feedback)

2. ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจเมื่อเขากระทำในสิ่งที่ควรกระทำ (Reinforcement)

3. เป็นพื้นฐานของการตัดสินใจของผู้เรียนว่า เขามีความพร้อมในการเรียนวิชาใด และวิชาใดที่เขาต้องการได้รับการช่วยเหลือแก้ไข

4. ช่วยให้ครูตัดสินใจว่าการสอนของครูนั้นเหมาะสมหรือไม่ (Feedback to Teacher)

5. เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารใช้ในการตัดสินใจต่าง ๆ

ในเรื่องการประเมินผล พรชูลี อาชวอำรุง (พรชูลี อาชวอำรุง 2525 : 257) ได้เห็นว่า การเน้นเกรดมากกว่าการเรียนรู้ เป็นการ "ฆ่า" พัฒนาการโดยตรง การประเมินที่เสริมพัฒนาการ ควรใช้แบบอิงเกณฑ์มากกว่าอิงกลุ่ม และใช้การสอบแบบวัดความสามารถ (Power test) มากกว่าการดูเวลา (Time test)

จากเอกสารและผลการวิจัยที่กล่าวมานี้พอสรุปได้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับการเรียนการสอน ขึ้นอยู่กับคุณลักษณะที่ดีของผู้สอน เทคนิค และวิธีการสอนและการประเมินผลและความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนเป็นสำคัญ

2. สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร

ระบบบริหาร เป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งในการจัดการศึกษา ถ้าระบบการบริหารเหมาะสมแล้วมีประสิทธิภาพ ก็จะช่วยให้นักศึกษาเกิดการพัฒนาด้านคุณธรรมที่ ระบบการบริหารที่ดีต้องพยายามให้สถาบันมีอิสระในการดำเนินงาน เปิดโอกาสให้คณาจารย์และนักศึกษา มีเสรีภาพทางวิชาการ ทั้งสองลักษณะนี้เป็นหลักการที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษา (วิจิตร ศรีสอาน 2518 : 40) ดังนั้นฝ่ายบริหาร โดยผู้บริหาร จะต้องเป็นผู้ที่มีความเข้าใจหลักการบริหาร เข้าใจธรรมชาติของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาทั้งในด้านเกี่ยวกับผู้เรียน ลักษณะของผู้เรียน ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาระดับอื่น นอกจากนี้ ยังต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการบริหารบุคลากรในสถาบัน สร้างระบบบริหาร ให้ความยุติธรรมแก่ทุกฝ่าย เปิดโอกาสให้ได้รับความก้าวหน้าในการทำงาน ประสบความสำเร็จในการศึกษาตามบทบาทและหน้าที่ของตน

ป๋วย อึ๊งภากรณ์ (ป๋วย อึ๊งภากรณ์ 2517 : 52) กล่าวว่า การบริหารอุดมศึกษาที่ดีและเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ ควรมีปัจจัยที่นำไปสู่วัตถุประสงค์ที่แท้จริงดังนี้

1. มีนักศึกษาที่ประกอบไปด้วยสติปัญญา พื้นฐานพอสมควร งบประมาณเพียงพอ
2. มีนักศึกษาที่มีความชอบในสาขาวิชาที่ตนเรียน
3. มีอาจารย์ดีพอ และมีอาจารย์ประเภทประจำมากพอเมื่อเทียบกับจำนวนนักศึกษา
4. มีบรรยากาศอันเหมาะสมสำหรับเป็นส่วนักศึกษา และวิจัย
5. มีวิธีการสอนชนิดที่ส่งเสริมให้วิชาความรู้ ความคิดแตกฉาน ไม่ใช่ส่งเสริมแต่การท่องจำ
6. มีการประสานงานระหว่างสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความรอบรู้ทั้งภายในและภายนอกวิชาที่ศึกษา
7. มีระบบบริหารที่ดี และมีประสิทธิภาพ

ระบบบริหารมหาวิทยาลัยที่มีสมรรถภาพนั้น ควรมีลักษณะดังนี้

1. ผู้บริหารตำแหน่งสำคัญ มีคุณวุฒิ และสามารถอุทิศเวลาปฏิบัติงานได้มากพอ
2. การควบคุมการบริหาร และการวางนโยบายเป็นไปโดยหลักประชาธิปไตย
3. ระบบบริหารสนับสนุนความก้าวหน้าวิชาการ
4. การเงินคล่องตัว
5. การบริหารบุคคล เหมาะสมกับบุคคลประเภทอาจารย์

แซนฟอร์ด (Sanford. 1972 : 17) กล่าวว่า บุคลิกลักษณะของนักศึกษา จะขึ้นอยู่กับนโยบายหรือหลักการบริหารของสถาบัน ซึ่งบรูค (Brook. 1964 : 45) ให้ความเห็นว่า เนื่องจากนักศึกษามีลักษณะพิเศษคือ ความกระตือรือร้น สนใจในสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ และสภาพสังคม ชอบความยุติธรรม มหาวิทยาลัยจึงควรเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารมหาวิทยาลัย ออกกฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ และอาจารย์ฝ่ายกิจการนักศึกษาควรเป็นคนที่มนุษยสัมพันธ์ดีก่อนนักศึกษาเป็นตัวแทนของนักศึกษาที่จะเสนอข้อเรียกร้องต่อมหาวิทยาลัย เป็นผู้ปลูกฝังค่านิยม ทักษะที่ถูกต้องให้กับนักศึกษา และเป็นผู้ที่คอยชักชวนแนะนำแก่นักศึกษาที่ประพฤติผิดกฎระเบียบของสถาบัน ฝ่ายกิจการนักศึกษาควรได้สนับสนุนงานองค์กรนักศึกษา เพื่อเป็นการปูพื้นฐานในการทำงานระบอบประชาธิปไตยในหมู่นักศึกษา และจะต้องเป็นผู้ให้ความยุติธรรม ความจริงใจแก่นักศึกษาโดยทั่วหน้า

งานกิจการนักศึกษา มุ่งให้นักศึกษารู้จักใช้สังคม และอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาให้ได้ประโยชน์เต็มที่ ขณะเดียวกันสถาบันอุดมศึกษาก็มุ่งเอื้ออำนวยให้นิสิตนักศึกษาได้มีชีวิตในรั้วสถาบันอย่างมีความสุข โดยจัดบริการต่าง ๆ ตามความต้องการของสภาพสถาบัน ดังที่ วัลลภา เทพหัสดินฯ (วัลลภา เทพหัสดินฯ 2525 : 35 - 36) ได้กล่าวถึงบริการต่าง ๆ ที่สถาบันอุดมศึกษา ควรจัดให้มีดังนี้ บริการไปรษณีย์ บริการเสียงตามสาย บริการจัดที่พักนอน บริการรับฝากถอนเงิน บริการที่พักอาศัยและบริการร้านค้า ทั้งนี้ นอกจากจะเสริมวัตถุประสงค์ของสถาบันแล้ว ยังมุ่งเน้นการพัฒนาคนที่สมบูรณ์เพิ่มเติมจากที่ศึกษาจากภายในชั้นเรียนที่จัดให้

ในสถานบันการศึกษาพยาบาล การบริหารงานค่านหอพักเป็นบริการที่มีความสำคัญและจำเป็นมาก เนื่องจากนักศึกษาพยาบาลเป็นนักศึกษาประจำ ดังนั้นหอพักจึงเปรียบเสมือนบ้านที่สองในช่วงระยะเวลาที่ศึกษาอยู่ ดังที่ วัลลภา เทพหัสดินฯ (วัลลภา เทพหัสดินฯ 2525 : 94) ได้กล่าวถึงมหาวิทยาลัยลอนดอนเป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อในการพยายามจัดรูปแบบของมหาวิทยาลัยที่เอื้อให้นักศึกษาทุกคนมาอยู่ประจำ เพื่อจะได้สัมผัสชีวิตความเป็นนักศึกษาที่สมบูรณ์ ได้ใกล้ชิดกับอาจารย์ซึ่งคอยแนะนำสั่งสอน ในการอบรมมารยาทการวางตัว ความประพฤติ จิตใจ และฝึกความเป็นสุภาพบุรุษ ส่งเสริมให้นักศึกษาได้รู้จักใช้วิธีรับประทานอาหาร วิธีร่วมกันในหอพัก การใช้ชีวิตต่าง ๆ ตามแบบผู้ดี ตอนกลางวันก็ไปศึกษาค้นคว้าการเค็มที่ ตอนเย็นและวันหยุดก็ได้ฝึกซ้อมกีฬา คนตรี หัดสวดมนต์ ประกอบพิธีทางศาสนา ตลอดจนฝึกกริยามารยาทของผู้ดีไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับชิฟเฟิร์ด (Siffert. 1959 : 21 - 22) ได้สรุปวัตถุประสงค์ของหอพักไว้ดังนี้

1. เพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมทางการศึกษา ที่สอดคล้องกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน
2. เพื่อจัดการและเปิดโอกาสให้ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกลุ่มฝึกฝน

ประชาธิปไตย

3. เพื่อเอื้อหรือผลักดันให้เกิดสุนิสัยที่ดี และรักนันทนาการ
4. เพื่อหนุนให้เกิดการพัฒนาทักษะทางสังคมทั้งกลุ่มและแต่ละกลุ่ม
5. เพื่อส่งเสริมการปรับตัวให้เข้าใจปัญหาในชีวิตประจำวันได้

เพื่อให้หอพักได้เป็นศูนย์พัฒนาวิชาการ และบุคลิกภาพของผู้ที่อยู่ สถาบันการศึกษาพยาบาลพึงสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ อุดหนุนให้การช่วยเหลือด้านอุปกรณ์ส่งเสริมพละนาถัย สติปัญญา และสนับสนุนให้อาจารย์มีเวลาพอได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะช่วยให้นักศึกษาได้มีโอกาสนอยู่กับสิ่งแวดล้อม และบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาสติปัญญา ความรับผิดชอบ การแก้ปัญหา และมารยาททางสังคมที่ดีที่สุด

อาจารย์ประจำหอพักจึงต้องเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะเหมาะสมที่จะเป็นผู้นำนักศึกษาให้ทำกิจกรรมอันจะส่งเสริมความหมายอันได้กล่าวไว้ในระยะแรกเริ่ม จึงไม่ควรจะเป็นผู้ที่มีบ้านอยู่ และนาน ๆ จึงจะมาดูแลหอพัก นอกจากนั้นระเบียบต่าง ๆ ที่ขัดต่อการส่งเสริม

ให้นักศึกษาเป็นผู้ใหญ่ควรจะเลิกเสีย และควรสนับสนุนให้นักศึกษาได้มีคณะกรรมการประจำหอพักที่ร่วมมือกับทางมหาวิทยาลัยในการจัดหอพักให้เป็นที่พัก ที่เป็นศูนย์พัฒนาวิชาการและพฤติกรรมที่ดี (วัลลภา เทพหัสดินฯ 2525 : 100 - 101)

ดังที่กล่าวมานี้ ผู้บริหารสถาบันการศึกษาพยาบาล ควรนำไปพิจารณาปรับปรุงเพื่อให้นักศึกษาได้พัฒนาตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่อไป

3. สภาพแวดล้อมทางกลุ่มเพื่อน

อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนมีความสำคัญมาก นิสิตนักศึกษาอาจจะได้รับอิทธิพลทางความคิดจากเพื่อน และประพฤติปฏิบัติตนตามเพื่อน หากได้รับคำนิยมที่ถูกต้องก็จะก่อให้เกิดสติปัญญา แต่ถ้าได้รับคำนิยมที่ผิดก็จะก่อให้เกิดอันตรายทั้งตนเองและแกส่วนรวม อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนอาจจะเป็นประโยชน์ที่เอื้ออำนวยต่อวิชาการ โดยการร่วมมือกันแสวงหาความรู้ ซึ่งลักษณะสัมพันธ์ทางสติปัญญานี้ เป็นความสัมพันธ์ที่จำเป็นสำหรับกลุ่มเพื่อนและเป็นที่ต้องการในแวดวงวิชาการมหาวิทยาลัย

นักการศึกษาไทย (กอ สวัสดิพิพาณิชย์ 2519 : 67 - 69) ได้กล่าวถึงสังคมของวัยรุ่นว่า วัยรุ่นมีการจัดกลุ่มอย่างไม่เป็นทางการขึ้นประเภทหนึ่งคือ กลุ่มเพื่อน เป็นกลุ่มเล็ก ๆ ไม่มีระเบียบประเพณี แต่เป็นการรวมกลุ่มของคนที่มีรสนิยมตรงกัน หรือผลประโยชน์ร่วมกันบางอย่าง สมาชิกภาพในกลุ่มไม่เป็นที่แน่นอน บางคนเข้าร่วมกลุ่มระยะหนึ่งแล้วแยกตัวเองออกไป บางทีก็กลับเข้ามารวมกลุ่มอีก สุดท้ายความประสงค์ของตนเองและความคิดเห็นของเพื่อนกลุ่มนั้น ๆ กลุ่มเพื่อนเกิดจากการอยู่ใกล้ชิดเคียงกัน ความสนใจที่เหมือนกันหรือทำกิจกรรมบางอย่างร่วมกัน

โดยทั่วไปแล้ว ความสัมพันธ์ของเพื่อนที่มีต่อนักศึกษาแต่ละคนดังที่เฟลด์แมน และนิวคอมป์ (Feldman and Newcomb. 1973 : อ้างอิงมาจาก ประกอบ คุปตรัตน์ 2525 : 179 - 180) สรุปไว้ว่า เพื่อนสามารถให้กำลังใจในเรื่องทั่วไป ซึ่งไม่สามารถหาได้จากอาจารย์และชั้นเรียน เพื่อนรวมกลุ่มสามารถช่วยเหลือเกื้อหนุนในค่านิยมทัศนคติวัตถุประสงค์ในการเรียนและวิชาการได้ กลุ่มสามารถช่วยทำให้

นักศึกษามีความมั่นใจและพอใจในตนเองยิ่งขึ้น และเพื่อนยังช่วยทำหน้าที่ในการฝึกเข้าสังคมแก่นักศึกษาและช่วยในการสร้างความสัมพันธ์ส่วนตัว ซึ่งจะมีผลในการช่วยเหลือกันในเรื่องการทำงานได้

พูนทรัพย์ วงษ์พานิช (พูนทรัพย์ วงษ์พานิช 2523 : 47 - 48) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ทางการเรียนในระดับปริญญาตรี (ค.บ.) ของบุคลากรทางการศึกษาและครูประจำการในวิทยาลัยครูกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าการปรับตัวกับเพื่อน มีอิทธิพลสูงสุดกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของบุคลากรทางการศึกษาและครูประจำการ นอกจากนั้น เดวิด (David. 1971 : 5789 - A) ยังได้ศึกษาพบว่านักศึกษาที่มีความพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นมาก มีแนวโน้มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักศึกษาที่มีความพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นน้อย เบนเนตต์ (Bennett. 1952 : 35) ยังได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอีกว่า สถาบันอุดมศึกษาควรได้ส่งเสริมให้นักศึกษารักใคร่กันฉันท์เพื่อน มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เพื่อประโยชน์แก่ตัวนักศึกษาเองและเมื่อออกไปทำงานในอนาคตจะได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันต่อไป

4. สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่

หมายถึง สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติหรือมนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งมีอิทธิพลต่อบุคคลที่อยู่ในสภาพแวดล้อมนั้น เช่น บริเวณสภาพพื้นที่ของสถานที่ตั้ง อาคารเรียน ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด สนามกีฬา ห้องอาหาร หอพัก สถานที่รับแขก สถานที่พักผ่อน การตกแต่งสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในบริเวณสถาบัน รวมทั้งสภาพแสง เสียง และสิ่งอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อสภาพความเป็นอยู่ และการศึกษาในสถาบัน ระเบียบ ภาวิไล (ระเบียบ ภาวิไล 2515 : 12 - 13) กล่าวว่า บรรยากาศทางวิชาการของมหาวิทยาลัยคือสภาพแวดล้อมที่เกื้อกูล สนับสนุน การสร้างสรรค์ การรักษา และถ่ายทอดวิชาการ บรรยากาศทางวิชาการนี้ เป็นทั้งสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ รวมทั้งที่สร้างขึ้นด้วยวัตถุกับสภาพทางสังคม จิตใจ และสติปัญญาของบุคคลทั้งหลายที่ประกอบการทำงาน และดำเนินชีวิตรวมกันอยู่ในมหาวิทยาลัย

เนื่องจากมีกิจการและกิจกรรมหลายประเภทดำเนินการอยู่ในมหาวิทยาลัย การกำหนดสถานที่ของกิจกรรมต่าง ๆ จำเป็นต้องพิจารณาไม่ให้เกิดการรบกวนขึ้น เช่น สถานที่การประชุม หรือบรรยายทางวิชาการ ไม่ควรอยู่ใกล้การศึกษา ซึ่งมีการเขียนส่งเสียงดัง ที่เรียนที่เล่นหรือพักผ่อนหย่อนใจควรแยกจากกัน ผู้ใช้อาคารสถานที่ ควรระมัดระวังใช้ตามวัตถุประสงค์ เช่น ในห้องสมุด ไม่ควรใช้เป็นสถานที่เล่นกีฬา หรือจัดการเลี้ยงอาหารเป็นต้น ซีเกอร์ (Seager, 1961 : 5 - 6) ได้กล่าวถึงเรื่องความปลอดภัยแถมมวลสมาชิกในมหาวิทยาลัยและในค่านหอพัก ต้องคำนึงถึงความสะดวก ความเพียงพอในค่านเนื้อที่ น้ำดื่ม น้ำใช้ ความปลอดภัย การบำรุงรักษาและความเป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงาม ของทุกอาคารภายในบริเวณ

สุรินทร์ สรสิริ (สุรินทร์ สรสิริ 2514 : 11 - 18) ได้เห็นว่า การสร้างอาคารเรียนจะต้องคำนึงถึงความสะดวกสบายในการบริหารทางการศึกษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงเรื่องหลักสูตร กิจกรรมของชุมชนต่าง ๆ ตลอดจนกิจกรรมที่จัดขึ้นในวันหนึ่ง ๆ ภายในสถานศึกษา ดังนั้นก่อนที่จะจัดวางแผนพื้นที่อาคารเรียนชั้นต่าง ๆ และการออกแบบก่อสร้างจะต้องคำนึงถึงเรื่องประโยชน์ใช้สอยให้ครบถ้วนด้วย

ดังนั้นในค่านอาคารสถานที่จึงต้องคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอย ความเป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงาม ผู้ที่อยู่อาศัยมีความพอใจทั้งค่านร่างกายและจิตใจ และความปลอดภัย ถือเป็นเรื่องสำคัญ

สรุปได้ว่าการพัฒนานิสิตนักศึกษาเน้นไม่ใช่น้ำหนักของอาจารย์ผู้สอน ผู้บริหารสถานการศึกษา หรือบุคลากรกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น แต่เป็นหน้าที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกัน โดยถือเป็นหน้าที่ของสถาบันและยึดหลักที่ว่า

1. การพัฒนาบุคคลเป็นกระบวนการต่อเนื่อง
2. การพัฒนามักจะเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยทั้ง 4 ด้าน คือค่านห้องเรียน ค่านการบริหาร ค่านกลุ่มเพื่อน และค่านอาคารสถานที่ ดังได้กล่าวมาแล้ว
3. การพัฒนาจะเป็นไปได้มากขึ้น ถ้านิสิตนักศึกษาอาจารย์ บุคลากร และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทำงานร่วมกันเพื่อที่จะเสริมสร้างการพัฒนาขึ้น

4. เป็นหน้าที่สำคัญยิ่งของผู้บริหารที่จะริเริ่มให้ความสะดวกให้ความร่วมมือ และสนับสนุนที่จะจัดสภาพแวดล้อม สถาบันการศึกษาพยายามให้เป็นสถาบันวิชาการในระดับสูง

ดังนั้นการจัดสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยายาม ก็คือการจัดองค์ประกอบ ต่าง ๆ ภายในสถาบันที่กระตุ้นส่งเสริม สนับสนุน การศึกษาของนักศึกษา ให้พัฒนาตนเอง ไปสู่จุดหมายที่สถาบันกำหนดไว้ ดังนั้นจากการศึกษาสภาพแวดล้อมของสถาบันการศึกษา เพื่อที่จะนำข้อมูลมาเป็นแนวทางที่จะจัดสภาพแวดล้อมใหม่ ให้เหมาะสมที่จะพัฒนานักศึกษา จึงเป็นเรื่องที่ผู้บริหารสถาบันจะต้องตระหนักและดำเนินการเพื่อพัฒนาผลผลิตให้มีคุณภาพ นั้นเอง

วิธีการและเครื่องมือในการศึกษาสภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษา

เนื่องจากสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัย มีอิทธิพลต่อชีวิต การดำเนินอยู่และพัฒนาการ ทุกด้านของมวลสมาชิก โดยเฉพาะอย่างยิ่งนิสิตนักศึกษา ดังนั้นในการวิจัยสัมพัทธ์ที่ผ่านมานี้เอง ได้มีการศึกษาค้นเทคนิควิธีและเครื่องมือต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัย เป็นจำนวนมาก แต่เครื่องมือเหล่านี้เมื่อมองกันออกไปทั้งในแง่ของคำนิยามของสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัย และลักษณะของเครื่องมือ (วิไลวรรณ พิธิยานุวัฒน์ และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ 2519 : 21) แล้วพบโดยทั่วไปจะเป็นการศึกษาของต่างประเทศ สำหรับ ประเทศไทยการศึกษาในเรื่องนี้มีจำนวนน้อย จะมีผู้ศึกษาอยู่บ้าง ได้แก่ สถาบัน อุดมศึกษา วิทยาลัยการ และวิทยาลัยเอกชน ส่วนสถาบันการศึกษาพยายามยังไม่มีผู้ใดได้ทำ การศึกษามาก่อน

จากผลการศึกษางานเขียนที่เกี่ยวข้องกับการประเมินสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษาของสหรัฐอเมริกา ของ วิไลวรรณ พิธิยานุวัฒน์ และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (วิไลวรรณ พิธิยานุวัฒน์ และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ 2519 : 22 - 33) พบว่า มีเพียงไม่กี่สถาบันสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยพอจะกล่าวสรุปได้เป็น 3 วิธีใหญ่ คือ

1. วิธีวัดภาพพจน์มหาวิทยาลัย (The "Image" Approach) การประเมินสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยวิธีนี้ จะประเมินโดยมวลสมาชิกในสังคมมหาวิทยาลัย เช่น นิสิต นักศึกษา คณาจารย์ หรือผู้บริหารบนความเชื่อที่ว่า สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยเป็นผลลัพธ์ที่ได้นี้มาจากความประทับใจ อคติเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมสถาบัน นิสิต นักศึกษาเล่าเรียนอยู่เพราะมวลสมาชิกที่ประเมินได้รายงานหรือแสดงความรู้สึก ความประทับใจเกี่ยวกับสถาบันที่ตนสังกัดอยู่ เครื่องมือมาตรฐานที่นิยมใช้สำหรับการประเมินตามวิธีนี้มีอยู่สองอย่างคือ

1.1 ดัชนีวัดลักษณะมหาวิทยาลัย (The College Characteristics Index or CCI) เครื่องมือนี้ เพส และสเติ่น (Pace and Stern. 1958) เป็นผู้สร้างเครื่องมือขึ้น โดยอาศัยความคิดพื้นฐานมาจากทฤษฎีความต้องการของบุคคลและความกดดันจากสภาพแวดล้อมของ เมอร์เรย์ (Merry. 1968) ประกอบกับทฤษฎีการประเมินบุคลิกภาพของ สเติ่น สไตน์ และบลูม (Stern, Stein and Bloom. 1956) สร้างบนความเชื่อที่ว่า แรงกดดัน (Pressure) เป็นสิ่งที่สถาบันบังคับให้ทุกคนต้องทำ เช่น วางกฎเกณฑ์ ระเบียบ เป็นสิ่งแวดล้อมที่มีศักยภาพ ในการเสริมแรงให้นิสิต นักศึกษา เกิดความต้องการที่จะสร้างบุคลิกภาพได้ CCI จะครอบคลุมแรงกดดัน 30 ชนิด ประกอบด้วย ข้อความ 100 ข้อ ที่อธิบายถึงความประทับใจต่าง ๆ ต่อสิ่งแวดล้อมของมหาวิทยาลัย โดยให้ผู้ตอบซึ่งส่วนใหญ่เป็นนิสิต นักศึกษา พิจารณาว่า ข้อความเหล่านั้นถูกหรือผิดไปจากลักษณะของมหาวิทยาลัยตนสังกัดอยู่ เพราะลักษณะเหล่านั้นจะบ่งถึงลักษณะของมหาวิทยาลัยที่ตนสังกัดอยู่จริง

1.2 มาตราส่วนประเมินค่า สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัย (The College and University Environment Scale) มีชื่อย่อว่า CUES เพส (Pace. 1969 : 24 - 25) เป็นผู้สร้างเครื่องมือขึ้น โดยการปรับปรุงข้อความ (Item) ของ CCI ทั้งนี้เพื่อให้สามารถจำแนกวัดสภาวะแวดล้อมของแต่ละสถาบันที่แตกต่างกันได้ การประเมินสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยโดยวิธีนี้ เพสพบว่ามิตีที่สามารถแยกแยะลักษณะมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ออกจากกันได้มี 5 มิตีคือ

1.2.1 ความสามารถในการนำความรู้ไปปฏิบัติจริง

(Practicality)

1.2.2 รู้จักติดต่อสัมพันธ์กับชุมชน (Community)

1.2.3 ตระหนักและสำนึกในหน้าที่ของตน (Awareness)

1.2.4 ปฏิบัติตัวได้เหมาะสมตามระเบียบแบบแผน (Propriety)

1.2.5 ความสนใจใฝ่ในวิชาการ (Scholarship)

เครื่องมือประเภทนี้ประกอบด้วยคำถาม ที่ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะของสถาบันการศึกษา ทั้งห้าประการข้างต้น นิสิตนักศึกษาจะเป็นผู้ตอบคำถามเหล่านั้น โดยมีความเชื่อว่า คำตอบที่ได้จะบอกถึงลักษณะของมหาวิทยาลัยนั้น ๆ อย่างไรก็ตาม ข้อความต่าง ๆ ใน CUES ก็ยังคงเป็นข้อความที่มุ่งวัดความประทับใจเกี่ยวกับภาพพจน์ของมหาวิทยาลัยในทัศนะของนิสิตนักศึกษา เช่นเดียวกับข้อความใน CCI

2. วิธีวัดคุณลักษณะส่วนตัวของนักศึกษา (The Student Characteristic Approach) การศึกษาสภาพแวดล้อมโดยวิธีนี้ ทำได้โดยให้นักศึกษาแต่ละคนตอบแบบสอบถามบรรยายคุณลักษณะของตัวเองแล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะส่วนตัวของนิสิตนักศึกษาในสถาบันนั้น ๆ โดยมีความเชื่อว่าคุณลักษณะส่วนตัวของนักศึกษาจะถูกกำหนดหรือแต่งเติมเสริมสร้างโดยสภาพแวดล้อมของสถาบัน เช่น สถาบันแห่งใดชอบจัดสิ่งแวดล้อมที่หรูหรา บุคลิกของนิสิตนักศึกษาสถาบันนั้นก็อาจจะป็นนิยมชอบหรูหรา เป็นต้น เครื่องมือที่นิยมใช้คือ เทคนิคการประเมินผลสภาพแวดล้อมที่เรียกว่า Environment Assessment Technique หรือ EAT ซึ่ง แอสติน และฮอลแลนด์ (Astin and Holland, 1961) เป็นผู้สร้างเครื่องมือขึ้น

3. วิธีวัดสิ่งเร้าเชิงสภาพแวดล้อม (The Stimulus Approach) เป็นการประเมินสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัย โดยมุ่งวัดสภาพแวดล้อมที่เป็นสิ่งเร้าที่พัฒนาขึ้นบนความเชื่อเบื้องต้นที่ว่าอย่างน้อยที่สุดเราจะสามารถตีความหมายข้อมูลที่วัดได้จากวิธีนี้ในเชิงเหตุผลได้ดีกว่าข้อมูลหรือสภาพแวดล้อมที่เราวัดได้โดยอาศัยวิธีวัดภาพพจน์มหาวิทยาลัย วิธีวัดแบบนี้ แอสติน (Astin, 1970) ได้เสนอโมเดลใหม่เกี่ยวกับความหมายของ

สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัย โดยให้คำนิยามว่า สภาพแวดล้อมเชิงสิ่งเร้า หมายถึง พฤติกรรม เหตุการณ์ หรือคุณลักษณะใด ๆ ของสถานที่สังเกตเห็นได้ อันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการรับรู้ด้านประสาทสัมผัสของมวลสมาชิกในมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นิสิตนักศึกษา สภาพที่เป็นอยู่หรือสิ่งที่เกิดขึ้นเหล่านี้ สามารถจะตรวจสอบได้โดยการสังเกตอิสระ เครื่องมือที่ใช้ศึกษา เป็นแบบสำรวจกิจกรรม ซึ่งแอสติน (Astin, 1968) สร้างขึ้นเรียกว่า The Inventory of College Activities หรือมีชื่อว่า ICA แอสตินสร้าง ICA ขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือสอบถามนิสิตนักศึกษา ระดับปริญญาตรี เพื่อระบุหาสิ่งเร้าเชิงสภาพแวดล้อมทั้งหลาย

แบบสำรวจ ICA มีข้อความกำหนดไว้ 275 ข้อ ครอบคลุมเนื้อหาสิ่งแวดล้อมสี่ประเภทคือ สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับเพื่อน เช่น พฤติกรรมของเพื่อนที่พักอาศัยด้วยกัน สภาพแวดล้อมในห้องเรียน เช่น พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในห้องเรียน สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับอาคารสถานที่ เช่น ระยะทางไปห้องเรียน หรือห้องสมุด และสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการบริหาร เช่น ความถี่ของการละเมิดกฎระเบียบและการลงโทษ เป็นต้น

ตามวิธีการศึกษากังวลว่ามานี้ จะเห็นว่า มีวิธีการศึกษาอยู่หลายวิธีด้วยกัน เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษา แต่ละอย่างจะมีความเชื่อที่เป็นพื้นฐานในการศึกษา แตกต่างกันไป ทั้งในแง่คำนิยามของสภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษา และลักษณะเครื่องมือ เช่น ในแนวของ CCI, CUES เน้นสัญญาณเกี่ยวกับภาพพจน์มหาวิทยาลัย EAT เน้นสภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษาในแง่ของคุณลักษณะเฉพาะตัวของนักศึกษา และในขณะที่ ICA เชื่อว่าสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยเป็นสิ่งเร้าอันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในความรู้สึกประสาทสัมผัสของนักศึกษา ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้อาจเกิดขึ้นทันทีที่มีลักษณะชั่วคราวหรือถาวรในประสบการณ์ ดังนั้นในการจะเลือกศึกษาโดยวิธีใด ใช้เครื่องมืออะไรขึ้นอยู่กับความเชื่อเบื้องต้นในเรื่องนิยาม และขอบข่ายของสภาพแวดล้อมที่องค์การศึกษา และนับว่าเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องเข้าใจในเรื่องที่กล่าวนี้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เพื่อจะได้คัดแปลงหรือนำเอาวิธีหรือเครื่องมือชนิดหนึ่ง ชนิดใดไปใช้ได้ถูกต้องเหมาะสม (วิไลวรรณ พิธิยานุวัฒน์ และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ 2519 : 33)

จากการศึกษาวิธีประเมินสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยดังกล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยได้พิจารณาเลือกวิธีการประเมินสภาพแวดล้อมแบบ ICA เพื่อประเมินสภาพแวดล้อมสถานการศึกษาพยาบาล โดยมีเหตุผลดังนี้

1. ลักษณะของข้อคำถามในแบบสำรวจ ICA เน้นสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยในแง่ของพฤติกรรมของนิสิต นักศึกษาเป็นสำคัญ ในขณะที่ CCI และ CUES เน้นสัญญาเกี่ยวกับภาพพจน์ของมหาวิทยาลัยและ EAT เน้นสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยในแง่ของคุณลักษณะส่วนตัวของนิสิตนักศึกษา
2. คุณลักษณะของวิธีการประเมินแบบ ICA อีกประการหนึ่งคือ เป็นแบบสำรวจที่มีความเที่ยงสูงมาก กล่าวคือค่ามัธยฐานของความเที่ยงแบบสำรวจฉบับนี้มีค่าถึง .93

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจะศึกษาเกี่ยวกับงานวิจัยเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. เป็นการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของสภาพแวดล้อม ทั้งนี้เพื่อค้นหาว่าสภาพแวดล้อมสถานอุดมศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการ ของนิสิตนักศึกษานั้นเป็นอย่างไร และครอบคลุมในเรื่องอะไรบ้าง

จากการศึกษาของ เพส และสเติร์น (Pace and Stern, 1958) ของแอสติน และฮอลแลนด์ (Astin and Holland, 1961) ได้กล่าวรายละเอียดไว้แล้วในตอนต้น สำหรับการศึกษาในประเทศไทย นัยนา อ่างสันติกุล (นัยนา อ่างสันติกุล 2522) ได้วิเคราะห์องค์ประกอบสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไทยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ทางวิชาการของนิสิตนักศึกษา โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ จำนวน 685 คน โดยใช้แบบสอบถามสำรวจสภาพการณ์ต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย การศึกษาพบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ทางวิชาการของนิสิตนักศึกษานั้น มีแปดอย่างคือ บรรยากาศในการเรียน พฤติกรรมของ

อาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับการสอน การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร สิ่งอำนวยความสะดวก
บรรยากาศด้านการบริหาร และวินัยนิสิตนักศึกษา กีฬาและสันทนาการ บุคลิกของเพื่อนสนิท
และบริการทางวิชาการ โดยสรุปแล้วจะประกอบด้วยกันประกอบในสามด้านใหญ่คือ
อาจารย์ เพื่อน และการบริการของมหาวิทยาลัย พร้อมกับให้ข้อเสนอแนะว่าในการปรับปรุง
ประสิทธิภาพในการศึกษามหาวิทยาลัย ผู้บริหารควรพิจารณาสภาพแวดล้อมเหล่านั้นควบคู่
ไปด้วย เช่น การคัดเลือกอาจารย์ที่เหมาะสม การส่งเสริมกิจกรรมเสริมหลักสูตร เป็นต้น
(นัยนา อ่างสันติสุข 2522 : 70 - 74)

2. เป็นงานวิจัยเกี่ยวกับเครื่องมือในการวัดหรือประเมินสภาพแวดล้อมสถาบัน

อุดมศึกษา

เป็นการศึกษาลงงานวิจัยเกี่ยวกับเครื่องมือในการวัดหรือประเมินสภาพแวดล้อม
สถาบัน เริ่มจากการศึกษาของ แอสติน (Astin, 1970) ที่ได้ทำแบบสำรวจ ICA
ที่เขาได้สร้างขึ้น ไปสำรวจพฤติกรรมของนิสิต นักศึกษา ของสถาบันอุดมศึกษาในสหรัฐ
อเมริกา พบว่าพฤติกรรมนิสิต นักศึกษามี 15 แบบ สัดส่วนของนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วม
กิจกรรมใด ๆ นั้นจะแปรผันไปตามสถาบันแต่ละแห่งและสภาพแวดล้อมที่เป็นสิ่งเร้าที่
เกี่ยวข้องกับห้องเรียนบางอย่างก็สามารถแยกความแตกต่างของสถาบันได้ เช่น การมี
ส่วนร่วมในห้องเรียน ความคุ้นเคยกับอาจารย์ เป็นต้น

วิจิตร สิ้นสิริ (วิจิตร สิ้นสิริ ม.ป.ป. . 12) กล่าวว่า แบบสำรวจ
กิจกรรมสถาบันอุดมศึกษาหรือ ICA นี้ แอสตินได้พยายามปรับปรุงให้เป็นเครื่องมือที่มี
ความสามารถวัดสิ่งเร้าที่มีศักยภาพ ตลอดจนวัดความรู้ของนิสิตที่มีต่อสถาบันของเขาได้
อย่างเต็มที่ และยังเป็นเครื่องมือที่มีความเที่ยงสูงมาก คือมีค่ามัธยฐานของความเที่ยงถึง
.93 (วิไลวรรณ พิธิยานุวัฒน์ และสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ 2519 : 32) ปัจจุบันได้มี
ผู้นิยมใช้เครื่องมือแบบนี้นักมาก โดยเฉพาะในประเทศไทย ปรากฏว่ามีผู้ศึกษาโดยอาศัย
เครื่องมือนี้ เช่น การศึกษาของ อรรถพล คุณพันธ์ (อรรถพล คุณพันธ์ 2521)
นัยนา อ่างสันติสุข (นัยนา อ่างสันติสุข 2522) และประภาศรี สุนันทุตร
(ประภาศรี สุนันทุตร 2522) เป็นต้น

อรรถพ คุณพันธ์ ศึกษาเพื่อสร้างแบบสำรวจจำแนกสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยไทย โดยให้แบบสำรวจมีความเที่ยงตรงตามทฤษฎีเฉพาะ (Construct Validity) ความเที่ยงตรงตามเนื้อเรื่อง (Content Validity) และความเที่ยงสูง (Reliability) การสร้างแบบสำรวจนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสำรวจ CUES ซึ่งเป็นมาตรวัดสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัย และแบบสำรวจ ICA ซึ่งเป็นแบบสำรวจกิจกรรมมหาวิทยาลัย และตั้งทฤษฎีเฉพาะ เพื่อเป็นเกณฑ์ในการเลือกองค์ประกอบแบบสำรวจขึ้นมาหาทฤษฎี ซึ่งถ้าสรุปแต่ละทฤษฎีแล้วก็คือ ความรู้สึกพึงพอใจต่อมหาวิทยาลัยที่นิสิต นักศึกษา กำลังเรียนอยู่ว่ามีบรรยากาศการเรียนการสอน ที่มีประสิทธิภาพ มีการส่งเสริมกิจกรรมเสริมหลักสูตรในทุกทาง มีบริการที่ดี และมีอาคารสถานที่ทั้งในค่านปริมาณและคุณภาพ อาศัยทฤษฎีดังกล่าวนี้ ทำให้ได้องค์ประกอบสำรวจห้าด้านคือ ความประทับใจในมหาวิทยาลัย บรรยากาศในการเรียนการสอน ความสัมพันธ์กับเพื่อน บรรยากาศในการบริหารและอาคารสถานที่ หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำแบบสำรวจที่มีข้อยกเว้นการตามชอบขอยายขององค์ประกอบที่กำหนดขึ้นนั้นไปตรวจสอบ เพื่อหาความเที่ยงตรงและความเที่ยงสูงในที่สุด ได้แบบสำรวจจำแนกสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไทยที่มีองค์ประกอบห้าด้าน มีข้อยกเว้นการรวมทั้งสิ้น 112 ข้อ (อรรถพ คุณพันธ์ 2521 : 21 - 26)

3. การศึกษาผลงานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาสภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษา

โดยคัดแปลงหรือนำเอาวิธีหรือเครื่องมือที่กล่าวข้างต้นมาศึกษาดังนี้

ผลงานวิจัยในประเทศ

ประกาศรี สุฉันทบุตร (ประกาศรี สุฉันทบุตร 2522 : 67)

ได้ศึกษาทัศนะของนักศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีต่อสภาพแวดล้อมคือ สภาพแวดล้อมในห้องเรียน กลุ่มเพื่อน การบริหาร และอาคารสถานที่ ด้วยวิธีวัดสิ่งเร้าเชิงสภาพแวดล้อม เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยคัดแปลงจากแบบสำรวจกิจกรรมมหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 1,880 คน ผลการศึกษาปรากฏว่า สภาพแวดล้อมด้านห้องเรียน นักศึกษามีความสัมพันธ์อันดีกับอาจารย์ผู้สอน มีการแข่งขันกันทางการเรียน แต่การถกเถียงปัญหาหรือการอภิปรายทางวิชาการกับอาจารย์ หรือกับเพื่อนนักศึกษากันมีน้อย นักศึกษา

ชายและนักศึกษาหญิง มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมทุก ๆ ด้านแตกต่างกัน นักศึกษาในคณะวิชา
ต่างก็มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมไม่แตกต่างกันเกี่ยวกับการบริหาร นักศึกษาเป็นส่วนน้อยได้
รับคำแนะนำในการศึกษาและการเลือกวิชาเรียนจากมหาวิทยาลัย นอกจากนั้นผู้วิจัยเสนอว่า
ควรจัดให้นักศึกษา มีโอกาสพบอาจารย์ที่ปรึกษาโดยสม่ำเสมอและทั่วถึงกัน

ผกาทิพย์ เกษรากุล (ผกาทิพย์ เกษรากุล 2524 : 99) ได้ศึกษาสภาพ
แวดล้อมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 8 วิทยาเขต โดยศึกษาสภาพแวดล้อม 4 ด้านคือ
ด้านอาคารสถานที่ ด้านห้องเรียน ด้านกลุ่มเพื่อนและด้านการบริหาร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้
ศึกษา ได้แก่ นิสิตปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 ผลการศึกษาพบว่า สภาพแวดล้อมด้านห้องเรียน
นิสิตส่วนใหญ่เห็นว่า อาจารย์มีความเป็นกันเอง มีความตั้งใจในการสอนและมีความรู้ดีใน
เนื้อหาวิชาที่ทำการสอน แต่อาจารย์เปิดโอกาสให้นิสิตได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลการสอน
ของอาจารย์น้อย สำหรับสภาพแวดล้อมด้านบริหาร นิสิตส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ผู้บริหารยัง
ไม่เปิดโอกาสให้นิสิตได้เข้าพบเมื่อมีปัญหา และการจัดบริหารของมหาวิทยาลัยในด้าน
วิชาการและธุรการยังไม่เหมาะสม

ผลของการวิจัยต่างประเทศ

เจมี (Jaime. 1972 : 6758 - A) ได้ศึกษาทัศนคติของนิสิตที่มีต่อสภาพ
แวดล้อมของวิทยาลัยครูบูกิดนอน (Bukidnon Normal College) ประเทศฟิลิปปินส์
กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนระหว่าง
ปีการศึกษา 1970 - 1971 จำนวน 594 คน ผลการศึกษาพบว่า ทัศนคติของนิสิตชั้นปีที่ 1
ถึงชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยในด้านต่าง ๆ ไม่แตกต่างกัน และการรับรู้
ต่อสภาพแวดล้อมในทางลบมีแนวโน้มก่อให้เกิดลักษณะก้าวร้าว ในทำนองเดียวกัน การรับรู้
ต่อสภาพแวดล้อมในทางบวกจะก่อให้เกิดความรู้สึกพึงพอใจ นอกจากนั้นยังพบว่า นิสิตที่ใช้
เวลาศึกษาอยู่ในสถาบันหลายปีประเมินสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับต่ำและเมื่อพิจารณาตาม
ตัวแปร เพศ ปรากฏว่า นิสิตชายประเมินสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยอยู่ในระดับต่ำกว่า
นิสิตหญิง ขณะเดียวกันยังได้ข้อสรุปว่า การรับรู้ต่อสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยในทางลบนั้น

มีความสัมพันธ์กับลักษณะความเป็นวิชาการ และบุคลิกความเป็นผู้นำของนิสิตด้วย
 กัทธ (Guth. 1974 : 3424 -A) ได้ศึกษาทัศนะของนักศึกษาที่มีต่อ
 สภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษาสองแห่งคือ มหาวิทยาลัยออลเบอร์น (Auburn
 University) และยูนิเวอร์ซิตีในรัฐอลาบามา (Junior Colleges in
 Alabama) และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนะของนักศึกษากับความสามารถทาง
 วิชาการ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและหลักสูตรที่เลือกเรียนโดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็น
 นักศึกษาของมหาวิทยาลัยออลเบอร์น ซึ่งย้ายมาจากวิทยาลัยอลาบามาจำนวน 61 คน
 ผลปรากฏว่า นักศึกษามีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมทางวิชาการของสองสถาบันต่างกัน และ
 ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างทัศนะต่อสภาพแวดล้อมทางวิชาการ

มาเกตเรท (Magaret. 1975 : 4434 - A) ซึ่งได้ศึกษาความคาดหวัง
 และการเข้าสังคมในสภาพแวดล้อม มหาวิทยาลัยชิราคิวส์ จากกลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษา
 ชั้นปีที่ 1 และปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า ความคาดหวังของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อม
 มหาวิทยาลัยมีผลต่อการศึกษาในทุกแขนงวิชา นักศึกษาปีที่ 1 และปีที่ 4 มีความคิดเห็น
 ต่อสภาพแวดล้อมไม่แตกต่างกัน แต่จากการศึกษาของแมคคอย (McCoy. 1977 :
 2529 - A) ซึ่งได้ศึกษาทัศนะของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 กับนิสิตชั้นปีที่ 4
 ที่มีต่อสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยเนบราสกา ที่เมืองลินคอล์น (The University
 of Nebraska-Lincoln) ผลปรากฏว่า นิสิตชั้นปีที่ 1 กับนิสิตชั้นปีที่ 4 มีทัศนะต่อ
 สภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

จอห์นสัน (Johnson. 1975 : 735 -A) ได้ศึกษาถึงความขัดแย้ง
 ระหว่างความคาดหวังและการรับรู้จากประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของ
 มหาวิทยาลัยอันเกี่ยวเนื่องของนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ความขัดแย้งระหว่างความคาดหวัง
 และการรับรู้จากประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัย จะเกิดขึ้นหลังจาก
 นักศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยแล้วหนึ่งปี ความขัดแย้งนี้จะมีส่วนสัมพันธ์กับคะแนนเฉลี่ยและ
 การออกจากกลางคืน

กิลเลียม (Guilliams. 1975 : 142 -A) ได้ศึกษาทัศนะของนิสิตใหม่ระดับปริญญาตรี ที่มีต่อสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยโคลัมเบีย (Columbia College) ผลการศึกษาพบว่า ทัศนะของนิสิตใหม่ที่มีต่อสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยจะเปลี่ยนในช่วงระหว่างสองภาคเรียนแรกและทัศนะของนิสิตที่มีต่อสภาพแวดล้อมของวิทยาลัยจะลดลงเรื่อย ๆ จนกระทั่งสิ้นปีการศึกษา ซึ่งสภาพการณ์เช่นนี้ใกล้เคียงกับผลการศึกษาของผู้ทำวิจัยในมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ในเรื่องเดียวกัน ต่อมาเลย์แมน (Layman. 1976 : 7210 -A) ได้ศึกษาทัศนะของนิสิตใหม่ที่มีต่อสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยแห่งรัฐโอคลาโฮมา (Oklahoma State University) ผลการศึกษาพบว่า ความเป็นวิชาการและการรู้จักกันดีมีความสัมพันธ์กับนิสิตที่เต็มใจเรียนมากกว่านิสิตที่ไม่เต็มใจเรียนอย่างมีนัยสำคัญ และยังพบว่าการจัดสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของนิสิตทั้งด้านความเป็นวิชาการและความมีระเบียบวินัย

ลอคลิน (Locklin. 1976 : 149-A) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย 4 แห่ง โดยศึกษานโยบาย กฎระเบียบ การบริหารสถาบัน การแบ่งหน้าที่ของหน่วยงาน การปกครองสถาบัน ที่มีผลกระทบต่อนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่ามหาวิทยาลัยเพียง 2 แห่งที่ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารสถาบันอย่างเต็มที่ ส่วนอีก 2 มหาวิทยาลัยให้นักศึกษามีส่วนร่วมเพียงเล็กน้อยทั้ง 4 มหาวิทยาลัยไม่มีการรวมตัวเพื่อต่อต้านนโยบายการบริหารของมหาวิทยาลัยแต่อย่างใด เมื่อเปรียบเทียบมหาวิทยาลัยที่ให้นักศึกษาเข้าร่วมบริหารอย่างเต็มที่กับมหาวิทยาลัยที่ให้นักศึกษามีส่วนร่วมเพียงเล็กน้อย พบว่ามหาวิทยาลัยที่ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารนั้น มีกฎระเบียบ รวมทั้งนโยบายในด้านการสังคมและวิชาการที่เคร่งครัดเพียงส่วนน้อย การปกครองนักศึกษาทำได้ผลดี ข้อเสนอของนักศึกษาได้รับการตอบสนองจากอาจารย์เป็นอย่างดี อาจารย์และนักศึกษาได้ร่วมกันถกเถียงอภิปรายเกี่ยวกับปัญหาทั้งในด้านการเมืองการศึกษาได้มากกว่ามหาวิทยาลัยที่ให้โอกาสนักศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารน้อย

เบนน์ (Benn. 1976 : 722 -A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบทัศนะของนิสิตใหม่ ที่เข้าศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีต่อสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยแห่งรัฐโอคลาโฮมา (Oklahoma State University) ในด้านที่เป็นจริง และคาดหวัง ผลการศึกษาพบว่า

1. นิสิตใหม่มีความคาดหวังต่อสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยสูงกว่าสภาพที่เป็นจริง และความคาดหวังนี้จะลดลงภายหลังจากที่นิสิตได้ใช้ชีวิตอยู่ในมหาวิทยาลัย ผ่านไปหนึ่งภาคเรียน

2. นิสิตใหม่มีความคาดหวังต่อบรรยากาศทางวิชาการของมหาวิทยาลัยสูงกว่าสภาพที่เป็นจริง และทัศนะของนิสิตชายมีความคาดหวังต่อบรรยากาศทางวิชาการของมหาวิทยาลัยสูงกว่าความคาดหวังของนิสิตหญิง

เบนน์ยังได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องเดียวกันนี้ว่า สถาบันการศึกษาหรือมหาวิทยาลัยควรคำนึงถึงการจับสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของนิสิต และการจับสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย ควรใช้อำนาจต่อการศึกษาค้นคว้าของมวลนิสิตด้วย

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัย ดังกล่าวแล้วข้างต้น สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยแต่ละค่านี้อิทธิพลต่อนักศึกษาทั้งในทางค่านิยมและสติปัญญาเป็นอย่างมาก ถ้าสถาบันการศึกษายามาลจัดสภาพแวดล้อมได้อย่างดีเหมาะสมและถูกต้องตามหลักวิชาการแล้วจะช่วยให้ทราบว่า การที่นักศึกษายามาลได้เข้ามาศึกษาในสถาบันตั้งแต่แรก เข้าจนจบสำเร็จการศึกษานี้ ได้ให้นักศึกษาพัฒนาและเปลี่ยนความคิดเห็นตลอดจนทัศนคติไปในทางที่พึงประสงค์หรือไม่ อันจะเป็นแนวทางไปสู่การปรับปรุงการบริหารการศึกษาของสถาบันการศึกษายามาล เพื่อการผลิตบุคลากรทางการพยาบาลของแต่ละสถาบันให้ได้ทั้งคุณภาพและปริมาณตามที่กำหนดไว้ในโครงการแผนพัฒนาการสาธารณสุข ซึ่งจะเป็นผลให้ประเทศได้กำลังคนที่มีความรู้ความสามารถ และประสิทธิภาพในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศชาติต่อไป

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีต่างกัน มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน
3. อาจารย์พยาบาลที่มีวุฒิแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลแตกต่างกัน
4. อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การสอนแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลแตกต่างกัน
5. นักศึกษาและอาจารย์พยาบาลมีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล
ในกรุงเทพมหานคร วิธีการศึกษาสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล จะวิเคราะห์
ข้อมูลที่ได้จากทัศนะของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาพยาบาลจำนวน 907 คน และอาจารย์พยาบาล
จำนวน 170 คน ของสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ วิทยาลัย
พยาบาลสภากาชาดไทย วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ และวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์

กลุ่มตัวอย่าง ใช้ตารางสุ่มส่วนของเครจิ และมอร์แกน (Krejcie and
Morgan. 1970 : 608) ในการประมาณจำนวนกลุ่มตัวอย่าง และทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) แบบใช้ตารางเลขสุ่ม
(Random Number Sampling) ได้ นักศึกษาพยาบาล จำนวน 419 คน และ
อาจารย์พยาบาล จำนวน 118 คน แสดงผลในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานศึกษาพยาบาล

สถานศึกษาพยาบาล	นักศึกษาพยาบาล				อาจารย์พยาบาล	
	ชั้นปีที่ 1		ชั้นปีที่ 4		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง		
วพ.สภากาชาดไทย	129	59	132	65	58	40
วพ.กรุงเทพ	175	79	176	83	62	43
วพ.เกษราภรณ์	168	76	127	60	50	35
รวม	472	214	435	203	170	118

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scales) ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยศึกษาและดัดแปลงแบบสำรวจกิจกรรมในสถาบันอุดมศึกษา (The Inventory of College Activities หรือ ICA) ของอเล็กซานเดอร์ คัมบลิว แอสติน (Alexander W. Astin) โดยศึกษาจากฉบับแปลภาษาไทยของ วิจิตร สิ้นสิริ (วิจิตร สิ้นสิริ ม.ป.ป. : 1 - 13) ศึกษาแบบสำรวจจำแนกสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยของ อรรถพ คุณพันธ์ (อรรถพ คุณพันธ์ 2521 : ภาคผนวก) ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อรวบรวมข้อมูลและรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษา ทั้ง 4 ด้าน เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็นสองตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล จำนวน 2 รายการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scales) เพื่อให้ผู้ตอบแสดงทัศนะของตนที่มีต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษายาบาลในกรุงเทพมหานคร โดยให้แสดงทัศนะเป็น 6 ระดับคือ มากที่สุด มาก ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย น้อย และน้อยที่สุด ประกอบด้วยคำถาม 66 ข้อ โดยแยกเป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ ของสถาบันการศึกษายาบาลแต่ละด้าน ดังนี้

- ด้านที่ 1 สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน จำนวน 29 ข้อ ตั้งแต่ข้อที่ 1 - 29
- ด้านที่ 2 สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร จำนวน 14 ข้อ ตั้งแต่ข้อที่ 30 - 43
- ด้านที่ 3 สภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อน จำนวน 8 ข้อ ตั้งแต่ข้อที่ 44 - 51
- ด้านที่ 4 สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ จำนวน 15 ข้อ ตั้งแต่ข้อที่ 52 - 66

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามที่ดีและถูกต้องจาก ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2524 : 133 - 137) และเชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์ (เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์ 2523 : 65 - 70) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษายาบาล
2. ศึกษาขอบข่ายของสภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษาทั้ง 4 ด้าน จาก เอกสารและรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. สร้างแบบสอบถามเป็นรายชื่อให้ครอบคลุมสภาพแวดล้อมทั้ง 4 ด้าน โดยศึกษาและค้นแปลงแบบสำรวจกิจกรรมในสถาบันอุดมศึกษา (The Inventory of College Activities หรือ ICA) ของอเล็กซานเดอร์ คัมบลิว แอสติน (Alexander W. Astin) โดยศึกษาจากฉบับแปลภาษาไทยของ วิจิตร สิ้นสรี (วิจิตร สิ้นสรี น.ป.ป. : 1 - 13) ศึกษาแบบสำรวจจำแนกสภาพแวดล้อมของ

มหาวิทยาลัยของ อรรถพ คุณพันธ์ (อรรถพ คุณพันธ์ 2521 : ภาคผนวก) ศึกษาเอกสาร วารสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ เพื่อรวบรวมข้อมูลและรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลทั้ง 4 ด้าน

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญและคณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ จำนวน 6 คน เป็นผู้พิจารณาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยใช้เกณฑ์การยอมรับ 2 ใน 3

ผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทวีบูรณ์ หอมเย็น อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

4.2 อาจารย์ลักคาวลัย เกษมเนตร อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

4.3 รองศาสตราจารย์ ดร.ประชุม รอดประเสริฐ หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

4.4 อาจารย์ คุณอุคม สุภาไตร รักษาการอธิการวิทยาลัยคริสเตียนโรงพยาบาลกรุงเทพคริสเตียน

4.5 อาจารย์นายเนติ อภิชาติบุตร ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ กระทรวงสาธารณสุข

4.6 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ บุญทอง ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) โดยสุ่มแจกให้กับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 และอาจารย์พยาบาล กลุ่มละ 80 คน และ 20 คน ตามลำดับ รวม 100 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกและหาค่าความเชื่อมั่น

5.1 หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบสอบถามโดยใช้เทคนิคแบ่งกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ 27% คำนวณหาค่า t -test โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{N_H} + \frac{S_L^2}{N_L}}}$$

(ลวน สายยศ และอังคณา สายยศ
2524 : 187)

เมื่อ	t	แทน	อำนาจจำแนกของข้อสอบ
	$\bar{X}_H$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	$\bar{X}_L$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
	S_H^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
	S_L^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
	N_H	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง
	N_L	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงตั้งแต่ 2.0068 ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.95 ขึ้นไป

5.2 หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาช (Cronbach) โดยใช้สูตร

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

(ลวน สายยศ และอังคณา สายยศ
2524 : 171)

เมื่อ	$\mathcal{K}$	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	S_i^2	แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	S_t^2	แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ
	n	แทน จำนวนข้อของเครื่องมือที่วัด

จากการคำนวณค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแต่ละด้าน และรวมทั้งฉบับ
ได้ผลดังนี้

สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน	=	0.952
สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร	=	0.933
สภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อน	=	0.846
สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่	=	0.946
ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ	=	0.972

เกณฑ์การประเมินทัศนะ

มากที่สุด	หมายถึง นักศึกษาและอาจารย์พยาบาลพิจารณาเห็นว่าสภาพแวดล้อมในเรื่องนั้นมีสภาพเหมาะสมตามความเป็นจริงและตรงกับความต้องการหรือประมาณได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละมากกว่าร้อยละ 75
มาก	หมายถึง นักศึกษาและอาจารย์พยาบาลพิจารณาเห็นว่าสภาพแวดล้อมในเรื่องนั้นมีสภาพเหมาะสมตามความเป็นจริงและตรงกับความต้องการหรือประมาณได้ คิดเป็นร้อยละ 61 – 75
ค่อนข้างมาก	หมายถึง นักศึกษาและอาจารย์พยาบาลพิจารณาเห็นว่าสภาพแวดล้อมในเรื่องนั้นมีสภาพเหมาะสมตามความเป็นจริงและตรงกับความต้องการหรือประมาณได้ คิดเป็นร้อยละ 46 – 60

- ค่อนข้างน้อย หมายถึง นักศึกษาและอาจารย์พยาบาลพิจารณาเห็นว่าสภาพแวดล้อมในเรื่องนั้นมีสภาพเหมาะสมตามความเป็นจริงและตรงกับความต้องการหรือประมาณได้ คิดเป็นร้อยละ 31 - 45
- น้อย หมายถึง นักศึกษาและอาจารย์พยาบาลพิจารณาเห็นว่าสภาพแวดล้อมในเรื่องนั้นมีสภาพเหมาะสมตามความเป็นจริงและตรงกับความต้องการหรือประมาณได้ คิดเป็นร้อยละ 16 - 30
- น้อยที่สุด หมายถึง นักศึกษาและอาจารย์พยาบาลพิจารณาเห็นว่าสภาพแวดล้อมในเรื่องนั้นมีสภาพเหมาะสมตามความเป็นจริงและตรงกับความต้องการหรือประมาณได้ ต่ำกว่าร้อยละ 16

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อคำถามแต่ละข้อในแบบสอบถามตอนที่ 2 มีตัวเลือกชลละ 6 อันดับคือ มากที่สุด มาก ค่อนข้างมาก ค่อนข้างน้อย น้อย และน้อยที่สุด เกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนนมีดังนี้

อันดับ	คะแนน	ความหมาย
มากที่สุด	5	นักศึกษาและอาจารย์พยาบาลพิจารณาเห็นว่าสภาพแวดล้อมที่สอดคล้องข้อคำถามนั้นมีความเป็นจริงและตรงกับความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด
มาก	4	นักศึกษาและอาจารย์พยาบาลพิจารณาเห็นว่าสภาพแวดล้อมที่สอดคล้องข้อคำถามนั้นมีความเป็นจริงและตรงกับความต้องการอยู่ในระดับมาก
ค่อนข้างมาก	3	นักศึกษาและอาจารย์พยาบาลพิจารณาเห็นว่าสภาพแวดล้อมที่สอดคล้องข้อคำถามนั้นมีความเป็นจริงและตรงกับความต้องการอยู่ในระดับค่อนข้างมาก

อันดับ	คะแนน	ความหมาย
1 ค่อนข้างน้อย	2	นักศึกษาและอาจารย์พยาบาลพิจารณาเห็นว่าสภาพแวดล้อมที่มีต่อขอคำถามนั้นมีความเป็นจริงและตรงกับความต้องการอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย
น้อย	1	นักศึกษาและอาจารย์พยาบาลพิจารณาเห็นว่าสภาพแวดล้อมที่มีต่อขอคำถามนั้นมีความเป็นจริงและตรงกับความต้องการอยู่ในระดับน้อย
น้อยที่สุด	0	นักศึกษาและอาจารย์พยาบาลพิจารณาเห็นว่าสภาพแวดล้อมที่มีต่อขอคำถามนั้นมีความเป็นจริงและตรงกับความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลสหประชาชาติไทย สหประชาชาติไทย ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ กระทรวงสาธารณสุข และผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาล เกื้อการุณย์ กรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตและขอให้นักศึกษาและอาจารย์พยาบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยเป็นผู้ติดต่อขอความร่วมมือจากนักศึกษาและอาจารย์พยาบาลของ
- ทั้ง 3 สถาบัน โดยลงและเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง
3. แบบสอบถามที่ผู้วิจัยไม่ได้รับ ได้ขอคืนความด้วยตนเอง

การจัดกระทำข้อมูล

1. แบบสอบถามส่งไปทั้งหมด เป็นแบบสอบถามของนักศึกษา 419 ฉบับ และแบบสอบถามอาจารย์ 118 ฉบับ รวมทั้งอื่น 537 ฉบับ ได้รับคืน 509 ฉบับ จึงเป็นแบบสอบถามของนักศึกษา 404 ฉบับ และแบบสอบถามของอาจารย์ 105 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.79 ในจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนนั้น พบว่า มีแบบสอบถามที่มีคำตอบไม่สมบูรณ์ 12 ฉบับ ฉะนั้นจึงเหลือแบบสอบถามที่สามารถนำไปใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้จำนวน 497 ฉบับ เป็นแบบสอบถามของนักศึกษา 393 ฉบับ และเป็นแบบสอบถามของอาจารย์ 104 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.55 ดังรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน

สถานการศึกษา ตามบาล	แบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด		แบบสอบถามที่ได้รับคืน		แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย	
	(ฉบับ)		(ฉบับ)		(ฉบับ)	
	นักศึกษา	อาจารย์	นักศึกษา	อาจารย์	นักศึกษา	อาจารย์
วพ.สภากาชาดไทย	121	40	118	33	115	32
วพ.กรุงเทพ	162	43	152	37	147	37
วพ.เคอราทูม	136	35	134	35	131	35
รวม	419	118	404	105	393	104

2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 497 ฉบับ มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิธีทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการศึกษาทัศนะของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล ที่มีต่อสภาพแวดล้อมสถานการศึกษาพยาบาล 4 ด้าน ซึ่งเป็นการประเมินจากความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาลที่มีต่อสถาบันของตน ซึ่งมีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. หาคะแนนเฉลี่ย (Mean) ความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล ที่มีต่อสถานการศึกษาของตนในแต่ละข้อของแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ทั้งรายข้อ รายด้าน และรวมทุกด้าน เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยแต่ละข้อที่คำนวณได้กับแนวการกำหนดระดับ มาตราส่วนของลิเคิร์ท (Best. 1977 : 169 - 175) เพื่อประเมินว่า นักศึกษา และอาจารย์พยาบาลมีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมของแต่ละสถานอยู่ในระดับใดในการวิจัยครั้งนี้แบ่งการประเมินเป็น 3 ระดับคือ

คะแนนเฉลี่ย 3.68 - 5.00 หมายความว่า นักศึกษาและอาจารย์พยาบาล พิจารณาเห็นว่าสภาพแวดล้อมที่มีต่อข้อคำถามนั้น อยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 2.34 - 3.67 หมายความว่า นักศึกษาและอาจารย์พยาบาล พิจารณาเห็นว่าสภาพแวดล้อมที่มีต่อข้อคำถามนั้น อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.33 หมายความว่า นักศึกษาและอาจารย์พยาบาล พิจารณาเห็นว่าสภาพแวดล้อมที่มีต่อข้อคำถามนั้น อยู่ในระดับต่ำ

สูตรในการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N} \quad (\text{Ferguson. 1976 : 47})$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

๒. หาคะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของแบบสอบถาม เป็นรายข้อ รายคำ และรวมทุกคำ โดยใช้สูตรในการคำนวณ คือ

$$S = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

(Ferguson. 1976 : 64)

เมื่อ	S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนคนกลุ่มตัวอย่าง

3. การทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของ นักศึกษาและอาจารย์พยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมสถานการศึกษายพยาบาล ของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน (Independent Sample) ซึ่งเป็นการทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 1 - 5 โดยใช้สถิติค่าที่ (t-test) ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความแตกต่างของความแปรปรวนของคะแนนของสภาพแวดล้อม 4 ด้าน ของกลุ่มตัวอย่างทั้งสอง ก่อนการเลือกใช้ สถิติค่าที่ (t-test) ดังนี้

การทดสอบความแตกต่างของความแปรปรวนของทั้งสองกลุ่มเมื่อ S_1^2 มีค่า มากกว่า S_2^2 ใช้สูตร

$$F = \frac{S_1^2}{S_2^2}$$

ถ้า s_2^2 มีค่ามากกว่า s_1^2 ต้องใช้สูตร

$$F = \frac{s_2^2}{s_1^2}$$

โดยมี $df_1 = n_1 - 1$, $df_2 = n_2 - 1$ (Ferguson. 1976 : 165)

ถ้าผลการทดสอบพบว่า ความแปรปรวนของทั้งสองกลุ่มเท่ากัน ผู้วิจัยจะคำนวณสถิติค่าที (t-test) โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1) s_1^2 + (n_2 - 1) s_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

โดยมี $df = n_1 + n_2 - 2$ (Ferguson. 1976 : 152)

ถ้าผลการทดสอบพบว่า ความแปรปรวนของทั้งสองกลุ่มแตกต่างกัน ผู้วิจัยจะคำนวณสถิติค่าที (t-test) โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}} \quad (\text{Ferguson. 1976 : 152})$$

โดยมี df = $\frac{\left[\frac{s_1^2}{\frac{1}{n_1}} + \frac{s_2^2}{\frac{1}{n_2}} \right]^2}{\frac{\left[\frac{s_1^2}{\frac{1}{n_1}} \right]^2}{n_1 - 1} + \frac{\left[\frac{s_2^2}{\frac{1}{n_2}} \right]^2}{n_2 - 1}}$

เมื่อ	t	แทน ค่าที่จะพิจารณาใน t-distribution
	$\bar{X}_1$	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1
	$\bar{X}_2$	แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2
	s_1^2	แทน ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1
	s_2^2	แทน ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 2
	n_1	แทน จำนวนสมาชิกในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	n_2	แทน จำนวนสมาชิกในกลุ่มตัวอย่างที่ 2

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลและหาค่าสถิติต่าง ๆ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSSX (Statistical Package for the Social Sciences Version X) ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ด้วยในการแปลความหมายดังนี้

- N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
- $\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
- S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- S^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนน
- t แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution

วพ.สภากาชาดไทย แทน วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย

วพ.กรุงเทพ แทน วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ

วพ.เกื้อการุณย์ แทน วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนทัศนคติสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษา พยาบาลด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ ของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล จำแนกเป็นรายข้อ รายด้าน และรวมทุกด้าน

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติสภาพแวดล้อมสถาบัน การศึกษาพยาบาลด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้าน

อาคารสถานที่ โดยนักศึกษาเปรียบเทียบตามตัวแปรระดับชั้นปี และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่วนอาจารย์เปรียบเทียบตามตัวแปรวุฒิ และประสบการณ์ทางการสอน

ตอนที่ 1 คาสถิติพื้นฐานของคะแนนทัศนคติสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ ของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล จำแนกเป็นรายข้อ รายด้านและรวมทุกด้าน ได้ผล แสดงในตาราง 3 - 11

ตาราง 3 คาสถิติพื้นฐานคะแนนทัศนคติสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนของนักศึกษา และอาจารย์พยาบาล รวมทุกวิทยาลัย จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน	นักศึกษา		อาจารย์	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1.	หลักสูตรมีความเหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน	3.56	0.67	3.56	0.70
2.	จุดมุ่งหมายของรายวิชาในหลักสูตรมีความชัดเจน	3.68	0.82	3.64	0.73
3.	อาจารย์มีการเตรียมการสอนมาดี	3.75	0.79	3.64	0.66
4.	อาจารย์มีความสามารถในการถ่ายทอดวิชาความรู้	3.51	0.72	3.67	0.76
5.	อาจารย์ให้ความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับเรื่องที่จะสอนอยู่เสมอ	3.52	0.86	3.60	0.74
6.	กิจกรรมการเรียนที่อาจารย์จัดให้เป็นการเสริมการเรียนในชั้นได้	2.71	0.90	3.24	0.89

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อ	สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน	นักศึกษา		อาจารย์	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
7.	อาจารย์สามารถนำวิธีการสอนแบบต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม	2.93	0.88	3.18	0.84
8.	อาจารย์แนะนำเอกสาร ตำราและแหล่งวิชา เพื่อศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม	3.23	1.07	3.71	0.88
9.	อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี	3.35	1.07	3.76	0.96
10.	อาจารย์กระตุ้นให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม	3.50	0.92	3.70	0.87
11.	อาจารย์สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาวิชาที่สอนกับการนำไปใช้	2.62	0.85	3.19	0.82
12.	อาจารย์จัดกิจกรรมได้พอเหมาะกับระดับความสามารถของนักศึกษา	3.39	0.87	3.64	0.80
13.	อาจารย์มีการปรับปรุงวิธีการสอนให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอนอยู่เสมอ	3.01	0.94	3.63	0.87
14.	อาจารย์สามารถเลือกใช้สื่อการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน	3.00	0.95	3.18	0.87
15.	อาจารย์ชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างวิชาที่เรียนกับวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง	3.18	0.94	3.58	0.80
16.	การสอนของอาจารย์มีชีวิตชีวาและสนุกสนาน	2.44	0.92	3.35	0.91

ข้อ	สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน	นักศึกษา		อาจารย์	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
17.	มีการซักถามเพื่อวัดความเข้าใจในเรื่องที่เรียนในแต่ละครั้งของการสอน	3.04	1.02	3.65	0.78
18.	อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถาม	3.67	0.94	3.94	0.86
19.	อาจารย์ยอมรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา	3.26	1.05	3.83	0.83
20.	อาจารย์มีความเป็นกันเองกับนักศึกษา	3.10	1.06	3.80	0.83
21.	อาจารย์ชมและวิจารณ์ผลงานของนักศึกษาอย่างยุติธรรม	3.04	1.05	3.80	0.90
22.	อาจารย์กระตุ้นนักศึกษาให้สนใจที่จะเรียน	2.94	1.00	3.81	0.79
23.	อาจารย์ยอมรับความแตกต่างของนักศึกษาแต่ละคน	2.88	1.08	4.02	0.77
24.	อาจารย์พยายามส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์อันดีในหมู่นักศึกษา	3.27	1.06	3.79	0.80
25.	สภาพแวดล้อมห้องสมุดเอื้ออำนวยต่อการศึกษาค้นคว้า	2.45	1.31	2.85	1.25
26.	มีตำรา เอกสาร และวารสารเพื่อการศึกษา ค้นคว้าอย่างเพียงพอ	2.04	1.32	2.74	1.34
27.	อาจารย์มีหลักเกณฑ์การให้คะแนนชัดเจนและเที่ยงตรง	2.97	1.08	3.70	0.85
28.	อาจารย์ให้การช่วยเหลือนักศึกษาที่มีการบกพร่องในการเรียน	3.06	1.15	3.52	0.86

ข้อ	สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน	นักศึกษา		อาจารย์	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
29.	อาจารย์ให้โอกาสนักศึกษาได้ประเมินผล การสอนของอาจารย์	2.49	1.28	3.41	1.08
	รวมเฉลี่ย	3.09	0.61	3.55	0.55

จากตาราง 3 แสดงว่า ทักษะของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาลรวมทุกวิทยาลัย ที่มีต่อสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน โดยเฉลี่ยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

ค่านักศึกษา นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า สถาบันได้มีการกำหนดจุดมุ่งหมายของ รายวิชาไว้อย่างชัดเจน (ข้อ 2) เหมาะสมอยู่ในระดับสูง ส่วนในเรื่องอื่น ๆ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอาจารย์พิจารณาเห็นว่า ความเหมาะสมใน คำนี้อยู่ในระดับปานกลาง

ค่านพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า อาจารย์ได้มีการ เตรียมการสอนมาดี (ข้อ 3) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูง นอกจากนั้น พบว่า มีความ เหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอาจารย์พิจารณาเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูง ได้แก่ การที่อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี (ข้อ 9) เปิด โอกาสให้นักศึกษาได้ซักถาม (ข้อ 18) ยอมรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา (ข้อ 19) ชุมและวิจารณ์ผลงานของนักศึกษาอย่างยุติธรรม (ข้อ 21) และอาจารย์สามารถกระตุ้น นักศึกษาให้สนใจที่จะเรียน (ข้อ 22) นอกจากนั้นพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ ปานกลาง

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า ความเหมาะสมใน
ด้านนี้ในทุกเรื่อง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอาจารย์พิจารณาเห็นว่า
ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูง ได้แก่ อาจารย์ได้แนะนำเอกสาร ตำรา และแหล่งวิชา
เพื่อให้นักศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม (ข้อ 8) และอาจารย์ได้กระตุ้นให้นักศึกษาได้ค้นคว้า
เพิ่มเติม (ข้อ 10) นอกจากนั้น พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า ห้องสมุด
มีตำรา เอกสาร และวารสารเพื่อการศึกษาค้นคว้า (ข้อ 26) มีความเหมาะสมอยู่ใน
ระดับต่ำ นอกจากนั้น พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอาจารย์พิจารณา
เห็นว่า ความเหมาะสมในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านการประเมินผล นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า ความเหมาะสมในด้านนี้อยู่ใน
ระดับปานกลางในทุกเรื่อง ส่วนอาจารย์พิจารณาเห็นว่า อาจารย์มีหลักเกณฑ์การให้
คะแนนชัดเจนและเที่ยงตรง (ข้อ 27) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูง นอกจากนั้น
พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาและอาจารย์นั้น นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า
ความเหมาะสมในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอาจารย์พิจารณาเห็นว่า อาจารย์ได้
ปฏิบัติในเรื่องดังต่อไปนี้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูง ได้แก่ มีความเป็นกันเองกับ
นักศึกษา (ข้อ 20) ยอมรับความแตกต่างของนักศึกษาแต่ละคน (ข้อ 23) และอาจารย์
พยายามส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์อันดีในหมู่นักศึกษา (ข้อ 24) นอกจากนั้นพบว่า
มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 4 คาสถิติพื้นฐานคะแนนที่สะท้อนต่อสภาพแวดล้อมด้านการบริหาร ของนักศึกษาและ
อาจารย์พยาบาล รวมทุกวิทยาลัย จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร	นักศึกษา		อาจารย์	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
30.	นักศึกษามีโอกาสแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของสถาบัน	1.29	1.00	2.05	1.15
31.	ผู้บริหารให้โอกาสนักศึกษาได้เข้าพบเพื่อปรึกษาหารือ	1.58	1.11	2.58	1.12
32.	สถาบันเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ฝึกความเป็นประชาธิปไตยในการจัดกิจกรรมต่างๆ	2.86	1.01	2.80	0.99
33.	สถาบันสนับสนุนและอำนวยความสะดวกแก่นักศึกษาในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ	1.83	1.20	2.87	1.08
34.	คณะกรรมการนักศึกษาวางแผนการจัดกิจกรรมร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษา	2.46	1.18	2.96	1.29
35.	โครงการจัดกิจกรรมของนักศึกษาคำนึงไปอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน	2.32	1.15	2.80	1.26
36.	นักศึกษาได้รับบริการด้านห้องพักอย่างเหมาะสม	2.39	1.33	3.26	1.24
37.	สถาบันจัดบริการด้านอาหาร โดยคำนึงถึงทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ	2.56	1.24	3.27	1.05

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อ	สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร	นักศึกษา		อาจารย์	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
38.	สถาบันจัดบริการและอำนวยความสะดวก ด้านการไปรษณีย์ โทรเลข และโทรศัพท์	2.83	1.25	3.42	1.21
39.	การบริการด้านสุขภาพแก่นักศึกษาอยู่ใน เกณฑ์ดีและเหมาะสม	3.40	1.16	3.72	0.96
40.	การจัดบริการน้ำดื่มและน้ำใช้สะอาดและ ปลอดภัย	2.96	1.33	3.60	1.08
41.	สถาบันเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เสนอ ความจำเป็นเพื่อขอรับทุนอุดหนุนการศึกษา	3.07	1.27	3.57	1.06
42.	สถาบันมีหลักเกณฑ์การคัดเลือกนักศึกษา เข้ารับทุนอุดหนุนการศึกษาไว้อย่างชัดเจน	2.97	1.23	3.47	0.96
43.	สถาบันคำนึงถึงเรื่องการยกย่อง ชมเชย นักศึกษาที่กระทำความดี	3.09	1.18	3.34	0.97
	รวมเฉลี่ย	2.61	0.76	3.19	0.82

จากตาราง 4 แสดงว่า ทักษะของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาลรวมทุกวิทยาลัย
ที่มีต่อสภาพแวดล้อมด้านการบริหาร โดยเฉลี่ยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลางและ
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า

ก้านนโยบายและการดำเนินงานของสถาบัน นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า โอกาสที่นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของสถาบัน (ข้อ 30) และผู้บริหารให้โอกาสนักศึกษาได้เข้าพบเพื่อปรึกษาหารือ (ข้อ 31) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับต่ำ ส่วนในเรื่องอื่น ๆ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอาจารย์พิจารณาเห็นว่า โอกาสที่นักศึกษาจะได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของสถาบันนั้น (ข้อ 30) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนั้นพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

การบริหารด้านการจัดกิจกรรมของนักศึกษา นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า สถาบันเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ฝึกความเป็นประชาธิปไตยในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ (ข้อ 33) และเกี่ยวกับโครงการจัดกิจกรรมของนักศึกษาดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน (ข้อ 35) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับต่ำ ส่วนในเรื่องอื่น ๆ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอาจารย์พิจารณาเห็นว่า สถาบันสนับสนุนและอำนวยความสะดวกแก่นักศึกษาในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ (ข้อ 33) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนั้นพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

การจัดบริการด้านสวัสดิการแก่นักศึกษา นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า สภาพแวดล้อมในค่านนี้สถาบันจัดได้เหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอาจารย์พิจารณาเห็นว่า สถาบันได้จัดบริการด้านสุขภาพแก่นักศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดี (ข้อ 39) และเหมาะสมอยู่ในระดับสูง ส่วนเรื่องอื่น ๆ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 5 ค่าสถิติพื้นฐานคะแนนทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อนของนักศึกษา
และอาจารย์พยาบาล รวมทุกวิทยาลัย จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	สภาพแวดล้อม ด้านกลุ่มเพื่อน	นักศึกษา		อาจารย์	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
44.	นักศึกษารุ่นพี่รวมกลุ่มกันเพื่อให้คำแนะนำด้านการเรียนแก่น้อง	2.57	1.25	2.64	1.11
45.	มีการช่วยแนะนำทางด้านการเรียนระหว่างนักศึกษารุ่นชั้น	2.61	1.17	2.77	0.92
46.	นักศึกษาใช้เวลาว่างสังสรรค์กับเพื่อนและรุ่นพี่	3.05	1.21	3.04	0.93
47.	นักศึกษาร่วมมือกับเพื่อน ๆ จัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงของสถาบัน	2.39	1.13	2.71	1.15
48.	นักศึกษาใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ในลักษณะสร้างสรรค์ เช่น การโต้วาที	1.79	0.97	2.14	1.00
49.	มีการทบทวนบทเรียนก่อนสอบในระหว่างนักศึกษาด้วยกัน	2.53	1.15	2.50	0.88
50.	ผู้นำนักศึกษาสามารถชักชวนนักศึกษาให้ร่วมทำกิจกรรมเพื่อสถาบัน	2.65	1.11	2.69	1.16
51.	นักศึกษามีความอบอุ่นใจเมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อน	3.54	1.03	3.23	0.84
	รวมเฉลี่ย	2.64	0.79	3.23	0.84

จากตาราง 5 แสดงว่า ทักษะของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาลรวมทุกวิทยาลัย ที่มีต่อสภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อน โดยเฉลี่ยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาค่านิยม นักศึกษาและอาจารย์พยาบาลพิจารณาเห็นว่า ความเหมาะสมในค่านิยมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาค่านิยม นักศึกษาและอาจารย์พยาบาลพิจารณาเห็นว่า ความเหมาะสมในค่านิยมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ความสนใจในค่านิยมกิจกรรมของนักศึกษา ทั้งนักศึกษาและอาจารย์พยาบาลพิจารณาเห็นว่า นักศึกษาใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ในลักษณะสร้างสรรค์ เช่น การโต้วาที (ข้อ 48) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับต่ำ ส่วนเรื่องอื่น ๆ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 6 ค่าสถิติพื้นฐานคะแนนทักษะต่อสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ของนักศึกษา และอาจารย์พยาบาล รวมทุกวิทยาลัย จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่	นักศึกษา		อาจารย์	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
52.	สภาพอาคารสถานที่ในสถาบันการศึกษามีความสะอาดและสวยงาม	3.09	1.08	3.19	1.16
53.	ห้องเรียนมีขนาดเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา	2.20	1.33	2.79	1.32
54.	สภาพห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทได้ดีและมีแสงสว่างพอเหมาะ	2.42	1.28	3.00	1.21

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อ	สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่	นักศึกษา		อาจารย์	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
55.	มีห้องปฏิบัติการสำหรับการเรียนในวิชาที่ต้องปฏิบัติเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา	2.35	1.17	2.61	1.11
56.	ในห้องปฏิบัติการมีเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา	2.47	1.13	2.66	1.11
57.	มีที่นั่งสำหรับนักศึกษาคนคว่ำในห้องสมุดอย่างเพียงพอ	2.29	1.30	2.62	1.36
58.	มีที่นั่งเพื่อศึกษาคนคว่ำนอกห้องเรียนเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา	2.11	1.27	2.49	1.36
59.	ในห้องรับแขกมีที่นั่งเพียงพอกับจำนวนผู้มาเยี่ยมเยียนนักศึกษา	2.36	1.19	2.98	1.14
60.	ห้องน้ำ ห้องสุขา ถูก สุขลักษณะและมีจำนวนเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา	2.27	1.30	3.03	1.33
61.	มีสถานที่เล่นกีฬาเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา	1.68	1.17	2.48	1.31
62.	มีที่นั่งพักผ่อนและสังสรรค์ในหมู่นักศึกษาอย่างเพียงพอ	1.97	1.19	2.61	1.28
63.	ห้องอาหารถูกสุขลักษณะ และมีจำนวนที่นั่งสำหรับรับประทานอาหารอย่างเพียงพอ	2.85	1.34	3.44	1.12
64.	มีสถานที่ซักผ้าเสื้อผ้าเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา	2.18	1.38	2.90	1.18

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อ	สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่	นักศึกษา		อาจารย์	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
65.	การจัดตกแต่งบริเวณสถาบันสวยงาม	2.69	1.20	2.93	1.26
66.	ทางเดินเพื่อติดต่อระหว่างอาคารต่าง ๆ ภายในบริเวณสถาบันสะดวกและปลอดภัย	3.13	1.16	3.15	1.18
	รวมเฉลี่ย	2.40	0.89	2.86	1.00

จากตาราง 6 แสดงว่า ทักษะของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาลรวมทุกวิทยาลัย ที่มีต่อสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ โดยเฉลี่ยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

ด้านความพร้อมของอาคารเรียน นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า ในค่านห้องเรียนมี ขนาดเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา (ข้อ 53) การจัดที่นั่งสำหรับนักศึกษาคนคว่ำในห้องสมุด อย่างเพียงพอ (ข้อ 57) และการจัดให้มีที่นั่งเพื่อศึกษาค้นคว้านอกห้องเรียนเพียงพอ กับจำนวนนักศึกษา (ข้อ 58) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับค่า ส่วนเรื่องอื่น ๆ พบว่า มี ความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอาจารย์พิจารณาเห็นว่า ความเหมาะสมในค่าน อาคารสถานที่อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านอาคารที่พักอาศัย นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า ความเหมาะสมในค่านห้องน้ำ ห้องสุขา ถูกสุขลักษณะและมีจำนวนเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา (ข้อ 60) และสถาบันจัด ให้มีสถานที่ซักผ้าเสื้อผ้าเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา (ข้อ 64) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ ค่า ส่วนในเรื่องอื่น ๆ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอาจารย์พิจารณา เห็นว่า ความเหมาะสมในค่านอาคารสถานที่ อยู่ในระดับปานกลางทุกเรื่อง

ค่านสนามกีฬาและสถานที่สำหรับเป็นที่พักผ่อน นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า ความเหมาะสมในค่าน้อยอยู่ในระดับต่ำ ไต่แก การจัดให้มีที่เล่นกีฬาเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา (ข้อ 61) และการจัดให้มีที่นั่งพักผ่อนและสังสรรค์ในหมู่นักศึกษาอย่างเพียงพอ (ข้อ 62) ส่วนในเรื่องอื่น ๆ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอาจารย์พิจารณาเห็นว่า ความเหมาะสมในค่าน้อยอยู่ในระดับปานกลางทุกเรื่อง

ค่านบริเวณสถาบันและการจัดตกแต่ง นักศึกษาและอาจารย์พยาบาลพิจารณาเห็นว่า ความเหมาะสมในค่าน้อยอยู่ในระดับปานกลางทุกเรื่อง

ตาราง 7 คาสถิติพื้นฐานคะแนนทัศนคติสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน

ด้านการบริหาร ค่านกลุ่มเพื่อน และค่านอาคารสถานที่ ของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล รวมทุกวิทยาลัย จำแนกเป็นรายค่าน

ข้อ	สภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล	นักศึกษา		อาจารย์	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1.	ด้านการเรียนการสอน	3.09	0.61	3.55	0.55
2.	ด้านการบริหาร	2.61	0.76	3.19	0.82
3.	ค่านกลุ่มเพื่อน	2.64	0.79	2.72	0.78
4.	ค่านอาคารสถานที่	2.40	0.69	2.86	1.00
	รวมเฉลี่ย	2.68	0.65	3.00	0.66

จากตาราง 7 แสดงว่า ทัศนะของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล รวมทุกวิทยาลัยที่มีต่อสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ค่านกลุ่มเพื่อน และค่านอาคารสถานที่

โดยเฉลี่ยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า
ทั้งนักศึกษาและอาจารย์พยาบาลพิจารณาเห็นว่า ด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร
ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลางในทุกด้าน

ตาราง 8 คำสัถิพินฐานคะแนนทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล ด้านการเรียนรู้การสอนของนักศึกษาและ
อาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ และวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์
จำแนกเป็นรายข้อ

ข้อ	สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน	นักศึกษา						อาจารย์					
		วพ. สภากาชาดไทย		วพ. กรุงเทพ		วพ. เกื้อการุณย์		วพ. สภากาชาดไทย		วพ. กรุงเทพ		วพ. เกื้อการุณย์	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1.	หลักสูตรมีความเหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน	3.55	0.72	3.35	0.64	3.59	0.63	3.69	0.70	3.78	0.71	3.34	0.64
2.	จุดมุ่งหมายของรายวิชาในหลักสูตรมีความชัดเจน	3.71	0.75	3.60	0.67	3.73	0.82	3.84	0.72	3.65	0.73	3.48	0.70
3.	อาจารย์มีการเตรียมการสอนมาดี	3.93	0.79	3.73	0.75	3.63	0.80	3.66	0.65	3.70	0.70	3.66	0.64
4.	อาจารย์มีความสามารถในการถ่ายทอดวิชาความรู้	3.45	0.72	3.52	0.73	3.55	0.70	3.50	0.88	3.56	0.80	3.46	0.61
5.	อาจารย์ให้ความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับเรื่องการสอนอยู่เสมอ	3.59	0.87	3.60	0.86	3.35	0.85	3.68	0.69	3.65	0.86	3.48	0.66
6.	กิจกรรมการเรียนรู้ที่อาจารย์จัดให้เป็น การเสริมการเรียนรู้ในชั้นได้	2.78	0.89	2.73	0.69	2.64	0.91	3.28	0.85	3.27	0.69	3.17	0.92
7.	อาจารย์สามารถนำวิธีการสอนแบบต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ได้โดยเหมาะสม	3.02	0.86	2.89	0.91	2.88	0.96	3.29	0.63	3.27	0.50	3.05	0.90

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน	นักศึกษา						อาจารย์			
		วพ. สภาการศึกษาไทย		วพ. กรุงเทพฯ		วพ. ส.ด.		วพ. สภาการศึกษาไทย		วพ. กรุงเทพฯ	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
8.	อาจารย์แนะนำเอกสาร ตำรา และแหล่งวิชาเพื่อศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม	3.29	1.01	3.26	1.07	3.17	1.14	3.84	0.81	3.67	0.94
9.	อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี	3.28	1.04	3.43	1.03	3.33	1.13	3.78	1.04	3.34	0.87
10.	อาจารย์กระตุ้นให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม	3.52	0.97	3.50	0.80	3.49	1.01	3.75	0.82	3.75	0.82
11.	อาจารย์สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาวิชาที่สอนกับการนำไปใช้	2.68	0.89	2.60	0.72	2.60	0.96	3.16	0.88	3.24	0.76
12.	อาจารย์จัดกิจกรรมที่พอเหมาะกะกับระดับความสามารถของนักศึกษา	3.51	0.84	3.37	0.88	3.31	0.89	3.66	0.74	3.76	0.75
13.	อาจารย์มีการปรับปรุงวิธีการสอนให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอน	3.14	0.90	3.02	0.92	2.90	0.98	3.62	0.83	3.78	0.87
	อยู่เสมอ										

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	สภาพแวดล้อม การเรียน การสอน	นักศึกษา						อาจารย์					
		วท. สภาการศึกษาไทย		วท. กรุงเทพฯ		วท. เกษตรกรุณย		วท. สภาการศึกษาไทย		วท. กรุงเทพฯ		วท. เกษตรกรุณย	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
14.	อาจารย์สามารถเลือกใช้สื่อการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน	3.19	0.95	2.91	0.87	2.92	1.00	3.12	0.88	3.28	0.84	3.11	0.93
15.	อาจารย์ใช้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างวิชาที่เรียนกับวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง	3.29	0.91	3.17	0.95	3.10	0.97	3.53	0.88	3.65	0.82	3.54	0.70
16.	การสอนของอาจารย์มีชีวิตชีวาและสนุกสนาน	2.52	0.93	2.35	0.94	2.48	0.86	3.12	0.94	3.46	0.93	3.43	0.85
17.	มีการชักถามเพื่อวัดความเข้าใจในเรื่องที่เรียนในแต่ละครั้งของการสอน	3.05	1.02	3.05	1.02	3.03	1.04	3.43	0.84	3.76	0.82	3.71	0.67
18.	อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถาม	3.51	0.99	3.84	0.67	3.63	0.96	3.97	0.82	4.05	0.88	3.80	0.86

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	สถานแวดล้อมทางการเรียนการสอน	นักศึกษา						อาจารย์					
		วท. ส.ด.		วท. กรุงเทพฯ		วท. เก่งกาจ		วท. ส.ด.		วท. กรุงเทพฯ		วท. เก่งกาจ	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
19.	อาจารย์ยอมรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา	3.24	1.02	3.33	0.96	3.20	1.17	3.75	0.88	3.81	0.87	3.91	0.74
20.	อาจารย์ยอมรับความเป็นกันเองกับนักศึกษา	3.09	1.07	3.12	1.05	3.06	1.06	3.75	0.88	3.86	0.82	3.77	0.91
21.	อาจารย์ชมและวิจารณ์ผลงานของนักศึกษาอย่างยุติธรรม	2.91	1.05	3.10	1.05	3.09	1.06	3.75	0.95	3.86	0.85	3.77	0.91
22.	อาจารย์กระตุ้นนักศึกษาให้สนใจที่จะเรียน	2.89	1.04	2.97	0.87	2.95	1.10	3.78	0.75	3.86	0.79	3.77	0.84
23.	อาจารย์ยอมรับความแตกต่างของนักศึกษาแต่ละคน	2.93	1.05	2.66	0.97	3.10	1.15	3.90	0.69	4.19	0.81	3.94	0.80
24.	อาจารย์พยายามส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์อันดีในหมู่นักศึกษา	3.23	1.16	3.28	0.69	3.28	1.14	3.84	0.77	3.86	0.71	3.66	0.94

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	สภาพแวดล้อม ด้านการเรียน การสอน	นักศึกษา						อาจารย์					
		วพ.		วพ.		วพ.		วพ.		วพ.		วพ.	
		สภาฯ	S.D.	สภาฯ	S.D.	สภาฯ	S.D.	สภาฯ	S.D.	สภาฯ	S.D.	สภาฯ	S.D.
25.	สภาพแวดล้อมของสมุดเขียนอ่าน ตอบการศึกษาค้นคว้า	3.57	1.06	2.33	1.10	1.60	0.96	4.13	0.78	2.53	1.07	2.06	0.98
26.	มีตำรา เอกสาร และวารสาร เพื่อการศึกษาค้นคว้าอย่าง เพียงพอ	3.04	1.03	1.94	1.04	1.27	1.01	4.03	0.78	2.51	0.99	1.80	1.13
27.	อาจารย์หลักเกณฑ์การให้ คะแนนชัดเจนและเที่ยงตรง	2.93	0.99	3.07	1.09	2.91	1.15	3.84	0.82	3.81	0.74	3.46	0.88
28.	อาจารย์ให้การช่วยเหลือนักศึกษา ที่มีการบกพร่องในการเรียน	3.03	1.06	3.01	1.04	3.15	1.31	3.53	0.84	3.67	0.85	3.34	0.87
29.	อาจารย์ให้โอกาสนักศึกษาได้ ประเมินผลการสอนของอาจารย์	2.93	1.27	2.05	1.14	2.59	1.29	3.78	1.01	2.92	1.09	3.60	0.98
รวมเฉลี่ย		3.20	0.60	3.07	0.57	3.01	0.65	3.65	0.60	3.59	0.53	3.42	0.50

จากตาราง 8 แสดงว่า ทักษะของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาลวิทยาลัยพยาบาล
 สภาอากาศไทย ที่มีต่อสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน โดยเฉลี่ยมีความเหมาะสม
 อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ในด้านการจัดหลักสูตร นักศึกษา
 พิจารณาเห็นว่า มีการแจ่มจูงหมายของรายวิชาไว้ในหลักสูตรอย่างชัดเจน (ข้อ 2) มี
 ความเหมาะสมอยู่ในระดับสูง ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
 อาจารย์พิจารณาเห็นว่าทุกข้อในค่านี้นี้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูง ในด้านพฤติกรรม
 การสอนของอาจารย์นั้น นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า อาจารย์ได้มีการเตรียมการสอนมาดี
 (ข้อ 3) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูง ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ใน
 ระดับปานกลาง อาจารย์พิจารณาเห็นว่า ความเหมาะสมในค่านี้นี้ที่อยู่ในระดับสูง ได้แก่
 อาจารย์ได้ให้ความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับเรื่องที่จะสอนอยู่เสมอ (ข้อ 5) มีการแนะนำเอกสาร
 คำรา และแหล่งวิชาเพื่อการศึกษาค้นคว้า (ข้อ 8) เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดง
 ความคิดเห็น (ข้อ 9) ให้โอกาสนักศึกษาได้มีการซักถาม (ข้อ 18) มีการกระตุ้นนักศึกษา
 ให้สนใจที่จะเรียน (ข้อ 22) และอาจารย์ได้ให้โอกาสนักศึกษาได้ประเมินผลการสอน
 ของอาจารย์ (ข้อ 29) ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ใน
 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า ความเหมาะสมในค่านี้นี้
 ที่อาจารย์จัดให้นักศึกษานั้นอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ส่วนอาจารย์พิจารณาเห็นว่า
 อาจารย์ได้มีการกระตุ้นให้นักศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม (ข้อ 10) มีความเหมาะสมอยู่ใน
 ระดับสูง ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ในด้านปัจจัยที่
 สนับสนุนต่อการเรียนการสอน นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า สถาบันจัดได้เหมาะสมอยู่ในระดับ
 ปานกลางทุกข้อ ส่วนอาจารย์พิจารณาเห็นว่า มีความเหมาะสมแล้วอยู่ในระดับสูงทุกข้อ
 ในด้านการประเมินผล นักศึกษามาพิจารณาเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
 ทุกข้อ ส่วนอาจารย์พิจารณาเห็นว่า ความเหมาะสมในค่านี้นี้ที่อยู่ในระดับสูง ได้แก่
 อาจารย์มีการชมและวิจารณ์ผลงานของนักศึกษาอย่างยุติธรรม (ข้อ 21) และอาจารย์มี
 หลักเกณฑ์ในการให้คะแนนอย่างชัดเจนและเที่ยงตรง (ข้อ 27) ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า

มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง และในด้านการสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์นั้น นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลางในทุก ๆ ข้อ ส่วนอาจารย์พิจารณาเห็นว่า สิ่งที่อาจารย์กระทำและมีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูง ได้แก่ การยอมรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา (ข้อ 19) มีความเป็นกันเองกับนักศึกษา (ข้อ 20) มีการยอมรับความแตกต่างของนักศึกษา (ข้อ 23) และพยายามหาวิธีส่งเสริมให้นักศึกษามีความสัมพันธ์อันดีในหมู่นักศึกษา (ข้อ 24) ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ทัศนะของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ ที่มีต่อสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน โดยเฉลี่ยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ในด้านการจัดหลักสูตร นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า สถาบันจัดได้เหมาะสมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ส่วนอาจารย์พิจารณาเห็นว่า ความเหมาะสมที่อยู่ในระดับสูงในค่านี้นี้ คือสถาบันจัดหลักสูตรได้เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน (ข้อ 1) ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ในด้านพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า ความเหมาะสมในค่านี้นี้ที่อยู่ในระดับสูง ได้แก่ อาจารย์มีการเตรียมการสอนมาดี (ข้อ 3) อาจารย์ได้เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีการซักถาม (ข้อ 18) และอาจารย์ให้โอกาสนักศึกษาได้ประเมินผลการสอนของอาจารย์ (ข้อ 29) ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง อาจารย์พิจารณาเห็นว่า ข้อที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูงในค่านี้นี้ ได้แก่ อาจารย์มีการเตรียมการสอนมาดี (ข้อ 3) มีการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีการซักถาม (ข้อ 18) และมีการกระตุ้นให้นักศึกษาสนใจที่จะเรียน (ข้อ 22) ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า ความเหมาะสมในค่านี้นี้อยู่ในระดับปานกลางในทุกข้อ ส่วนอาจารย์พิจารณาเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูง ได้แก่ ได้มีการกระตุ้นให้นักศึกษามีการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม (ข้อ 10) และอาจารย์ได้จัดกิจกรรมได้พอเหมาะกับระดับความสามารถของนักศึกษา

(ข้อ 12) ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ในด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอนนั้น นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า ความเหมาะสมในด้านนี้อยู่ในระดับต่ำทุกข้อ ส่วนอาจารย์พิจารณาเห็นว่า ความเหมาะสมในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ในด้านการประเมินผล นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า ความเหมาะสมในด้านนี้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ส่วนอาจารย์พิจารณาเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูงในทุกข้อ และในด้านความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์นักศึกษาคิดเห็นว่า ความเหมาะสมในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ส่วนอาจารย์พิจารณาเห็นว่า อาจารย์รับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา (ข้อ 19) มีความเป็นกันเองกับนักศึกษา (ข้อ 20) ยอมรับความแตกต่างของนักศึกษาแต่ละคน (ข้อ 23) และพยายามส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์อันดีในหมู่นักศึกษา (ข้อ 24) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูง

ทัศนะของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ที่มีต่อสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน โดยเฉลี่ยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ในด้านการจัดหลักสูตร นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า สถาบันจัดหลักสูตรได้เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน (ข้อ 1) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูง ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอาจารย์พิจารณาเห็นว่า ความเหมาะสมในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลางในทุกข้อ ในด้านพฤติกรรมการสอนของอาจารย์นักศึกษาคิดเห็นว่า ความเหมาะสมในด้านนี้ทุกข้อ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอาจารย์พิจารณาเห็นว่า อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษามีโอกาสซักถาม (ข้อ 18) และอาจารย์ได้กระตุ้นนักศึกษาให้สนใจที่จะเรียน (ข้อ 22) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูง ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของอาจารย์ ทั้งนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล มีความเห็นว่า จัดได้เหมาะสมอยู่ในระดับปานกลางในทุก ๆ ข้อ ส่วนในด้านปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอนนั้น ทั้งนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล มีความเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับต่ำในทุกข้อ ด้านการประเมินผล นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอาจารย์พิจารณาเห็นว่า อาจารย์ได้มีการ

ซักถามเพื่อวัดความเข้าใจในเรื่องที่เรียนในแต่ละครั้งของการสอน (ข้อ 17) และ
 อาจารย์มีการชมและวิจารณ์ผลงานของนักศึกษาอย่างยุติธรรม (ข้อ 21) มีความเหมาะสม
 อยู่ในระดับสูง ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง และในด้าน
 ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาและอาจารย์พยาบาลนั้น นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า นักศึกษา
 และอาจารย์พยาบาลมีความสัมพันธ์กันมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอาจารย์
 พิจารณาเห็นว่า มีความสัมพันธ์กันได้เหมาะสมอยู่ในระดับสูง ได้แก่ อาจารย์ยอมรับฟัง
 ความคิดเห็นของนักศึกษา (ข้อ 19) อาจารย์มีความเป็นกันเองกับนักศึกษา (ข้อ 20)
 และอาจารย์ยอมรับความแตกต่างของนักศึกษาแต่ละคน ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า มีความ
 เหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 9 คำสัณนิษฐานคะแนนทัศนคติสภาพแวดล้อมการบริหาร ของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล
 สภากาชาดไทย โรงพยาบาลกรุงเทพ และวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ จำแนกเป็นรายขอ

ข้อ	สภาพแวดล้อมการบริหาร	นักศึกษา				อาจารย์			
		วพ. สภากาชาดไทย		วพ. กรุงเทพ		วพ. วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์		วพ. กรุงเทพ	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
30.	นักศึกษามีโอกาสแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของสถาบันผู้บริหารให้โอกาสนักศึกษาได้เข้าพบเพื่อปรึกษาหารือ	1.59	0.99	1.12	0.96	1.22	1.02	2.00	1.08
31.	สถาบันเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ฝึก	1.85	1.08	1.50	1.05	1.43	1.16	2.65	1.08
32.	ความเป็นประชาธิปไตยในการจัด	2.81	1.04	3.01	0.89	2.73	1.10	2.73	1.07
33.	ความเป็นอิสระและอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ	2.02	1.23	1.61	1.14	1.92	1.20	2.91	1.14
34.	คณะกรรมการนักศึกษาวางแผนการจัดกิจกรรมร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาและ	2.73	1.19	2.48	1.15	2.21	1.16	3.16	1.01
	นักศึกษา								

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	สภาพแวดล้อมการบริหาร	นักศึกษา						อาจารย์					
		วพ.		วพ.		วพ.		วพ.		วพ.		วพ.	
		สภากาชาดไทย	กรุงเทพฯ	วพ.	วพ.	วพ.	วพ.	สภากาชาดไทย	กรุงเทพฯ	วพ.	วพ.	วพ.	วพ.
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
35.	โครงการจัดกิจกรรมของนักศึกษา ดำเนินไปอย่างคล่องแคล่วและ เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน	2.55	1.17	2.30	1.11	2.14	1.13	3.81	1.03	3.00	1.00	2.14	1.43
36.	นักศึกษาได้รับการบริการคานหอดพัก อย่างเหมาะสม	3.21	1.29	2.19	1.24	1.88	1.12	4.12	0.79	3.24	1.11	2.48	1.20
37.	สถาบันจัดบริการลานอาหาร โดย คำนึงถึงปริมาณและคุณภาพ	2.97	1.13	2.61	1.14	2.15	1.32	3.69	1.00	3.35	0.89	2.30	1.11
38.	สถาบันจัดบริการและอำนวยความสะดวก ในการเดินทางในการไปรษณีย์ โทรเลข และโทรศัพท์	2.97	1.16	3.30	1.10	2.17	1.22	3.84	0.99	3.76	1.11	2.66	1.18
39.	การบริการด้านสุขภาพแก่นักศึกษา อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม	3.69	1.15	3.76	0.98	2.74	1.15	4.25	0.76	3.76	0.92	3.20	0.90

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	สภาพแวดล้อมการบริหาร	นักศึกษา				อาจารย์			
		วพ. สภาการศึกษาไทย		วพ. กรุงเทพฯ		วพ. สภาการศึกษาไทย กรุงเทพฯ		วพ. กรุงเทพมหานคร	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
40.	การจัดบริการนำดื่มและน้ำใช้สะอาดและปลอดภัย	3.47	1.13	3.17	1.15	2.26	1.38	4.22	0.83
41.	สถาบันเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เสนอความจำเป็นของคนเพื่อขอรับทุนอุดหนุนการศึกษา	3.77	1.09	2.60	1.22	2.97	1.19	4.16	0.85
42.	มีหลักเกณฑ์การคัดเลือกนักศึกษาเข้ารับทุนอุดหนุนการศึกษาย่างชัดเจน	3.23	1.18	2.80	1.31	2.92	1.14	3.62	0.83
43.	สถาบันยกย่อง ชมเชยนักศึกษาที่กระทำความคิดและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม	3.48	1.16	2.90	1.14	2.96	1.17	3.69	0.96
	รวมเฉลี่ย	2.95	0.73	2.60	0.69	2.33	0.75	3.67	0.63
								3.23	0.74
								2.70	0.80

จากตาราง 9 แสดงว่า ทักษะของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย ที่มีต่อสภาพแวดล้อมด้านการบริหาร โดยเฉลี่ยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ในด้านแนวนโยบายและการดำเนินงานของสถาบัน นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า สถาบันเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เสนอความจำเป็นของตนเพื่อขอรับทุนอุดหนุนการศึกษา (ข้อ 41) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูง ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง อาจารย์พิจารณาเห็นว่า แนวนโยบายและการดำเนินงานมีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูง ได้แก่ การที่สถาบันเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เสนอความจำเป็นของตนเพื่อขอรับทุนอุดหนุนการศึกษา (ข้อ 41) และสถาบันยกย่อง ชมเชยนักศึกษาที่กระทำความดีและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม (ข้อ 43) ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ในด้านการบริการด้านการจัดกิจกรรมของนักศึกษา นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า คณะกรรมการนักศึกษาวางแผนการจัดกิจกรรมร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษานั้น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับต่ำ ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอาจารย์พิจารณาเห็นว่า เกี่ยวกับการจัดโครงการจัดกิจกรรมของนักศึกษาคำเนินไปอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน (ข้อ 35) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูง ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง เกี่ยวกับการจัดบริการด้านสวัสดิการแก่นักศึกษา นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า สถาบันมีการจัดบริการด้านสุขภาพแก่นักศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีและมีความเหมาะสม (ข้อ 39) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูง ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง อาจารย์พิจารณาเห็นว่า สถาบันจัดให้บริการในด้านนี้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูงทุกข้อ ส่วนในด้านความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาด้วยบริหารนั้น นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับต่ำทุกข้อ ส่วนอาจารย์พิจารณาเห็นว่า ความเหมาะสมในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง

ทักษะของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ ที่มีต่อสภาพแวดล้อมด้านการบริหาร โดยเฉลี่ยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อ

พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ในค่านวณนโยบายและการดำเนินงานของสถาบัน ทั้ง นักศึกษาและอาจารย์พยาบาลพิจารณาเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับต่ำในทุก ๆ ข้อ ในด้านการบริการการจัดกิจกรรมของนักศึกษา นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า การที่คณะกรรมการ นักศึกษาวางแผนการจัดกิจกรรมร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษา (ข้อ 34) และมี โครงการการจัดกิจกรรมของนักศึกษาคำเนินไปอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมกับสภาพ ปัจจุบัน (ข้อ 35) พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับต่ำ ส่วนข้ออื่น ๆ นั้น พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง อาจารย์พิจารณาเห็นว่า ความเหมาะสมในค่านนี้ อยู่ในระดับปานกลาง ในการจัดบริการด้านสวัสดิการให้แก่ นักศึกษา นักศึกษาพิจารณา เห็นว่า สถาบันจัดบริการด้านสุขภาพแก่นักศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดีและเหมาะสม พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูง ส่วนในการจัดบริการด้านหอพักนั้น มีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับต่ำ นอกจากนั้นพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอาจารย์พิจารณา เห็นว่า สถาบันจัดบริการในค่านนี้ให้แก่ นักศึกษาที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูง ได้แก่ การจัดบริการและอำนวยความสะดวกในด้านการไปรษณีย์ โทรเลข และโทรศัพท์ (ข้อ 38) การจัดบริการด้านสุขภาพแก่นักศึกษา (ข้อ 39) การจัดบริการน้ำดื่มและน้ำใช้ได้สะอาด และปลอดภัย (ข้อ 40) นอกจากนั้นพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ในด้าน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับนักศึกษา นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า ความเหมาะสมในค่านนี้ อยู่ในระดับต่ำทุกข้อ ส่วนอาจารย์พิจารณาเห็นว่า นักศึกษามีโอกาสแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับการบริหารงานของสถาบัน (ข้อ 30) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนั้น พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ทัศนะของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ที่มีต่อ สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร โดยเฉลี่ยนักศึกษาพิจารณาเห็นว่า ความเหมาะสมใน ค่านนี้อยู่ในระดับต่ำ ส่วนอาจารย์พิจารณาเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ในค่านวณนโยบายและการดำเนินงานของสถาบัน

ทั้งนักศึกษาและอาจารย์พยาบาลพิจารณาเห็นว่า ความเหมาะสมในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง ในด้านการบริการการจัดกิจกรรมของนักศึกษา นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า การจัดให้มีคณะกรรมการนักศึกษาวางแผนการจัดกิจกรรมร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษา (ข้อ 34) และการที่โครงการจัดกิจกรรมของนักศึกษาคำเนินไปอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน (ข้อ 35) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนั้นพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอาจารย์พิจารณาเห็นว่า เกี่ยวกับโครงการจัดกิจกรรมของนักศึกษาคำเนินไปอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน (ข้อ 35) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนั้นพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการจัดบริการด้านสวัสดิการให้แก่ นักศึกษา นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า สถาบันจัดได้เหมาะสมอยู่ในระดับต่ำ ได้แก่ การจัดบริการด้านหอพักได้อย่างเหมาะสม (ข้อ 36) การจัดบริการด้านอาหาร โดยคำนึงถึงปริมาณและคุณภาพ (ข้อ 37) การจัดบริการและอำนวยความสะดวกในด้านการไปรษณีย์ โทรเลข และโทรศัพท์ (ข้อ 38) และเกี่ยวกับการจัดบริการน้ำดื่มและน้ำใช้สะอาดและปลอดภัย (ข้อ 40) นอกจากนั้นพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอาจารย์พิจารณาเห็นว่า สถาบันจัดบริการด้านอาหาร โดยคำนึงถึงด้านปริมาณและคุณภาพ (ข้อ 37) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนั้นพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง และในด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารกับนักศึกษานั้น ทั้งนักศึกษาและอาจารย์พิจารณาเห็นว่า ความเหมาะสมในด้านนี้อยู่ในระดับต่ำ

ตาราง 10 คำสัณนิฐานคะแนนทัศนคติสภาพแวดล้อมทางกลุ่มเพื่อน ของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล
วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ และวิทยาลัยพยาบาลเกิดการเรียนรู้ จำแนกเป็น
รายข้อ

ข้อ	สภาพแวดล้อมทางกลุ่มเพื่อน	นักศึกษา						อาจารย์					
		วพ. สภากาชาดไทย		วพ. กรุงเทพ		วพ. เกิดการเรียนรู้		วพ. สภากาชาดไทย		วพ. กรุงเทพ		วพ. เกิดการเรียนรู้	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
44.	นักศึกษาช่วยกันเพื่อนเพื่อให้ความรู้	2.62	1.23	2.71	1.29	2.37	1.22	3.00	0.99	2.76	1.04	2.11	1.10
45.	มีการช่วยกันนำทางด้านการเรียน	2.52	1.15	2.57	1.15	2.75	1.20	3.09	0.76	2.78	0.92	2.46	0.95
46.	นักศึกษามีเวลาร่วมสังสรรค์กับเพื่อน	3.04	1.24	3.33	1.16	2.75	1.18	3.31	0.96	3.19	0.81	2.63	1.00
47.	นักศึกษาร่วมมือกับเพื่อน ๆ จัดกิจกรรม	2.71	1.11	2.16	1.00	2.37	1.14	3.25	0.64	2.51	1.12	2.43	1.27
48.	นักศึกษามีเวลาร่วมสังสรรค์ เช่น การโต้ตอบ	1.97	1.02	1.54	0.66	1.58	1.00	2.59	0.76	2.24	0.66	1.63	1.14

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อ	สภาพแวดล้อมกลุ่มเพื่อน	นักศึกษา						อาจารย์					
		วพ. สภาทชวคไทย		วพ. กรุงเทพฯ		วพ. เกษตรบุรี		วพ. สภาทชวคไทย		วพ. กรุงเทพฯ		วพ. เกษตรบุรี	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
49.	มีการทบทวนบทเรียนก่อนสอบในระหว่างกลุ่มนักศึกษา	2.70	1.15	2.47	1.06	2.43	1.22	2.75	0.80	2.54	0.99	2.23	0.77
50.	ผู้นำนักศึกษาสามารถชักชวนนักศึกษาให้ร่วมทำกิจกรรมเพื่อสถานที่รวมทำกิจกรรมเพื่อสถานที่นักศึกษาที่มีความอบอุ่นใจไม่อยู่ในกลุ่มเพื่อน	2.80	1.03	2.65	1.09	2.53	1.19	3.12	0.91	2.65	1.18	2.34	1.23
51.		3.56	1.07	3.51	1.01	3.54	1.02	3.50	0.67	3.27	0.77	2.94	0.97
	รวมเฉลี่ย	2.74	0.83	2.65	0.74	2.54	1.32	3.09	0.60	2.74	0.77	2.35	0.77

จากตาราง 10 แสดงว่า ทักษะของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสาขากาชาดไทย ที่มีต่อสภาพแวดล้อมค่านกลุ่มเพื่อน โดยเฉลี่ยพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาทางค่านอารมณ์ และความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาทางค่านสติปัญญา ทั้งนักศึกษาและอาจารย์พิจารณาเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนค่านความสนใจค่านกิจกรรมของนักศึกษานั้น นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า นักศึกษายังใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ในลักษณะสร้างสรรค์ เช่น การโต้วาที (ข้อ 48) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนั้นพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอาจารย์พิจารณาเห็นว่า ความเหมาะสมในค่านนี้อยู่ในระดับปานกลาง

ทักษะของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ ที่มีต่อสภาพแวดล้อมค่านกลุ่มเพื่อน โดยเฉลี่ยพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ในค่านความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาทางค่านอารมณ์ และความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาทางค่านสติปัญญา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนค่านความสนใจในค่านกิจกรรมของนักศึกษา นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า นักศึกษายังร่วมมือกับเพื่อน ๆ จัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงของสถาบัน (ข้อ 47) และการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ในลักษณะสร้างสรรค์ เช่น การโต้วาที (ข้อ 48) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนั้น พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอาจารย์พิจารณาเห็นว่า ความเหมาะสมในค่านนี้อยู่ในระดับปานกลาง นอกจากการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ในลักษณะสร้างสรรค์ เช่น การโต้วาที (ข้อ 48) พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ทักษะของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ที่มีต่อสภาพแวดล้อมค่านกลุ่มเพื่อน โดยเฉลี่ยพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ในค่านความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาทางค่านอารมณ์ ทั้งนักศึกษาและอาจารย์พิจารณาเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ในค่าน

ความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาทางด้านสติปัญญา นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า ความเหมาะสมในค่านี้อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอาจารย์พิจารณาเห็นว่า นักศึกษายังใช้เวลาว่างสร้างสรรค์กับเพื่อนและรุ่นพี่ (ข้อ 46) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนั้นพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในด้านความสนใจในค่านกิจกรรมของนักศึกษาทั้งนักศึกษาและอาจารย์พิจารณาเห็นว่า นักศึกษายังใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ในลักษณะสร้างสรรค์ เช่น การไต่เวที (ข้อ 48) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนั้นพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 11 คำสัณนิษฐานคะแนนทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ ของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล
วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ และวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ จำนวนเป็นรายข้อ

ข้อ	สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่	นักศึกษา				อาจารย์			
		วพ. สภากาชาดไทย		วพ. กรุงเทพ		วพ. สภากาชาดไทย		วพ. กรุงเทพ	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
52.	สภาพอาคารสถานที่ในสถาบัน การศึกษามีความสะอาดและสวยงาม	3.67	1.02	2.98	1.02	2.72	1.00	2.81	1.35
53.	ห้องเรียนมีขนาดเหมาะสมกับ จำนวนนักศึกษา	3.12	1.12	1.91	1.29	1.72	1.14	2.78	1.34
54.	สภาพห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทได้ และมีแสงสว่างพอเหมาะ	3.23	1.10	2.17	1.25	1.98	1.12	2.84	1.24
55.	มีห้องปฏิบัติการสำหรับการเรียน ในวิชาที่ต้องปฏิบัติเพียงพอกับจำนวน นักศึกษา	2.66	1.13	2.35	1.24	2.09	1.00	2.76	1.21
								2.03	0.89

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่	นักศึกษา						อาจารย์					
		วพ.		วพ. กรุงเทพฯ		วพ. เกษตรกรณ		วพ. สภาวิชาชีพไทย		วพ. กรุงเทพฯ		วพ. เกษตรกรณ	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
56.	ในห้องปฏิบัติการมีเครื่องมือเครื่องใช้ ที่จำเป็นเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา	2.66	1.10	2.52	1.10	2.27	1.09	3.16	0.92	2.73	1.19	2.14	0.97
57.	มีหนังสือสำหรับนักศึกษาค้นคว้าในห้องสมุด	3.25	1.22	2.17	1.14	1.59	1.01	3.72	0.73	2.51	1.43	1.74	1.01
58.	มีหนังสือเพียงพอ มีหนังสือเพื่อศึกษาค้นคว้านอกห้องเรียน	2.66	1.30	1.97	1.17	1.62	1.06	3.62	0.91	2.19	1.26	1.77	1.14
59.	ในห้องเรียนมีหนังสือเพียงพอเกี่ยวกับจำนวน เนื้อหาเรียนมีเพียงพอเกี่ยวกับจำนวน	2.75	1.17	2.31	1.26	2.04	1.01	3.28	1.08	3.03	1.23	2.66	1.03
60.	หนังสือในห้องสมุด ถูกสุขลักษณะและมี จำนวนเพียงพอเกี่ยวกับจำนวนนักศึกษา	2.85	1.33	1.94	1.34	2.11	1.04	3.91	1.09	3.08	1.16	2.20	1.18
61.	มีสถานที่เดินเท้าเพียงพอเกี่ยวกับจำนวน นักศึกษา	2.16	1.15	1.83	1.16	1.09	0.94	3.09	1.06	2.94	1.15	1.43	1.01

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อ	สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่	นักศึกษา				อาจารย์			
		วพ. สภากาชาดไทย		วพ. กรุงเทพฯ		วพ. สภากาชาดไทย		วพ. กรุงเทพฯ	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
62.	มีที่นั่งพักผ่อนและสังสรรค์ในหมู่ นักศึกษาอย่างเพียงพอ	2.36	1.15	1.94	1.28	2.92	1.30	1.71	0.99
63.	ห้องอาหารถูกสุขลักษณะและมีจำนวน ที่นั่งสำหรับรับประทานอาหารอย่าง เพียงพอ	3.99	0.84	2.23	1.27	3.22	1.13	3.06	1.12
64.	มีสถานที่รักเรือ่ยาเพียงพอจำนวน นักศึกษา	3.34	1.22	1.56	1.24	2.76	1.11	2.20	0.83
65.	การจัดตกแต่งบริเวณสถาบันสวยงาม	3.33	1.06	2.54	1.20	3.69	1.26	2.34	1.14
66.	ทางเดินลิฟต์ระหว่างอาคารต่าง ๆ ภายในบริเวณสถาบันสะดวกและ ปลอดภัย	3.54	0.97	3.07	1.32	2.97	1.26	2.63	1.17
	รวมเฉลี่ย	3.55	0.73	2.23	0.90	3.59	0.71	2.23	0.74

จากตาราง 11 แสดงว่า ทักษะของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย ที่มีต่อสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ โดยเฉลี่ยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ในด้านความพร้อมของอาคารเรียน นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ส่วนอาจารย์พิจารณาเห็นว่า สภาพห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทดี และมีแสงสว่างพอเหมาะ (ข้อ 54) และมีการจัดที่นั่งสำหรับคนคว่ำในห้องสมุดอย่างเพียงพอ (ข้อ 57) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูง นอกจากนั้นพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ในด้านอาคารที่พักอาศัย นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า มีการจัดห้องอาหารได้ถูกสุขลักษณะ และมีจำนวนที่นั่งสำหรับรับประทานอาหารอย่างเพียงพอ (ข้อ 63) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูง นอกจากนั้นพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอาจารย์พิจารณาเห็นว่า ความเหมาะสมในด้านนี้ที่อยู่ในระดับสูง ได้แก่ มีการจัดสภาพห้องเรียนให้มีอากาศถ่ายเทได้ดี และมีแสงสว่างพอเหมาะ (ข้อ 54) และมีการจัดที่นั่งสำหรับนักศึกษาคนคว่ำในห้องสมุดอย่างเพียงพอ (ข้อ 57) นอกจากนั้นพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ในด้านสนามกีฬาและสถานที่สำหรับพักผ่อน นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า การจัดให้มีสถานที่เล่นกีฬาอย่างเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา (ข้อ 61) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนั้นพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอาจารย์พิจารณาเห็นว่า ความเหมาะสมในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ และในด้านบริเวณของสถาบันและการจัดตกแต่ง นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า สถาบันจัดได้เหมาะสมในระดับปานกลางทุกข้อ ส่วนอาจารย์พิจารณาเห็นว่า ความเหมาะสมในด้านนี้อยู่ในระดับสูง

ทักษะของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ ที่มีต่อสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ โดยเฉลี่ยนักศึกษาพิจารณาเห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับต่ำ ส่วนอาจารย์พิจารณาเห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ในด้านความพร้อมของอาคารเรียน นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า เกี่ยวกับห้องเรียนมีขนาดเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา (ข้อ 53) สภาพห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทดี

และมีแสงสว่างพอเหมาะ (ข้อ 54) สถาบันจัดที่นั่งสำหรับให้นักศึกษาค้นคว้าในห้องสมุด (ข้อ 57) และการจัดใหม่ที่นั่งเพื่อศึกษาค้นคว้านอกห้องเรียนเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา (ข้อ 58) นั้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนั้น พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอาจารย์พิจารณาเห็นว่า ความเหมาะสมในค่านี้อยู่ในระดับปานกลาง นอกจากสถาบันจัดที่นั่งเพื่อศึกษาค้นคว้านอกห้องเรียนเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา (ข้อ 58) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับต่ำ ในค่านอาคารที่พักอาศัย นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า ความเหมาะสมในค่านี้อยู่ในระดับต่ำทุกข้อ ส่วนอาจารย์พิจารณาเห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ในค่านสนามกีฬาและสถานที่สำหรับพักผ่อน นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า ความเหมาะสมในค่านี้อยู่ในระดับต่ำทุกข้อ ส่วนอาจารย์พิจารณาเห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง และในค่านบริเวณของสถาบันและการจัดตกแต่ง ทั้งนักศึกษาและอาจารย์พิจารณาเห็นว่า ความเหมาะสมในค่านี้อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ทัศนะของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ที่มีต่อสภาพแวดล้อมค่านอาคารสถานที่ โดยเฉลี่ยทั้งนักศึกษาและอาจารย์พยาบาลพิจารณาเห็นว่า ความเหมาะสมในค่านี้อยู่ในระดับต่ำ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ในค่านความพร้อมของอาคารเรียน นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า ความเหมาะสมในค่านนี้อยู่ในระดับต่ำทุกข้อ ส่วนอาจารย์พิจารณาเห็นว่า สภาพห้องเรียนจัดให้มีการถ่ายเทของอากาศได้ดีและมีแสงสว่างพอเหมาะ (ข้อ 54) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนั้นพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับต่ำ ในค่านอาคารที่พักอาศัย นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า การจัดห้องอาหารได้ถูกสุขลักษณะ และมีจำนวนที่นั่งสำหรับรับประทานอาหารอย่างเพียงพอ (ข้อ 63) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนั้นพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับต่ำ ส่วนอาจารย์พิจารณาเห็นว่า สถาบันจัดเรื่องห้องน้ำ ห้องสุขา ถูกสุขลักษณะและมีจำนวนเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา (ข้อ 60) และการจัดให้มีที่ซักรีดเสื้อผ้าเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา (ข้อ 64) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนั้นพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ในค่าน

สนามกีฬาและสถานที่สำหรับพักผ่อน ทั้งนักศึกษาและอาจารย์พิจารณาเห็นว่า ความเหมาะสมในค่านี้อยู่ในระดับต่ำทุกข้อ และในค่านี้อาจารย์พิจารณาเห็นว่า การจัดตกแต่ง นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า ในเรื่องการจัดตกแต่งบริเวณของสถาบันให้สวยงามนั้น (ข้อ 65) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนั้นพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอาจารย์พิจารณาเห็นว่า ความเหมาะสมในค่านี้อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนด้านการเรียนการสอน การจัดการบริหาร การกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ ของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล ในแต่ละแห่งต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล สำหรับนักศึกษาเปรียบเทียบตามตัวแปรระดับชั้นปี และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่วนอาจารย์เปรียบเทียบตามตัวแปรวุฒิ และประสบการณ์ทางการสอน จึงรายละเอียดในตาราง 12 - 35

ตาราง 12 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลด้านการเรียนการสอน การจัดการบริหาร การกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ ของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย ชั้นปีที่ 1 และ ชั้นปีที่ 4

สภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล	ชั้นปีที่ 1 (N = 58)		ชั้นปีที่ 4 (N = 57)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการเรียนการสอน	3.10	0.61	3.31	0.58	-1.87
2. ด้านการบริหาร	2.81	0.74	3.10	0.70	-2.13 *
3. ด้านกลุ่มเพื่อน	2.81	0.86	2.67	0.80	0.94
4. ด้านอาคารสถานที่	2.79	0.63	3.33	0.74	-4.22 *
รวมเฉลี่ย	2.88	0.60	3.10	0.59	-2.00 *

* $P < .05$

จากตาราง 12 แสดงว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 ของวิทยาลัยพยาบาล
สภาการชาติไทย มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลรวมทุกด้าน แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1
และชั้นปีที่ 4 มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในด้านการบริหารและด้าน
อาคารสถานที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ไม่พบความ
แตกต่าง

ตาราง 13 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษา
พยาบาลด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่
ของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4

สภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล	ชั้นปีที่ 1 (N = 72)		ชั้นปีที่ 4 (N = 75)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการเรียนการสอน	2.98	0.56	3.16	0.58	-1.92 *
2. ด้านการบริหาร	2.53	0.68	2.66	0.70	-1.20
3. ด้านกลุ่มเพื่อน	2.62	0.84	2.68	0.63	-0.53
4. ด้านอาคารสถานที่	2.34	0.95	2.13	0.85	1.42
รวมเฉลี่ย	2.61	0.61	2.66	0.55	-0.45

*
P < .05

จากตาราง 13 แสดงว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ของวิทยาลัย
พยาบาลกรุงเทพ มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลรวมทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในด้านการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 14 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ ของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4

สภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล	ชั้นปีที่ 1 (N = 73)		ชั้นปีที่ 4 (N = 58)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการเรียนการสอน	3.20	0.68	2.79	0.53	3.81 *
2. ด้านการบริหาร	2.64	0.70	1.96	0.64	5.73 *
3. ด้านกลุ่มเพื่อน	2.89	0.74	2.10	0.68	6.34 *
4. ด้านอาคารสถานที่	2.21	0.69	1.80	0.63	3.49 *
รวมเฉลี่ย	2.74	0.58	2.16	0.48	6.07 *

* $P < .05$

จากตาราง 14 แสดงว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 ของวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในด้านการเรียน

การสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ แตกต่างกันอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 15 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษา
พยาบาลด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคาร
สถานที่ ของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ
และวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ชั้นปีที่ 1 และ ชั้นปีที่ 4

สภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล	ชั้นปีที่ 1 (N =203)		ชั้นปีที่ 4 (N = 190)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการเรียนการสอน	3.09	0.62	3.09	0.60	0.04
2. ด้านการบริหาร	2.65	0.71	2.58	0.82	0.90
3. ด้านกลุ่มเพื่อน	2.77	0.82	2.50	0.75	3.46*
4. ด้านอาคารสถานที่	2.42	0.81	2.39	0.98	0.36
รวมเฉลี่ย	2.73	0.60	2.64	0.65	1.49

*P < .05

จากตาราง 15 แสดงว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 ของวิทยาลัย
พยาบาลสภากาชาดไทย วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ และวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์
มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลรวมทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน และเมื่อ
พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อม

สถาบันการศึกษาพยาบาลในด้านกลุ่มเพื่อน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 16 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย ชั้นปีที่ 1 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

สภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (N = 31)		ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (N = 21)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการเรียนการสอน	3.28	0.52	2.88	0.65	2.63 *
2. ด้านการบริหาร	2.93	0.60	2.67	0.86	1.37
3. ด้านกลุ่มเพื่อน	3.08	0.75	2.51	0.89	2.66 *
4. ด้านอาคารสถานที่	2.85	0.59	2.72	0.66	0.79
รวมเฉลี่ย	3.04	0.50	2.69	0.67	2.23 *

*
P < .05

จากตาราง 16 แสดงว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาปีที่ 1 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลใน ด้านการเรียนการสอน และด้านกลุ่มเพื่อน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 17 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษา พยาบาลด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ ของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ ชั้นปีที่ 1 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

สภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล	ผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนสูง (N = 39)		ผลสัมฤทธิ์ทาง: การเรียนต่ำ (N = 33)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการเรียนการสอน	3.12	0.50	2.80	0.58	2.53 *
2. ด้านการบริหาร	2.72	0.68	2.30	0.62	2.73 *
3. ด้านกลุ่มเพื่อน	2.72	0.75	2.50	0.94	1.14
4. ด้านอาคารสถานที่	2.63	0.86	2.99	0.93	3.06 *
รวมเฉลี่ย	2.80	0.58	2.40	0.59	2.93 *

* $P < .05$

จากตาราง 17 แสดงว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของวิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษารวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร และด้านอาคารสถานที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 18 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ ของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ชั้นปีที่ 1 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

สภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (N = 47)		ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (N = 26)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการเรียนการสอน	3.45	0.59	2.75	0.59	4.82 *
2. ด้านการบริหาร	2.89	0.60	2.18	0.62	4.82 *
3. ด้านกลุ่มเพื่อน	3.17	0.67	2.39	0.59	4.99 *
4. ด้านอาคารสถานที่	2.33	0.65	1.98	0.70	2.16 *
รวมเฉลี่ย	2.96	0.50	2.32	0.48	5.30 *

*
P < .05

จากตาราง 18 แสดงว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

ตาราง 19 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษา พยาบาลด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ ของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ และวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ชั้นปีที่ 1 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

สภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (N = 117)		ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (N = 86)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการเรียนการสอน	3.30	0.56	2.81	0.60	5.94 *
2. ด้านการบริหาร	2.85	0.63	2.38	0.73	4.91 *
3. ด้านกลุ่มเพื่อน	3.00	0.74	2.47	0.82	4.82 *
4. ด้านอาคารสถานที่	2.57	0.74	2.22	0.85	3.17 *
รวมเฉลี่ย	2.93	0.53	2.47	0.60	5.77 *

*

$P < .05$

จากตาราง 19 แสดงว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ และวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถานการศึกษาพยาบาลรวม ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถานการศึกษาพยาบาล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ทุกด้าน

ตาราง 20 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนต่อสภาพแวดล้อมสถานการศึกษา พยาบาลด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคาร สถานที่ ของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย ชั้นปีที่ 4 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนสูง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

สภาพแวดล้อมสถานการศึกษาพยาบาล	ผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนสูง (N = 34)		ผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนต่ำ (N = 23)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการเรียนการสอน	3.52	0.35	2.99	0.72	3.22*
2. ด้านการบริหาร	3.33	0.52	2.75	0.81	3.06*
3. ด้านกลุ่มเพื่อน	2.90	0.72	2.32	0.80	2.86*
4. ด้านอาคารสถานที่	3.44	0.66	3.16	0.83	1.38
รวมเฉลี่ย	3.30	0.44	2.81	0.66	3.37*

*
P < .05

จากตาราง 20 แสดงว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ของวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อม สถาบันการศึกษาพยาบาลรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในด้าน การเรียนการสอน ด้านการบริหาร และด้านกลุ่มเพื่อน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 21 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษา พยาบาลด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ ของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ ชั้นปีที่ 4 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

สภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (N = 49)		ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (N = 26)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการเรียนการสอน	3.39	0.50	2.71	0.45	5.82 *
2. ด้านการบริหาร	2.90	0.59	2.23	0.69	4.41 *
3. ด้านกลุ่มเพื่อน	2.75	0.62	2.56	0.64	1.28
4. ด้านอาคารสถานที่	2.31	0.84	1.79	0.77	2.58 *
รวมเฉลี่ย	2.84	0.47	2.32	0.54	4.27 *

* $P < .05$

จากตาราง 21 แสดงว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ของวิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อม สถาบันการศึกษาพยาบาลรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในด้าน การเรียนการสอน ด้านการบริหาร และด้านอาคารสถานที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 22 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษา พยาบาลด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ ของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ชั้นปีที่ 4 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

สภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (N = 39)		ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (N = 19)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการเรียนการสอน	2.76	0.56	2.85	0.46	-0.60
2. ด้านการบริหาร	2.02	0.65	1.83	0.63	1.10
3. ด้านกลุ่มเพื่อน	2.10	0.67	2.08	0.71	0.14
4. ด้านอาคารสถานที่	1.88	0.63	1.63	0.62	1.44
รวมเฉลี่ย	2.19	0.50	2.09	0.46	0.72

จากตาราง 22 แสดงว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ของวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลรวมทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 23 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษา พยาบาลด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ ของนักศึกษาวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพและวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ชั้นปีที่ 4 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

สภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (N = 122)		ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (N = 68)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการเรียนการสอน	3.22	0.58	2.84	0.56	4.36 *
2. ด้านการบริหาร	2.74	0.79	2.29	0.79	3.74 *
3. ด้านกลุ่มเพื่อน	2.59	0.74	2.34	0.73	2.18 *
4. ด้านอาคารสถานที่	2.48	0.95	2.21	1.01	1.86
รวมเฉลี่ย	2.76	0.64	2.42	0.63	3.50 *

*
P < .05

จากตาราง 23 แสดงว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ของวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ และวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร และ ด้านกลุ่มเพื่อน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 24 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษา พยาบาลด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ ของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย ที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี

สภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล	ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า (N = 16)		สูงกว่า ปริญญาตรี (N = 16)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการเรียนการสอน	3.44	0.58	3.86	0.58	-2.03 *
2. ด้านการบริหาร	3.43	0.57	3.91	0.60	-2.32 *
3. ด้านกลุ่มเพื่อน	2.96	0.58	3.22	0.64	-1.22
4. ด้านอาคารสถานที่	3.45	0.83	3.74	0.55	-1.15
รวมเฉลี่ย	3.32	0.50	3.68	0.49	-2.04 *

*
P < .05

จากตาราง 24 แสดงว่า อาจารย์วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย ที่มีวุฒิ
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน
การศึกษายาบาลรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และวุฒิสูงกว่า
ปริญญาตรี มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษายาบาลในด้านการเรียนการสอน
และด้านการบริหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ
ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 25 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษา
พยาบาลด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคาร
สถานที่ ของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ ที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และวุฒิ
สูงกว่าปริญญาตรี

สภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษายาบาล	ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า (N = 26)		สูงกว่า ปริญญาตรี (N = 11)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการเรียนการสอน	3.49	0.54	3.83	0.45	-1.84
2. ด้านการบริหาร	3.20	0.73	3.32	0.80	-0.47
3. ด้านกลุ่มเพื่อน	2.82	0.80	2.57	0.72	-0.89
4. ด้านอาคารสถานที่	2.67	0.97	2.71	0.17	0.42
รวมเฉลี่ย	3.09	0.70	3.11	0.66	-0.07

จากตาราง 25 แสดงว่า อาจารย์วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ ที่มีวุฒิปริญญาตรี หรือเทียบเท่าและวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล รวมทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรี หรือเทียบเท่า และวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล ไม่แตกต่างกันในทุกด้าน

ตาราง 26 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษา พยาบาลด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ ของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และวุฒิสูงกว่า ปริญญาตรี

สภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล	ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า (N = 23)		สูงกว่า ปริญญาตรี (N = 12)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการเรียนการสอน	3.30	0.51	3.66	0.41	-2.11*
2. ด้านการบริหาร	2.61	0.79	2.87	0.82	-0.90
3. ด้านกลุ่มเพื่อน	2.26	0.69	2.51	0.92	-0.91
4. ด้านอาคารสถานที่	2.07	0.77	2.53	0.59	-1.84
รวมเฉลี่ย	2.56	0.48	2.89	0.52	-1.90

*
P < .05

จากตาราง 26 แสดงว่า อาจารย์วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ที่มีวุฒิปริญญาตรี หรือเทียบเท่า และวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล รวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรี หรือเทียบเท่า และอาจารย์ที่มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษา พยาบาลในด้านการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน ด้านอื่น ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 27 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษา พยาบาลด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ ของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลสภาการชาดไทย วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ และวิทยาลัย พยาบาลเกื้อการุณย์ ที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี

สภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล	ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า (N = 65)		สูงกว่า ปริญญาตรี (N = 39)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการเรียนการสอน	3.41	0.54	3.79	0.49	-3.59*
2. ด้านการบริหาร	3.05	0.78	3.43	0.84	-2.32*
3. ด้านกลุ่มเพื่อน	2.65	0.76	2.82	0.80	-1.02
4. ด้านอาคารสถานที่	2.73	0.02	3.08	0.95	-1.74
รวมเฉลี่ย	2.96	0.65	3.28	0.64	-2.41*

*
P < .05

จากตาราง 27 แสดงว่า อาจารย์วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ และวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่าและอาจารย์ที่มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในด้านการเรียนการสอน และด้านการบริหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 28 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล ด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ ของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย ที่มีประสบการณ์ทางการสอน 1 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป

สภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล	ประสบการณ์ 1 - 10 ปี (N = 17)		ประสบการณ์ มากกว่า 10 ปี (N = 15)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการเรียนการสอน	3.67	0.52	3.63	0.71	0.16
2. ด้านการบริหาร	3.69	0.47	3.65	0.79	0.18
3. ด้านกลุ่มเพื่อน	3.18	0.45	2.99	0.74	0.87
4. ด้านอาคารสถานที่	3.61	0.67	3.57	0.78	0.15
รวมเฉลี่ย	3.54	0.39	3.46	0.66	0.40

จากตาราง 28 แสดงว่า อาจารย์วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย ที่มีประสบการณ์ทางการสอน 1 – 10 ปี และประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลรวมทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์ทางการสอน 1 – 10 ปี และประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล ไม่แตกต่างกันในทุกด้าน

ตาราง 29 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ ที่มีประสบการณ์ทางการสอน 1 – 10 ปี และประสบการณ์มากกว่า 10 ปี

สภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล	ประสบการณ์ 1 – 10 ปี (N = 16)		ประสบการณ์ มากกว่า 10 ปี (N = 21)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการเรียนการสอน	3.40	0.52	3.74	0.51	-2.00 *
2. ด้านการบริหาร	2.92	0.64	3.48	0.73	-2.41 *
3. ด้านกลุ่มเพื่อน	2.51	0.82	2.92	0.71	-1.59
4. ด้านอาคารสถานที่	2.45	0.86	3.11	1.07	-2.01 *
รวมเฉลี่ย	2.82	0.62	3.31	0.65	-2.30 *

* $P < .05$

จากตาราง 29 แสดงว่า อาจารย์วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย ที่มีประสบการณ์ทางการสอน 1 – 10 ปี และประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีทัศนคติสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์ทางการสอน 1 – 10 ปี และประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีทัศนคติสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในด้าน การเรียนการสอน ด้านการบริหาร และด้านอาคารสถานที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 30 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน การศึกษา พยาบาลด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ ของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาล เกื้อการุณย์ ที่มีประสบการณ์ทางการสอน 1 – 10 ปี และประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

สภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล	ประสบการณ์ 1 – 10 ปี (N = 22)		ประสบการณ์ มากกว่า 10 ปี (N = 13)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการเรียนการสอน	3.49	0.43	3.31	0.61	1.05
2. ด้านการบริหาร	2.65	0.72	2.77	0.94	-0.42
3. ด้านกลุ่มเพื่อน	2.32	0.82	2.39	0.71	-0.28
4. ด้านอาคารสถานที่	2.11	0.72	2.42	0.75	-1.23
รวมเฉลี่ย	2.64	0.51	2.73	0.53	-0.45

จากตาราง 30 แสดงว่า อาจารย์วิทยาลัยพยาบาล เกื้อการุณย์ ที่มีประสบการณ์ทางการสอน 1 - 10 ปี และประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลรวมทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์ทางการสอน 1 - 10 ปี และประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล ไม่แตกต่างกันในทุกด้าน

ตาราง 31 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ ของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ และวิทยาลัยพยาบาล เกื้อการุณย์ ที่มีประสบการณ์ทางการสอน 1 - 10 ปี และประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

สภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล	ประสบการณ์ 1 - 10 ปี (N = 55)		ประสบการณ์ มากกว่า 10 ปี (N = 49)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการเรียนการสอน	3.52	0.49	3.59	0.61	-0.67
2. ด้านการบริหาร	3.05	0.76	3.34	0.87	-1.82
3. ด้านกลุ่มเพื่อน	2.64	0.80	2.80	0.75	-1.05
4. ด้านอาคารสถานที่	2.67	0.98	3.07	0.99	-2.04*
รวมเฉลี่ย	2.97	0.64	3.20	0.68	-1.78

*
F < .05

จากตาราง 31 แสดงว่า อาจารย์วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ และวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ที่มีประสบการณ์ทางการสอน 1 - 10 ปี และประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถานศึกษาพยาบาลรวมทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์ทางการสอน 1 - 10 ปี และประสบการณ์มากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถานศึกษาพยาบาลในด้านอาคารสถานที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 32 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนต่อสภาพแวดล้อมสถานศึกษาพยาบาลด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ระหว่างนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย

สภาพแวดล้อมสถานศึกษาพยาบาล	นักศึกษา (N = 135)		อาจารย์ (N = 32)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการเรียนการสอน	3.20	0.60	3.65	0.60	-3.73*
2. ด้านการบริหาร	2.95	0.73	3.67	0.63	-5.05*
3. ด้านกลุ่มเพื่อน	2.74	0.83	3.09	0.60	-2.21*
4. ด้านอาคารสถานที่	3.05	0.73	3.59	0.71	-3.70*
รวมเฉลี่ย	2.99	0.60	3.50	0.52	-4.38*

*
P < .05

จากตาราง 32 แสดงว่า นักศึกษาและอาจารย์พยาบาล ของวิทยาลัยพยาบาล
สหประชาชาติไทย มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลรวมทุกด้าน แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาและ
อาจารย์พยาบาล มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน

ตาราง 33 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษา
พยาบาลด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคาร
สถานที่ ระหว่างนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ

สภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล	นักศึกษา (N = 147)		อาจารย์ (N = 37)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการเรียนการสอน	3.07	0.57	3.59	0.53	-5.02*
2. ด้านการบริหาร	2.60	0.69	3.23	0.74	-4.94*
3. ด้านกลุ่มเพื่อน	2.65	0.74	2.74	0.78	-0.65
4. ด้านอาคารสถานที่	2.23	0.90	2.82	1.02	-3.49*
รวมเฉลี่ย	2.64	0.58	3.10	0.68	-4.17*

*
 $P < .05$

จากตาราง 33 แสดงว่า นักศึกษาและอาจารย์พยาบาลของวิทยาลัยพยาบาล
กรุงเทพ มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลรวมทุกด้าน แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาและ

อาจารย์พยาบาล มีทัศนคติสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในด้านการเรียน การสอน ด้านการบริหาร และด้านอาคารสถานที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 34 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษา พยาบาลด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ ระหว่างนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์

สภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล	นักศึกษา (N = 131)		อาจารย์ (N = 35)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการเรียนการสอน	3.02	0.65	3.43	0.50	-3.45*
2. ด้านการบริหาร	2.34	0.75	2.70	0.80	-2.49*
3. ด้านกลุ่มเพื่อน	2.54	0.82	2.35	0.77	1.27
4. ด้านอาคารสถานที่	2.03	0.69	2.23	0.74	-1.50
รวมเฉลี่ย	2.48	0.61	2.67	0.51	-1.72

* $P < .05$

จากตาราง 34 แสดงว่า นักศึกษาและอาจารย์พยาบาล ของวิทยาลัยพยาบาล เกื้อการุณย์ มีทัศนคติสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลรวมทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาและอาจารย์พยาบาล มีทัศนคติสภาพแวดล้อม สถาบันการศึกษาพยาบาลในด้านการเรียนการสอน และด้านการบริหาร แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 35 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล
ด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ ระหว่าง
นักศึกษาและอาจารย์พยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ
และวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์

สภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล	นักศึกษา (N = 393)		อาจารย์ (N = 104)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการเรียนการสอน	3.09	0.61	3.55	0.55	-7.02*
2. ด้านการบริหาร	2.61	0.76	3.19	0.82	-6.72*
3. ด้านกลุ่มเพื่อน	2.64	0.80	2.72	0.78	-0.85
4. ด้านอาคารสถานที่	2.40	0.89	2.86	1.00	-4.50*
รวมเฉลี่ย	2.69	0.63	3.08	0.66	-5.58*

*
P < .05

จากตาราง 35 แสดงว่า นักศึกษาและอาจารย์พยาบาล ของวิทยาลัยพยาบาล
สภากาชาดไทย วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ และวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ มีทัศนคติ
ต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาและอาจารย์พยาบาล มีทัศนะ
ต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหารและ
ด้านอาคารสถานที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ไม่พบ
ความแตกต่าง

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาทัศนะของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล ที่มีต่อสภาพแวดล้อม สถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานครในท่านต่าง ๆ ได้แก่ ท่านการเรียนการสอน ท่านการบริหาร ท่านกลุ่มเพื่อน และท่านอาคารสถานที่
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล ในกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามตัวแปร ระดับชั้นปี และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์ ที่มีต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล ในกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามตัวแปร วุฒิ และประสบการณ์ทางการสอน
4. เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล ที่มีต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 ระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และอาจารย์พยาบาลของสถาบันการศึกษาพยาบาลใน กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2527 ซึ่งมีรายชื่อสถาบันการศึกษาพยาบาล ดังนี้คือ วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ และวิทยาลัยพยาบาล เกื้อการุณย์ รวม 537 คน จำนวนแบบสอบถามที่ทำการวิจัย 497 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ

92.55

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยศึกษาและดัดแปลงมาจากแบบสำรวจ

กิจกรรมในสถาบันอุดมศึกษา (The Inventory of College Activities or ICA) ของอเล็กซานเดอร์ คับเลิฟ แอสติน (Alexander W. Astin) ซึ่งแปลและเรียบเรียงโดย วิจิตร สินสิริ และศึกษาจากแบบสำรวจของ อรรถพ ฤกษ์พิบูลย์ โดยได้เลือกที่จะศึกษาถึงสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล 4 ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นคำถามให้นักศึกษาและอาจารย์พยาบาล แสดงทัศนะของตน

ที่มีต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร ด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อนและด้านอาคารสถานที่ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

0.919

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลมีการดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามไปคำนวณด้วยเครื่องจักรกลคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าสถิติพื้นฐาน ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที (t-test) แล้วนำค่าสถิติที่ได้ไปทดสอบสมมุติฐาน

3. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนะที่มีต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล ในกรุงเทพมหานครเป็นรายข้อ รายด้าน และรวมทุกด้าน กับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เพื่อทราบระดับทัศนะของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาลของสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร

4. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนะที่มีต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล ในกรุงเทพมหานคร ด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้าน

อาคารสถานที่ สำหรับนักศึกษาเปรียบเทียบตามตัวแปร ระดับชั้นปี และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่วนอาจารย์พยาบาลเปรียบเทียบตามตัวแปร วุฒิ และประสบการณ์ทางการสอน โดยใช้ค่าสถิติที (t-test)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ทักษะของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล ที่มีต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร ทั้ง 4 ด้าน โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน ปรากฏว่า นักศึกษามีทักษะต่อสภาพแวดล้อมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในเกณฑ์ปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านการบริหาร และด้านอาคารสถานที่ ส่วนอาจารย์พยาบาลมีทักษะต่อสภาพแวดล้อมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในเกณฑ์ปานกลางทุกด้านเช่นเดียวกัน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านอาคารสถานที่ และด้านกลุ่มเพื่อน

2. เปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามระดับชั้นปี และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปรากฏผลดังนี้

2.1 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมโดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าในด้านการเรียนการสอน ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านการบริหาร และในด้านการเรียนการสอน ไม่พบความแตกต่าง

2.2 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร โดยส่วนรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ในด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร โดยส่วนรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายค่าน พบว่า ในด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร และค่านกลุ่มเพื่อน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในค่านอาคารสถานที่ไม่พบความแตกต่าง

3. เปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามวุฒิ และประสบการณ์ทางการสอน ปรากฏผลดังนี้

3.1 อาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และอาจารย์ที่มีวุฒิสองภาควิชาปริญญาตรี มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร โดยส่วนรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายค่านพบว่า ในด้านการเรียนการสอน และด้านการบริหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในค่านกลุ่มเพื่อน และค่านอาคารสถานที่ไม่พบความแตกต่าง

3.2 อาจารย์ที่มีประสบการณ์ทางการสอน 1 – 10 ปี และอาจารย์ที่มีประสบการณ์ทางการสอนมากกว่า 10 ปีขึ้นไป โดยส่วนรวม ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายค่าน พบว่า ในค่านอาคารสถานที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร และค่านกลุ่มเพื่อน ไม่พบความแตกต่าง

4. เปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษา และอาจารย์พยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร โดยส่วนรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายค่านพบว่า ในด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร และค่านอาคารสถานที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในค่านกลุ่มเพื่อน ไม่พบความแตกต่าง

อภิปรายผล

1. การศึกษาทัศนะของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล ที่มีต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานครในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ ซึ่งอาจนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ด้านการเรียนการสอน

จากการศึกษาวิจัยพบว่า นักศึกษาและอาจารย์พยาบาลสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน โดยส่วนรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มั่นเกียรติ โกศลนิริทวิงษ์ (มั่นเกียรติ โกศลนิริทวิงษ์ 2527) ที่พบว่า สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาในวิทยาลัยครูกลุ่มภาคตะวันตก มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

การที่นักศึกษาและอาจารย์พยาบาลมีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากสถาบันการศึกษาพยาบาลที่นำมาเป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นสถาบันที่ได้ทำการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาพยาบาล จากระดับประกาศนียบัตรเป็นระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ดังนั้นจึงเป็นช่วงระยะเวลาที่มีการปรับปรุงในด้านการเรียนการสอนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่มีลักษณะสากลประการแรกคือ มุ่งบุกเบิก แสวงหา บำรุงรักษา และถ่ายทอดความรู้ เพื่อสร้างสรรค์จริยธรรมความก้าวหน้าทางวิชาการ (วิจิตร ศรีสอาน 2518 : 10) ด้วยความสำคัญดังกล่าว งานด้านการเรียนการสอนจึงเป็นหลักของการบริหารการศึกษาที่ผู้บริหารการศึกษาต้องเอาใจใส่เป็นพิเศษ ดังที่ กฤษณ์ ศรีสุภา (กฤษณ์ ศรีสุภา 2527 : 18) ให้แนวคิดว่า งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารการศึกษา มาตรฐานหรือคุณภาพของการศึกษา มักจะได้รับการพิจารณาขั้นมูลฐานจากผลงานด้านวิชาการ เป็นสำคัญ

ถ้าวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า ทั้งนักศึกษาและอาจารย์พยาบาลพิจารณาเห็นว่า ปัจจัยที่สนับสนุนด้านการเรียนการสอน ได้แก่ สภาพแวดล้อมของห้องสมุดยังไม่เอื้ออำนวยต่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษาเท่าที่ควร ห้องสมุดมีตำรา เอกสาร และวารสาร เพื่อการศึกษาค้นคว้าไม่เพียงพอแก่ผู้ใช้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับผลสรุปการวิจัยของ กฤษณชัย โพธิธำช (กฤษณชัย โพธิธำช 2523) ที่พบว่า ผู้เข้าอบรมในสังกัดวิทยาลัยครู สุรินทร์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับห้องสมุดของศูนย์ฝึกอบรมภายนอกว่ามีสภาพที่ไม่สมบูรณ์ สภาพแวดล้อมของห้องสมุดยังไม่เหมาะสม รวมทั้งตำรา เอกสาร และวารสาร เพื่อการศึกษาค้นคว้ายังไม่เพียงพอ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเหตุผล 2 ประการคือ ประการแรก สถานการณ์การศึกษาพยาบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เป็นสถาบันที่ได้ปรับปรุงหลักสูตรจากระดับประกาศนียบัตรเป็นระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า การศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสาร และวารสาร ของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาลเพิ่มมากขึ้น และประการที่สองอาจเนื่องมาจากความจำกัดในค่านงบประมาณของแต่ละสถาบันซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นัยนา อ่างสันติสุข (นัยนา อ่างสันติสุข 2522) ที่ชี้ให้เห็นว่า การบริการห้องสมุดเป็นตัวแทนที่มีน้ำหนักสูงสุดที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ ทางวิชาการของนิสิตนักศึกษา นอกจากนั้นจากผลการวิเคราะห์ยังพบว่า ในด้านการประเมินผลนั้น อาจารย์ให้อาสาสมัครนักศึกษาได้ประเมินผลการสอนของอาจารย์อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มั่นเกียรติ โกศลนิริทิวงษ์ (มั่นเกียรติ โกศลนิริทิวงษ์ 2527) ที่พบว่า นักศึกษามีโอกาสประเมินผลการสอนของอาจารย์น้อยกว่าที่ควร ทั้งนี้อาจขึ้นอยู่กับ การกำหนดแนวปฏิบัติของแต่ละสถาบันเพื่อประโยชน์ในการนำมาประกอบในการพิจารณาปรับปรุงในด้านการเรียนการสอน ให้พัฒนายิ่งขึ้น ซึ่งตรงกับความคิดของ เปื้อง กุญท์ (เปื้อง กุญท์ 2519 : 139) กล่าวว่า การเรียนการสอนจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ เช่น ระบบการวัดผล ระบบการบริการห้องสมุด วัสดุทัศนศึกษา ศูนย์เอกสาร ศูนย์หนังสือ และเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพราะสิ่งเหล่านี้จะช่วยเราให้รู้เรียนสนใจที่จะเรียน ทั้งยังทำให้รู้เรียนจดจำได้นาน

1.2 ด้านการบริหาร

จากการศึกษาวิจัยพบว่า นักศึกษาและอาจารย์พยาบาลสถาบัน การศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมด้านการบริหาร โดย ส่วนรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุคนธ์ วิเชียรรัตน์ (สุคนธ์ วิเชียรรัตน์ 2527) ที่พบว่า สภาพแวดล้อมด้านการบริหารของศูนย์ฝึกอบรม บุคลากรทางการศึกษา ประจําการของวิทยาลัยครูภูเก็ต มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มั่นเกียรติ โกศลนิริทิวงษ์ (มั่นเกียรติ โกศลนิริทิวงษ์ 2527) ที่พบว่า สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร ในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และ นักศึกษาวิทยาลัยครูกลุ่มภาคตะวันตก มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลางเช่นเดียวกัน

การที่นักศึกษาและอาจารย์พยาบาลมีทัศนะต่อสภาพแวดล้อม ด้านการบริหาร อยู่ในระดับปานกลาง โดยนักศึกษาให้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษา พยาบาลเป็นนักศึกษาประเภทอยู่ประจำในสถานศึกษาพยาบาล นักศึกษาจึงเปรียบสถานที่ ศึกษาเสมือนเป็นบ้านที่สองของตน ซึ่งนักศึกษาคาดหวังว่าเขาควรจะได้รับความสะดวก สมบาย มีส่วนร่วมในการกำหนดการดำเนินชีวิตภายในสถาบันที่ตนศึกษาอยู่ ทั้งนี้สอดคล้องกับ ความคิดของ พรชูลี อาชวอรุ่ง (พรชูลี อาชวอรุ่ง 2525 : 245) ที่ว่านิสิต นักศึกษามีใช่เป็นเพียงผู้บริโภคน แต่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่า "นิสิตนักศึกษาใหม่เป็นผู้สร้าง สถาบัน" เมื่อพวกเขาเข้ามาอยู่ในรั้วสถาบัน เขามีใช่เป็นเพียงผู้มารับบริการ แต่มาเป็น ผู้มีส่วนร่วมในชุมชนทั้งทางสังคมและทางความผูกพันทางจิตวิทยา ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ และมีศักยภาพในการพัฒนานั้น ๆ ดังนั้นจึงพบว่า สถาบันการศึกษาพยาบาลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษารังนี้ จึงมีสภาพแวดล้อมด้านการบริหารอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง ทั้งใน ทัศนะของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล

ถ้าวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า ข้อที่นักศึกษาพิจารณาเห็นว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับค่า ใต้แก่ นักศึกษามีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของสถาบัน ผู้บริหาร ให้โอกาสนักศึกษาได้เข้าพบเพื่อปรึกษาหารือ สถาบันสนับสนุนและอำนวยความสะดวกแก่

นักศึกษาในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และโครงการจัดกิจกรรมของนักศึกษาคำเนินไปอย่าง
ต่อเนื่อง และเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน ส่วนอาจารย์พิจารณาเห็นด้วยว่า นักศึกษามี
โอกาสแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของสถานนั้นน้อยมาก ส่วนข้ออื่น ๆ
ดังกล่าว อาจารย์พิจารณาเห็นว่ามีความละเอียดอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ ผลจาก
การศึกษาครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมบัติ วัจนะสาริกากุล (สมบัติ
วัจนะสาริกากุล 2524) ที่พบว่านักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เห็นด้วยอย่างมากว่า
พวกตนมีโอกาสดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของสถาน แสดงให้เห็นว่า
อาจารย์และผู้บริหารเปิดโอกาสและยอมรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษาด้วย การที่
นักศึกษาและอาจารย์พยาบาลพิจารณาเห็นว่า ขอรายการดังกล่าวมีความเหมาะสมอยู่ใน
ระดับต่ำ และอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ อาจเนื่องมาจากลักษณะการเรียนการสอน
ของนักศึกษาพยาบาลแตกต่างจากวิชาชีพอื่น คือ ต้องศึกษาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
ควบคู่กันไป และบางโอกาสต้องปฏิบัติงานนอกเวลาราชการอีกด้วย คือปฏิบัติงานตลอด
24 ชั่วโมง โดยผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันไปทั้ง เวรเช้า เวรบ่าย และเวรดึก ดังนั้น
โอกาสในการที่จะดำเนินการในเรื่องการจัดกิจกรรมต่าง ๆ หรือการจัดโครงการ
ต่าง ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อสังคมจึงมีโอกาสน้อยมาก และอีกประเด็นหนึ่งขึ้นอยู่กับ
นโยบายของผู้บริหารของแต่ละสถาน ที่จะเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการ
บริหารงานของสถาน นอกจากนั้นขึ้นอยู่กับ การเห็นความสำคัญของผู้บริหารที่มีต่อการจัด
กิจกรรมของนักศึกษา โดยให้ความสนับสนุนทั้งด้านบุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์
และที่สำคัญคือ การให้การสนับสนุนทางการเงิน ซึ่งสิ่งเหล่านี้อยู่ในความรับผิดชอบ
และการตัดสินใจของผู้บริหารสถานการศึกษาทั้งสิ้น

1.3 ค่ายกลุ่มเพื่อน

จากการศึกษาวิจัยพบว่า นักศึกษาและอาจารย์พยาบาลสถาบันการศึกษา
พยาบาลในกรุงเทพมหานคร มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมค่านกลุ่มเพื่อน โดยส่วนรวมมีค่าเฉลี่ย
อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุคนธ์ วิเชียรรัตน์ (สุคนธ์
วิเชียรรัตน์ 2527) ที่พบว่า สภาพแวดล้อมค่านกลุ่มเพื่อนของศูนย์ฝึกอบรมบุคลากรทาง
การศึกษาประจำการ ของวิทยาลัยครูภูเก็ต มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

การที่นักศึกษาและอาจารย์พยาบาล มีทัศนคติสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากนักศึกษาพยาบาลเป็นนักศึกษาประเภทอยู่ประจำ ดังนั้นความสัมพันธ์กันในระหว่างชั้นเรียนเดียวกันและต่างชั้นเรียนจึงมีสูง แสดงว่า นักศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากันได้ดี

ถ้าวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า ข้อที่นักศึกษาและอาจารย์พยาบาลพิจารณาเห็นว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง ได้แก่ นักศึกษามีความอบอุ่นใจเมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เมกาทิพย์ เกษรากุล (เมกาทิพย์ เกษรากุล 2524) ที่พบว่า นิสิตวิทยาเขตบางแสน บางเขน ปทุมวัน พลศึกษา มีความเห็นว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในกลุ่มเพื่อนมาก ส่วนข้อที่นักศึกษาและอาจารย์พยาบาลพิจารณาเห็นว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ ได้แก่ การที่นักศึกษายังใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในลักษณะสร้างสรรค์ เช่น การไถ่ทวงหนี้ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมบัติ วัจนะสาริกากุล (สมบัติ วัจนะสาริกากุล 2524) ที่พบว่า อาจารย์ ผู้บริหาร และนักศึกษาเองเห็นว่า นักศึกษายังไม่รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เท่าที่ควร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน การขาดลักษณะผู้นำของนักศึกษาเอง และเนื่องจากสถาบันขาดอาจารย์แนะแนวหรืออาจารย์ที่ปรึกษาในการจัดกิจกรรมเพื่อให้ นักศึกษาได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

1.4 ด้านอาคารสถานที่

จากการศึกษาวิจัยพบว่า นักศึกษาและอาจารย์พยาบาลสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร มีทัศนคติสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ โดยส่วนรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุคนธ์ วิเชียรรัตน์ (สุคนธ์ วิเชียรรัตน์ 2527) ที่พบว่า สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ของศูนย์ฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ วิทยาลัยครูภูเก็ต ด้านอาคารสถานที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

การที่นักศึกษาและอาจารย์พยาบาล มีทัศนคติสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่อยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากสถาบันการศึกษาพยาบาลทุกแห่ง พิจารณาถึงความสำคัญในการจัดสวัสดิการต่าง ๆ เพื่อให้ นักศึกษามีความเป็นอยู่ดี มีสุขภาพอนามัยดี

ทั้งนี้แต่ละสถาบันพยายามจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ให้ได้ตามเกณฑ์หรือใกล้เคียงกับ
เกณฑ์ของทบวงมหาวิทยาลัย เช่น ขนาดของห้องเรียน ห้องพักอาศัย สนามกีฬา เป็นต้น
แต่ด้วยความจำกัดของบริเวณอาคารสถานที่ และค่านายหน้าประมาณ จึงพบว่าสภาพแวดล้อม
ด้านอาคารสถานที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ถ้าวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า อาจารย์พยาบาลพิจารณาเห็นว่า สภาพแวดล้อม
ในค่านอาคารสถานที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ส่วนนักศึกษาพิจารณา
เห็นว่าข้อที่ควรได้รับการปรับปรุง เนื่องจากมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ ได้แก่ ขนาดของ
ห้องเรียนยังไม่เหมาะสมกับจำนวนนักศึกษาที่นั่งสำหรับคนคว่ำในห้องสมุด ที่นั่งสำหรับคนคว่ำ
นอกห้องเรียน ที่นั่งสำหรับพักผ่อนและสังสรรค์ในหมู่นักศึกษา สถานที่สำหรับซักผ้าเสื้อผ้า
มีจำนวนไม่เพียงพอแก่นักศึกษา ทั้งนี้เนื่องมาจากสถาบันการศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
ได้มีการปรับปรุงหลักสูตร จากระดับประกาศนียบัตร เป็นระดับปริญญาตรี ทุกสถาบันต้อง
จัดเตรียมห้องต่าง ๆ เพื่อให้เหมาะสมกับการเรียนการสอน และการพักอาศัย แต่เนื่องจาก
มีความจำกัดในเรื่องบริเวณและอาคารสถานที่ จึงทำให้นักศึกษามีทัศนคติในเรื่องดังกล่าว
อยู่ในระดับต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิเศษ วิเชียร (วิเศษ วิเชียร 2515)
ที่พบว่า วิทยาลัยวิชาการศึกษาที่มีบริเวณใกล้ที่พักผ่อน และปฏิบัติตามกิจกรรมของหลักสูตร
น้อยมาก คิดเป็นร้อยละ 40 เท่านั้น ส่วนสถานที่เล่นกีฬา และห้องน้ำ ห้องสุขาที่ถูกสุขลักษณะ
นักศึกษาพิจารณาเห็นว่า มีจำนวนไม่เพียงพอแก่นักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ
ผกาทิพย์ เกษรากุล (ผกาทิพย์ เกษรากุล 2524) ที่พบว่า นิสิทวิทยาเขต
ประสานมิตร มีความเห็นว่า ห้องน้ำ ห้องสุขายังไม่สะอาดและมีจำนวนไม่เพียงพอ ทั้งนี้
อาจเนื่องมาจากการขยายการรับนักศึกษาเพิ่มมากขึ้นตามความต้องการของสังคมใน
แต่ละสถาบัน ส่วนอาจารย์พิจารณาเห็นว่า สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่มีคะแนนเฉลี่ย
อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ซึ่งแตกต่างจากนักศึกษาคงที่กล่าวมาแล้ว ทั้งนี้เนื่องมาจาก
อาจารย์ส่วนใหญ่มีที่พักอาศัยในสถาบัน จึงมองสภาพแวดล้อมได้ไม่ใกล้ชิดเท่านักศึกษา
ซึ่งอยู่ประจำ และเป็นผู้ให้บริการในค่านอาคารสถานที่เป็นส่วนใหญ่

2. การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามตัวแปร ระดับชั้นปีและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กล่าวคือ

2.1 ตามสมมุติฐานข้อที่ 1 กล่าวไว้ว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมของสถาบันการศึกษาพยาบาล ในกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน และผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และโดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 สนใจในการเรียนมากกว่าอย่างอื่น พร้อมกันนั้นก็ควรปรับตัวให้เข้ากับบุคคลและสถานที่ ได้แก่ เพื่อน รุ่นพี่ อาจารย์ และสถานที่พักอาศัย รวมถึงกฎระเบียบ และข้อบังคับของสถาบัน ดังนั้นจึงไม่สนใจกับสิ่งอื่น ๆ มากนัก ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 4 นั้น จะไม่ค่อยยุ่งเกี่ยวกับวิทยาลัยมากนัก เนื่องจากเป็นช่วงระยะเวลาที่สนใจต่อการปฏิบัติงาน และความสำเร็จที่จะมีในอนาคต ซึ่งเป็นลักษณะที่เป็นไปตามลักษณะการเปลี่ยนแปลงของชีวิตในสถานอุดมศึกษา ดังที่ ฮอจบอม เจอร์ (Hochbaum Jerry) ได้สรุปลักษณะการเปลี่ยนแปลงที่เด่น ๆ ของนิสิตนักศึกษาในแต่ละปีการศึกษาไว้ดังนี้คือ ในปีหนึ่งนิสิตจะรู้สึกตื่นเต้น สนใจต่อสิ่งต่าง ๆ รอบด้าน อยากเรียน อยากรู้ และยอมปรับตัวทุกอย่าง พอขึ้นปีที่สองความตื่นเต้นกระตือรือร้นจะลดลง มีแนวโน้มเป็นปฏิบัติกับมหาวิทยาลัย ไม่ค่อยพูดจากับครูอาจารย์ ปีสามชอบอยู่กับกลุ่มเพื่อน จะไม่ค่อยสนใจกับสังคม มหาวิทยาลัยเท่าที่ควร พอขึ้นปีที่สี่จะไม่ค่อยยุ่งเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยมากนัก ส่วนใหญ่จะสนใจเกี่ยวกับงาน และความก้าวหน้าในอนาคต วัลลภา เทพหัสดินฯ (วัลลภา เทพหัสดินฯ 2525 : 121) ผลจากการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของมากาเรต (Magaret. 1975) ที่พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และปีที่ 4 ของมหาวิทยาลัยชิราทิวส์ มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยไม่แตกต่างกัน แต่ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ผลแตกต่างจากการศึกษาวิจัย

ของแมคคอย (McCoy. 1977) ที่พบว่า นิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 กับนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยเนบราสกา ที่เมืองลินคอล์น (The University of Nebraska-Lincoln) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ส่วนทัศนคติของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อสภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานดังกล่าว ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะจากการที่ได้รับประสบการณ์จากกลุ่มเพื่อนที่อยู่ด้วยกัน จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในค่านิยมและทัศนคติ ซึ่งนิวคอมบ์ (Newcomb. 1962) ได้ทำการเปรียบเทียบนักศึกษาที่อยู่ในมหาวิทยาลัยมีความแตกต่างกันตั้งแต่ตอนเริ่มเข้าเรียนที่ได้รับอิทธิพลมาจากกลุ่มเพื่อน ทำให้มีพฤติกรรมแตกต่างกันไป ซึ่งผลจากการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จูไร ชุมรุม (จูไร ชุมรุม 2526) ที่พบว่า นิสิตนักศึกษาที่อยู่ในระดับชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4 ของมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร มีปฏิสัมพันธ์ต่อสภาพแวดล้อมสังคมกลุ่มเพื่อนแตกต่างกัน

2.2 ความสมมุติฐานข้อที่ 2 กล่าวไว้ว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมของการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน และผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านการเรียน การสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านอาคารสถานที่ และโดยส่วนรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 2 ทั้งนี้เป็นผลมาจากระดับความสามารถทางสติปัญญา ยอมรับผลต่อความสามารถในด้านความคิดเห็น ความสนใจ และความสามารถในการปรับตัว ดังที่ วัฒนา พุ่มเล็ก (วัฒนา พุ่มเล็ก 2513) ได้ศึกษาพบว่า ผู้เรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูงจะมีความแตกต่างจากผู้เรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่ำ ในเรื่องความสนใจในวิชาที่เรียน การรวมกิจกรรม ด้านวิชาการ และการอ่านหนังสือ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ คมเพชร ฉัตรสุณกุล (คมเพชร ฉัตรสุณกุล 2515) พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จะมีปัญหาในด้านกิจกรรมและการปรับตัวมากกว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เดวิด (David. 1971) พบว่า นักศึกษาที่มีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน

ในชั้นสูง มักจะมีแนวโน้มที่จะเป็นกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงด้วย แต่จากการวิจัยครั้งนี้ มีผลแตกต่างจาก สมบัติ วิจารณ์สาริกากุล (สมบัติ วิจารณ์สาริกากุล 2524) ที่พบว่า นักศึกษาวิทยาลัยเอกชนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในค่านกลุ่มเพื่อนไม่แตกต่างกัน

ตามสมมุติฐานข้อที่ 2 กล่าวไว้ว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถานศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน และผลการศึกษพบว่า นักศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และโดยส่วนรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผลจากระดับสติปัญญาบ่งบอกถึงความสามารถ ความคิดเห็น และความสนใจที่แตกต่างกันซึ่ง

ศูนย์วิจัยและพัฒนา (Center for Research and Development) เกี่ยวกับระดับอุดมศึกษาของสหรัฐอเมริกา ได้ศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีความคิดสร้างสรรค์และมีสติปัญญาดีนั้น จะชวนช่วยหาประสบการณ์ใหม่ ๆ อยู่เสมอ และมักจะแสดงความรู้สึกรู้สึก ความคิดเห็นต่อสถาบันเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นต้นว่าเกี่ยวกับเรื่องหลักสูตร บรรยายภาคในการเรียน คุณภาพของผู้สอน วิธีสอนและความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน รวมทั้งการบริหารของสถาบันในทางที่นักศึกษาเห็นด้วย และไม่เห็นด้วย โดยเฉพาะนักศึกษาปีสุดท้ายของมหาวิทยาลัย จะมีความคิดเห็นเป็นของตนเอง ไม่คล้อยตามอาจารย์หรือเพื่อน (Heist. 1970 : 40) ด้วยเหตุนี้จึงปรากฏผลออกมาว่านักศึกษาปีที่ 4 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ จึงมีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านอาคารสถานที่ และโดยส่วนรวมจึงแตกต่างกัน จากการศึกษาค้นคว้านี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุคนธ์ วิเชียรรัตน์ (สุคนธ์ วิเชียรรัตน์ 2527) ที่พบว่า ผู้เข้าอบรมที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และผู้เข้าอบรมที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมศูนย์ฝึกอบรม และบุคลากรทางการศึกษาประจำการของวิทยาลัยครูภูเก็ตโดยรวมทุกด้าน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

2.3 ความสมมุติฐานข้อที่ 3 กล่าวไว้ว่า อาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และมีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถานบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน และผลการศึกษพบว่า อาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และมีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อม ด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร และโดยส่วนรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากภูมิหลังการศึกษาของอาจารย์ที่แตกต่างกัน มีประสบการณ์ที่แตกต่างกัน ยอมรับใช้พื้นฐานของความรู้และประสบการณ์วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมที่เป็นองค์ประกอบ ด้านการเรียนการสอน และด้านการบริหาร ซึ่งมีความสลับซับซ้อนอยู่ในตัวเองได้อย่างเพียงพอ จึงมองภาพได้ชัดเจนกว่า ดังนั้นภาพที่มองเห็น (Perception) จึงแตกต่างกัน ซึ่งผลการศึกษานี้ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุคนธ์ วิเชียรรัตน์ (สุคนธ์ วิเชียรรัตน์ 2527) ที่พบว่า ผู้ให้การอบรมที่มีวุฒิปริญญาตรี กับผู้ให้การอบรมที่มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อม ศูนย์ฝึกอบรมและบุคลากรทางการศึกษาประจำการวิทยาลัยครูภูเก็ต โดยรวมทุกด้าน และรายด้านไม่แตกต่างกัน สำหรับสภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อนและด้านอาคารสถานที่พบว่า อาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และอาจารย์ที่มีวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมทั้ง 2 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อนและด้านอาคารสถานที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจนกว่า มีความสลับซับซ้อนน้อยกว่าสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน และด้านการบริหาร ผลจากการศึกษานี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ รังสรรค์ หันสนธิยะ (รังสรรค์ หันสนธิยะ 2526) ที่พบว่า อาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรี หรือต่ำกว่าปริญญาตรี มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูนครราชสีมา ในด้านการบริหาร ด้านอาคารสถานที่ และด้านการเรียนการสอน ไม่แตกต่างกัน

2.4 ความสมมุติฐานข้อที่ 4 กล่าวไว้ว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์ทางการสอน 1 - 10 ปี และมีประสบการณ์ทางการสอนมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีทัศนคติต่อ

สภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน และผลการศึกษาพบว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์ทางการสอน 1 - 10 ปี และที่มีประสบการณ์ทางการสอนมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อม ด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และโดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะอาจารย์อาจมีประสบการณ์ สภาพการทำงาน และลักษณะการปฏิบัติงานที่คล้ายคลึงกัน จึงมองภาพได้ชัดเจนและใกล้เคียงกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุคนธ์ วิเชียรรัตน์ (สุคนธ์ วิเชียรรัตน์ 2527) ที่พบว่า ผู้ให้การอบรมที่มีประสบการณ์ทางการสอนมาก มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมศูนย์ฝึกอบรมและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ ของวิทยาลัยครูภูเก็ต โดยรวมทุกด้าน และรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ พบว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์ทางการสอน 1 - 10 ปี และที่มีประสบการณ์ทางการสอนมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะอาจารย์ที่มีประสบการณ์ทางการสอนมากกว่า 10 ปีขึ้นไปคุ้นเคยกับสถานที่และสิ่งแวดลอมด้านอาคารสถานที่มานานกว่า จึงทำให้มีโอกาสได้มองเห็นการเปลี่ยนแปลงการจัดสิ่งแวดลอมด้านอาคารสถานที่ ซึ่งในความเป็นจริงนั้นได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ ส่วนอาจารย์ที่มีประสบการณ์ 1 - 10 ปี มีประสบการณ์น้อยกว่า ย่อมได้พบกับสภาพของความเปลี่ยนแปลงเฉพาะในช่วงระยะเวลาหลัง ๆ เท่านั้น ดังนั้นจึงพบว่า การมองภาพน่าจะได้รับอิทธิพลจากข้อสันนิษฐานดังกล่าว

2.5 ความสมมุติฐานข้อที่ 5 กล่าวไว้ว่า นักศึกษาและอาจารย์พยาบาล มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน และผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาและอาจารย์พยาบาลมีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อม ด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านอาคารสถานที่ และโดยส่วนรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ

ทั้งนักศึกษาและอาจารย์พยาบาลต่างมีบทบาท หน้าที่ บุคลิกภาพ และความรับผิดชอบ
แตกต่างกัน กล่าวคือ นักศึกษาเป็นผู้อยู่ในวัยหนุ่มสาว กำลังมุ่งศึกษาวิชาการและวิชาชีพ
เพื่อเตรียมตัวไปประกอบอาชีพต่อไป เป็นช่วงที่มีความกระตือรือร้น ยึดมั่นในอุดมการณ์
มักมีแนวคิดใหม่ ๆ มีความอยากรู้อยากเห็น และชอบความเป็นอิสระ (เบญจา จิรภัทรวิมล
2516 : 84) ส่วนอาจารย์เป็นบุคคลที่ทรงความรู้ ความสามารถ มีเหตุผล รู้จัก
รับผิดชอบชั่วดี มีใจเป็นอิสระ มีความรับผิดชอบ ไม่เห็นแก่ตัว และเป็นผู้ใฝ่หาสัจธรรม
ในโลกกว้าง (ภิญโญ สาร 2518 : 3) และนอกจากนั้น อาจารย์ยังเป็นผู้รับนโยบาย
ด้านการเรียนการสอน และด้านการบริหาร โดยมีหน้าที่ต้องปฏิบัติงานสอนให้เกิดผลดีตาม
วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ของสถาบัน ซึ่งผลของการศึกษารังนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ
รังสรรค์ หันสนธิยะ (รังสรรค์ หันสนธิยะ 2526) ที่พบว่า นักศึกษาและอาจารย์
มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมวิทยาลัยครุฑราชสีมาแตกต่างกัน และนอกจากนั้นยังสอดคล้องกับ
ผลการวิจัยของ สุนัข วิเชียรรัตน์ (สุนัข วิเชียรรัตน์ 2527) ที่พบว่า ผู้เข้าอบรม
และผู้ให้การอบรมมีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมศูนย์ฝึกอบรมครู และบุคลากรทางการศึกษาประจำการ
ของวิทยาลัยครุฑเกิด โดยรวมทุกด้าน และรายงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากการวิจัยปรากฏผลว่า สภาพแวดล้อมสถานการศึกษาพยาบาลใน
กรุงเทพมหานคร ในทัศนะของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล ด้านการเรียนการสอน
ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านอาคารสถานที่ และโดยส่วนรวม มีความเหมาะสม
อยู่ในระดับปานกลาง จึงเห็นสมควรให้มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมของสถาบันให้เหมาะสม
เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้นดังนี้

1. สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน

จากผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาและอาจารย์พยาบาลต่างมีความเห็นว่า
สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม แต่มีบางเรื่องที่มีค่าคะแนนเฉลี่ย

อยู่ในระดับต่ำ เช่น คำนับจรรยาที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ซึ่งได้แก่ สภาพแวดล้อม ห้องสมุดยังไม่เอื้ออำนวยต่อการศึกษาค้นคว้าและห้องสมุดมีตำรา เอกสาร และวารสาร เพื่อการศึกษาค้นคว้าไม่เพียงพอ คำนับการประเมินผลการสอนของอาจารย์ยังไม่เหมาะสมเท่าที่ควร ซึ่งสมควรได้มีการปรับปรุงและพัฒนา ดังนี้

1.1 สถาบันควรปรับปรุงความพร้อมของห้องสมุด เพื่อให้นักศึกษาได้ใช้บริการอย่างมีประสิทธิภาพ สิ่งที่ต้องปรับปรุงได้แก่ การจัดหา ตำรา เอกสาร และวารสารให้พร้อมทุกสาขาวิชาและมีจำนวนเพียงพอ และจัดหาที่นั่งเพื่อการศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอด้วย

1.2 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้อาจารย์ได้มองเห็นความสำคัญของการให้โอกาสนักศึกษาได้ประเมินผลการสอนของอาจารย์ เพราะเป็นสิ่งที่ช่วยในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.3 สถาบันควรจัดโครงการฝึกอบรมอาจารย์ผู้ทำหน้าที่สอนวิชาต่าง ๆ ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อการจัดสภาพแวดล้อมของสถาบัน การศึกษาพยาบาล โดยเน้นให้เห็นความสำคัญขององค์ประกอบของสภาพแวดล้อมในด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อพัฒนาการทางจิตปัญญาและทางอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาล

2. สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร

จากผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาและอาจารย์พยาบาลมีความเห็นว่า สภาพแวดล้อมด้านการบริหารของสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร โดยส่วนรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีบางเรื่อง อาทิ ด้านนโยบายและการดำเนินงานของสถาบัน ซึ่งได้แก่ นักศึกษามีโอกาสแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของสถาบันได้น้อย และการเปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้าพบผู้บริหารเพื่อปรึกษาหารือ มีโอกาสน้อยเช่นเดียวกัน ในด้านการให้บริการในการจัดกิจกรรมของนักศึกษาพบว่า ยังมีข้อบกพร่อง ได้แก่ สถาบันเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ฝึกความเป็นประชาธิปไตยในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ และการมีโอกาสดำเนินการโครงการ เพื่อจัด

กิจกรรมได้อย่างต่อเนื่องและเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน จากข้อบกพร่องต่าง ๆ จึงเห็นสมควรเสนอแนวทางในการปรับปรุงดังนี้

2.1 ผู้บริหารควรกำหนดช่องทางเพื่อสื่อความเข้าใจ (Communication) ระหว่างผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา โดยมุ่งให้ได้รับข้อมูลจากนักศึกษา โดยเฉพาะการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของสถาบันและสามารถได้มีโอกาสเข้าพบผู้บริหาร เพื่อมีสิทธิ์อุทธรณ์ ร้องทุกข์ ข้อเสนอแนะ ทั้งด้านการปรับปรุงสภาพการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมด้านความเป็นอยู่ของนักศึกษาด้วย

2.2 ผู้บริหารควรสนับสนุนให้มีการจัดตั้งองค์กรของนักศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ให้องค์กรดังกล่าวได้มีส่วนร่วมในการบริหารกิจการนักศึกษา พร้อมทั้งปรับปรุงกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมทางด้านวิชาการ กีฬา ศิลปวัฒนธรรมและการบำเพ็ญประโยชน์ ให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการสถาบันและสังคม

2.3 สถาบันควรจัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์แนะแนว และให้การสนับสนุนดูแล แนะนำ เมื่อมีปัญหาในการดำเนินงาน จัดเวลาและโอกาสให้นักศึกษาส่วนมากได้เข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นตามความเหมาะสม

3. สภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อน

จากผลการศึกษาพบว่า เนื่องจากทั้งนักศึกษาและอาจารย์พยายามมีความเห็นว่า สภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อนของสถาบันการศึกษาพยายามโดยส่วนรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง โดยพิจารณาเห็นว่า นักศึกษายังไม่รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เท่าที่ควร และพบว่านักศึกษายังมีความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาทางด้านสติปัญญาน้อยกว่าที่ควร จึงเห็นสมควรเสนอแนวทางเพื่อปรับปรุงดังนี้

3.1 ผู้บริหารและอาจารย์ควรหาวิธีสนับสนุน ส่งเสริมให้นักศึกษาได้ใช้เวลาว่างที่มีอยู่นั้นให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ เช่น การจัดมหกรรมการเรียนการสอนก่อนมีการสอบ หรือจัดให้มีการไต่ถามที่เป็นต้น

3.2 ผู้บริหารและอาจารย์ควรสนับสนุนให้นักศึกษาได้จัดตั้งชมรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาทั้งทางด้านอารมณ์ และทางด้านสติปัญญา เพื่อพัฒนาทั้งด้านบุคลิกภาพ และด้าน

วิชาการได้อย่างเหมาะสม เช่น การเชิญวิทยากรมาบรรยายพิเศษ การจัดอภิปรายทางวิชาการ และการจัดนิทรรศการทางวิชาการ เป็นต้น

3.3 ผู้บริหารควรจัดโครงการปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ โดยจัดโปรแกรมการปฐมนิเทศเพื่อเน้นให้นักศึกษาใหม่สามารถปรับตัวให้ได้อย่างจริงจัง ทั้งนี้ต้องอาศัยข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังของนักศึกษาแต่ละคน รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาประกอบด้วย

4. สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่

จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาพยาบาลมีความเห็นว่า สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ของสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง และมีบางเรื่องที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข อาทิ ด้านความพร้อมของห้องเรียนพบว่า ขนาดของห้องเรียนไม่เหมาะสมกับจำนวนของนักศึกษา การจัดหาที่นั่งเพื่อให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้านอกห้องเรียนไม่เพียงพอ ด้านที่พักอาศัยพบว่า ห้องน้ำ ห้องส้วม และสถานที่ซักผ้าเสื้อผ้า ไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา สำหรับด้านสนามกีฬาและสถานที่พักผ่อนสำหรับนักศึกษา ยังมีไม่เพียงพอเช่นเดียวกัน จากข้อบกพร่องต่าง ๆ จึงขอเสนอแนวทางเพื่อปรับปรุงแก้ไขดังนี้

4.1 สถาบันควรทำการปรับปรุงห้องเรียนให้มีขนาดเพียงพอกับจำนวนนักศึกษาที่เพิ่มขึ้น และให้มีความเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนในสภาพปัจจุบันให้มีขนาดความเหมาะสมของทบวงมหาวิทยาลัย

4.2 สถาบันควรจัดหาที่นั่งเพื่อให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้านอกห้องเรียนอย่างเพียงพอ

4.3 สถาบันควรทำการปรับปรุงห้องน้ำ ห้องส้วม ให้มีเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา ซึ่งถือเป็นความสำคัญโดยเฉพาะนักศึกษาพยาบาล ซึ่งเป็นประเภทอยู่ประจำ โดยคำนึงถึงความเพียงพอตามเกณฑ์ของทบวงมหาวิทยาลัย

4.4 สถาบันควรจัดหาที่ซักผ้าเสื้อผ้า ให้ได้เพียงพอและใช้การได้โดยเฉพาะจากระบบการใช้ไฟฟ้าให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัย และสะดวกในการใช้

4.5 สถาบันควรจัดงบประมาณเพื่อปรับปรุงสนามกีฬา สถานที่พักผ่อน
สำหรับนักศึกษาให้เพียงพอ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการศึกษาสภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อน พบว่า นักศึกษายังไม่รู้จักใช้
เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เท่าที่ควร โดยเฉพาะความสัมพันธ์ทางกันสติปัญญา จึงเห็น
สมควรให้มีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนนักศึกษาที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียน

2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการประเมินผลสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษา
พยาบาลด้วยวิธีอื่นตามลักษณะเครื่องมือ วิชัวิศภาพพจน์ของมหาวิทยาลัยตามหลักของ
เพลส (Pace) ซึ่งเป็นการมุ่งวัดความประทับใจเกี่ยวกับภาพพจน์ของมหาวิทยาลัย
ของนิสิต นักศึกษา

3. ควรศึกษาเป็นรายกรณี (Case Study) เพื่อให้ได้รายละเอียดของ
สภาพแวดล้อมของสถาบันการศึกษาพยาบาลในต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น และควรเพิ่ม
กลุ่มตัวอย่าง โดยศึกษาจากนักศึกษาทุกชั้นปี

4. ควรศึกษาสภาพแวดล้อมของสถานที่ปฏิบัติงาน ที่อาจส่งผลกระทบต่อ
การสอนทางภาคทฤษฎีต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กฤษณ์ ศรีสุภาะ "การบริหารงานวิชาการของศึกษาธิการจังหวัด" มิตรครู 26(16) :

17 - 20 สิงหาคม 2527

กฤษณชัย โพธิ์อาษา การประเมินโครงการอบรมครูและบุคลากรของการศึกษาประจำการ
ในเขตจังหวัดสุรินทร์และศรีสะเกษ วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2523, 135 หน้า อักสำเนา

ก่อ สวัสดิพิพาณิชย์ วัยรุ่นและการปรับปรุงบุคลิกภาพ วัฒนาพานิช 2519, 191 หน้า
คณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา, สำนักงาน การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม "โครงสร้าง
เนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนรู้" ม.ป.ท. 4 มกราคม 2521, 124 หน้า

คมเพชร ฉัตรสุกกุล การศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบทางค่านิยมเศรษฐกิจการปรับตัว
และกิจกรรมในวิทยาลัย ของนักศึกษาชั้น ป.กศ.ปีที่ 2 ปีการศึกษา 2514 ที่มี
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ ของวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ปริญญาโท กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2515, 123 หน้า
อักสำเนา

จันทร์เพ็ญ ศิรินาม ความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลเกี่ยวกับการบริหารของวิทยาลัย
พยาบาลสภาอากาศไทย วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2518,
92 หน้า อักสำเนา

จุไร ชุมชุม สภาพแวดล้อมสังคมกลุ่มเพื่อนของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยในกรุงเทพ
มหานคร ปริญญาโท กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526,
112 หน้า อักสำเนา

เฉลียว บุรีภักดิ์ และคนอื่น ๆ รายงานผลการวิจัยเรื่องลักษณะของครูที่ดี โรงพิมพ์
คำรวจ 2520, 425 หน้า

ชมเพลิน จันทร์เรืองเพ็ญ และคนอื่น ๆ "การสอนแบบต่าง ๆ ในระดับอุดมศึกษา"
วารสารครูศาสตร์ 6 : 39 พฤษภาคม - มิถุนายน 2519

- ชอร์, อาบิซอลค์ บี, และซำรง บัวศรี การวิเคราะห์และคาดคะเนความต้องการ
อาจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ไทยวัฒนาพานิช 2511, 92 หน้า
- เชิดศักดิ์ ไชวาลินธุ์ การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ สำนักพิมพ์
 โอเคียนส์ไทร์ 2523, 206 หน้า
- ทัศนาศ บุญทอง "คุณภาพการศึกษาพยาบาล" วารสารพยาบาล 28 (3) : 9 - 31
 ตุลาคม 2522
- นัยนา อ่างสันติกุล การวิเคราะห์องค์ประกอบสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไทย
 วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 94 หน้า อัครสำเนา
- เบญญา จิรภัทรพินิจ "Self Identification and Self Imageของเยาวชนไทย"
 ใน เยาวชนไทย หน้า 29 สถาบันวิจัยทางสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 2516
- ประกอบ คูปรักัน "นิสิตนักศึกษาและกระบวนการกลุ่มในสถาบันอุดมศึกษา" นิสิตนักศึกษา
 พิมพ์ที่พระพิชานา 2525, 318 หน้า
- ประภาศรี สุนันทุตร สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยรวมค่าแห่งในทัศนะของนักศึกษา
 ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522, 89 หน้า
 อัครสำเนา
- ปาย อิงภากรณ์ เสียชีพอย่าเสียสัตย์ โรงพิมพ์พิเศษ 2517, 227 หน้า
- เป็รื่อง กุญท์ การวิจัยสื่อและนวัตกรรมการสอน ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2519, 141 หน้า
- นภาทิพย์ เกษรากุล สภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในทัศนะของนิสิต
 ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524, 97 หน้า
 อัครสำเนา

พรสุลี อาชาวำรุง "การพัฒนานิสิตนักศึกษา" ในนิสิตนักศึกษา พิมพ์ที่พระพิมพ์ 2525,
318 หน้า

พูนทรัพย์ วงษ์พานิช องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ผลทางการเรียนในระดับ
ปริญญาตรี (ค.บ.) ของบุคลากรทางการศึกษาและครูประจำการในวิทยาลัยครู
กรุงเทพมหานคร ปริญญาโท กศ.บ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2523, 69 หน้า อักษรสำเนา

ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ และศรีเพ็ญ ศุภพิทยากุล "การศึกษาทัศนะของผู้เรียนที่มีต่อการสอน
แบบบรรยาย" เอกสารประกอบการสัมมนาการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาของ
กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2521, 131 หน้า อักษรสำเนา

พาริกา อิมราลิม คู่มือปฏิบัติการพยาบาลชั้นวิชาชีพ พิมพ์ครั้งที่ 2 โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม
2525, 442 หน้า

ปิญญู สาทร เอกสารประกอบการเรียน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2518 อักษรสำเนา
นันทเกียรติ โกศลนันทวัฒน์ สภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูกลุ่มภาคตะวันตก ในทัศนะของผู้บริหาร
อาจารย์ และนักศึกษา วิทยานิพนธ์ ค.บ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2527,
148 หน้า อักษรสำเนา

เมืองทอง แชนนท์ "สรุปลักษณะของครูดีและไม่ดี" รายงานสรุปผลการสัมมนาเพื่อ
พัฒนาการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 3 - 6 มิถุนายน 2519,
209 หน้า

ระวี ภาวิไล "บรรยากาศทางวิชาการในมหาวิทยาลัย" วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ
7 (3) ตุลาคม 2515

รังสรรค์ หันหันเพ็ญะ สภาพแวดล้อมวิทยาลัยครูนครราชสีมาในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์
และนักศึกษา ปริญญาโท กศ.บ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2526, 88 หน้า อักษรสำเนา

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ หลักการวิจัยทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2 โรงพิมพ์
ทวีกิจการพิมพ์ 2524, 286 หน้า

วัฒนา พุ่มเล็ก การศึกษาเปรียบเทียบองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนเท่ากับนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูง
ระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิทยานิพนธ์ ก.ม. จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 2513, 97 หน้า อักสำเนา

วัลลภา เทพหัสดินฯ "งานสวัสดิการและบริการนิสิตนักศึกษา" นิสิตนักศึกษา พิมพ์
ที่ระพธนา 2525, 318 หน้า

———— "การบริหารงานคานหอพัก" นิสิตนักศึกษา พิมพ์ที่ระพธนา 2525,
318 หน้า

วิจิตร ศรีธำณ หลักการอุดมศึกษา วัฒนาพานิช 2518, 87 หน้า

วิจิตร สิ้นสิริ แบบสำรวจกิจกรรมในสถาบันอุดมศึกษา ม.ป.ท. ม.ป.ป. 13 หน้า

วิเชียร ทวีลาภ "สภาวะการศึกษาพยาบาลของประเทศไทยในปัจจุบัน" ใน สรุปผล
ประมวลการประชุมพยาบาลแห่งชาติ ครั้งที่ 6 หน้า 27 - 30 พฤศจิกายน 2522
ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 460 หน้า

วิไลวรรณ พิธิยานุวัฒน์ และสนหวัง พิธิยานุวัฒน์ "วิธีประเมินสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย"
วารสารครูศาสตร์ 6 : 21 - 34 พฤศจิกายน - ธันวาคม 2519

วิเศษ วิเชียร การศึกษาสถานภาพการใช้อาคารสถานที่และการใช้กำลังอาจารย์ของ
วิทยาลัยวิชาการศึกษา ปริญญาพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร
2515, 115 หน้า อักสำเนา

สมบัติ วัจนะสาริกากุล สภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามทัศนะของนักศึกษา
อาจารย์ และผู้บริหาร ปริญญาพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2524, 149 หน้า อักสำเนา

สมหวัง พิชัย สุวรัตน์ "สาเหตุการออกจากมหาวิทยาลัยกลางคัน" วารสารการศึกษาแห่งชาติ

14 (4) : 68 - 83 เมษายน - พฤษภาคม 2523

ลีปนันท เกตุทัต แนวคิดในการสร้างบัณฑิต (บทคัดย่อ) ม.ป.ป. 8 หน้า แผ่นปลิว

สุคนธ์ วิเชียรรัตน์ สภาพแวดล้อมศูนย์ฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ
ของวิทยาลัยครูภูเก็ตตามทัศนะของผู้เข้าอบรมและผู้ให้การอบรม ปรินิพนธ์ กศ.ม.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 112 หน้า อักษรำเนา

สุพล พุดคำ การศึกษาสถานภาพและการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการโครงการ

ฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ 2524, 48 หน้า อักษรำเนา

สุรินทร์ สรศิริ "อาคารเรียน" วิทยาจารย์ 5 : 11 - 13 กรกฎาคม 2514

สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2525 - 2529 โรงพิมพ์

ยูไนเต็ลโปรดักชั่น จำกัด 2524, 433 หน้า

กรรณพ ศุภรัตน์ การสร้างแบบสำรวจจำแนกสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไทย วิทยานิพนธ์

ก.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2521, 93 หน้า อักษรำเนา

อุทุมพร ทองอุไทย รายงานผลการวิจัยเรื่องลักษณะการสอนของคณาจารย์ในอุดมคติ

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 15 หน้า อักษรำเนา

Astin, Alexander W. The College Environment. New York, American Council on Education, 1968. 187 p.

Astin, Alexander W, and Lee, Calvin B.T. "The Student," The Invisible Colleges. United States of America, 1972. 146 p.

Benn, Gerald Chester. "A Comparison of the Ideal and Real College Environment as Perceived by Entering Freshmen in an Oklahoma State University," Dissertation Abstracts. 26(11) : 4026-A, May, 1976.

Bennett, M.E. College and Life. New York, McGraw-Hill Book Company Inc., 1952. 457 p.

- Best, John W. Research in Education. 3rd, ed. New Jersey, Englewood Cliffs, Prentice-Hall, Inc., 1977. 403 p.
- Brook, G. Leslie. The Modern University. London, Andre Deutsch, 1965. 192 p.
- Chickering Auther W. and Robert Blackburn. The Undergraduate Unpublished Manuscript. 1970. 160 p.
- Cogan, Morris L. "Studies of Teacher Behavior," The Journal of Experimental Education. 26(January, 1975) :135-139.
- David, Arthur DeCoster. "Some Effects of Different Classroom Conditions upon Interpersonal Relationships, Personal Adjustment and Achievement for College Freshmen," Dissertation Abstracts. 31(11) : 5789-A, May 1971.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. 4th.ed., New York, McGraw-Hill, 1976. 529 p.
- Guilliams, Donald Lee. "Environmental Perceptions of Upperclassmen, Admissions Staff, Faculty, and Entering Freshmen at Columbia College," Dissertation Abstracts. 36(1) : 142-A, July, 1975.
- Guth, Jame Earl. "Junior College Transfer Students' Perceptions of the Academic Environment of Their Former Junior College and Auburn University," Dissertation Abstracts. 35(6) : 3424-A December, 1974
- Harold, Webster. "Personality Change in College Student," in College and Character. New York, Nevitt Stanford, 1964. 393 p.
- Heist, Paul. "Creative Students : College Transients," The Creative College Student : and Unmet Challenge. Berkeley Jossey-Bass Inc., 1970. 253 p.
- Hilgard, Ernest R., and Willard B. Spalding. Educational Psychology. New York : Harcourt, Brace and World, 1963. 648 p.
- Jaime, Mendez Gellor. "Student Perception of Campus Environment," Dissertation Abstracts. 32(12) : 6758-A, June, 1972.
- Johnson, P bert Alphona. "Manifestation of Dissonance in Expectation versus Perception of the Environment at Indiana University Among Black and White Students," Dissertation Abstracts. 36(2) : 735-A, August, 1975.

- Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan. "Determining Sample Size for Research Activities," Journal of Educational and Psychological Measurement. 30 : 607-610, November, 1970.
- Layman, Barbara Jean. "Perceptions of College Environment at Oklahoma State University by Incoming Freshman Students," Dissertation Abstracts. 36(11) : 7210-A, May, 1976
- Lindgren, Henry C. The Psychology of College Success. New York, John Wiley, 1969. 141 p.
- Locklin, Ralph Howard. "Institutional Tensions : A Multiple Case Study of Four Campuses Using the Transactional Analysis of Personality and Environment (TAPE)," Dissertation Abstracts. 37 : 149-A, July, 1976.
- Mack, Garner Shirley. "A Study of Institutional Image /analysis of Perception of Sub-Population in College Environment," Dissertation Abstracts. 7(9) : 4308-A, 1972
- Maddox, Harry. How to Study. London, Cox & Wyman, 1963. 240 p.
- Magaret, Parker Strafford. "Freshmen Expectation and Socialization in the College Environment," Dissertation Abstracts. 9(11) : 4434-A, 1975.
- Mayhew, Lewis B. "Institutional Factor and the Learning Environment," in The College and Student. Edited by Lawrence E. Dennis and Joseph F. Kauffman, Washington, D.C., American Council on Education, 1966. 390 p.
- McCoy, William Bruce. "A Study of the Environmental Perceptions of Underclassmen, Upperclassmen and Faculty at the University of Nebraska at Omaha, A Commuter Campus," Dissertation Abstracts. 38(5) : 2592-A, November, 1977.
- Newcomb, Theodore M. "Student Peer-Group Influence," in Personality Factors on the College Campus. New York, Social Science Research Council, 1962. 295 p.
- Pace, C.R. "College and University Environment Scales," Technical Manual. 2nd. ed., Princeton : Educational Testing Service, 1969. 87 p.
- Romine, Stephen. "Student and Faculty Perceptions of an Effective University Instructional Climate," The Journal of Educational Research 26(4) December, 1974 : 139-143.

Sanford, Nevitt. "Implications of Personality Studies for Curriculum and Personnel Planning," Personality Factors on the College Campus. The University of Texas, 1972. 242 p.

Saylor, Galen J. and Alexander M. William Planning Curriculum for Schools. 1 st.ed., New York : Holt Rinehart and Winston Inc., 1974, 404 p.

Seager, Paul W. Propose the School Building Code for Thailand. Indiana, Indiana University, 1961. 29 p.

Sifferd, Calvin S. "What is the Proper Function of Residence Hall Counseling," College and University Business. 25 : 21-22 November. 1958.

Suttern Doris Cook and Gloria Ferraro Donnelly. Perceptives in Human Development. Philadelphia : J.B. Lippincott Co., 1973. 331 p.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร
ในทัศนะของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วันที่ 12 มีนาคม 2528

เรียน ท่านอาจารย์และนักศึกษา

ข้าพเจ้า นางกุษฎี สรรพศรี เป็นอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์
สำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร ขณะนี้อยู่ในระหว่างศึกษาต่อในระดับปริญญาโท วิชาเอก
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ต้องการความช่วยเหลือ
จากท่าน ในการรวบรวมข้อมูลบางประการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในสถาบันการศึกษาของ
ของท่านเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "สภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล
ในกรุงเทพมหานคร ในทัศนะของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล" ในการวิจัย ข้าพเจ้า
ใช้แบบสอบถาม เพื่อถามถึงทัศนะ ความคิดเห็น หรือความรู้สึกที่มีต่อสภาพแวดล้อม
ในสถาบันการศึกษาพยาบาลของท่าน คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัย
ผลของการวิจัยจะเป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษา
พยาบาลในกรุงเทพมหานครให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ดังนั้นข้าพเจ้าจึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านช่วยตอบแบบสอบถามฉบับนี้
ข้าพเจ้าหวังในความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอได้รับความขอบคุณอย่างสูง
จากข้าพเจ้า ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางกุษฎี สรรพศรี)

ผู้วิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง สภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร
ในทัศนะของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงทัศนะ ความคิดเห็น หรือความรู้สึกที่มีต่อสภาพแวดล้อมของสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร ฉะนั้นจึงไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด ขอความกรุณาให้ท่านตอบตรงกับทัศนะ หรือความรู้สึกของท่านให้มากที่สุด คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุง และพัฒนาสภาพแวดล้อมในสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานครให้เหมาะสมเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาคุณภาพของนักศึกษาพยาบาล

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ทัศนะ ความคิดเห็น หรือความรู้สึกที่มีต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน

การศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ใน ☐ หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. ชื่อสถาบันของท่าน

☐ วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย

☐ วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ

☐ วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์

2. สถานภาพของท่าน

นักศึกษา☐ ชั้นปีที่ 1☐ ชั้นปีที่ 4☐ คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.50 ขึ้นไป☐ คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.49 ลงมาอาจารย์☐ วุฒิปริญญาตรี หรือเทียบเท่า☐ วุฒิสูงกว่าปริญญาตรี☐ ประสบการณ์ทางการสอน 1 - 10 ปี☐ ประสบการณ์ทางการสอนมากกว่า 10 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมสถานการศึกษายาบาล แบ่งออกเป็น

1. สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน

2. สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร

3. สภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อน

4. สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่

คำชี้แจง ตอนที่ 2 เป็นข้อความเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในสถาบันของท่าน ขอท่านได้โปรดให้คำตอบตามสภาพที่เป็นจริงในทัศนะของท่าน โดยมีการประเมิน ดังนี้

1. มากที่สุด เป็นสภาพแวดล้อมที่เป็นความจริงและตรงกับความต้องการมากที่สุด หรือประมาณใดถูกต้องคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ มากกว่าร้อยละ 75 ให้กา ✓ ในช่องมากที่สุด

2. มาก เป็นสภาพแวดล้อมที่เป็นความจริงและตรงกับความต้องการมาก หรือประมาณใดถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 61 - 75 ให้กา ✓ ในช่องมาก

3. ^๑ค่อนข้างมาก เป็นสภาพแวดล้อมที่เป็นความจริงและตรงกับความต้องการ
ค่อนข้างมาก หรือประมาณได้คิดเป็นร้อยละ 46 – 60 ให้กา ✓ ในช่องค่อนข้างมาก

4. ^๑ค่อนข้างน้อย เป็นสภาพแวดล้อมที่เป็นความจริงและตรงกับความต้องการ
ค่อนข้างน้อย หรือประมาณได้คิดเป็นร้อยละ 31 – 45 ให้กา ✓ ในช่องค่อนข้างน้อย

5. ^๑น้อย เป็นสภาพแวดล้อมที่เป็นความจริงและตรงกับความต้องการน้อย
หรือประมาณได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 16 – 30 ให้กา ✓ ในช่องน้อย

6. ^๑น้อยที่สุด เป็นสภาพแวดล้อมที่เป็นความจริงและตรงกับความต้องการ
น้อยที่สุด หรือประมาณได้ถูกต้องคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ต่ำกว่า 16 ให้กา ✓ ในช่องน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย	น้อยที่สุด
<u>สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน</u>						
1. อาจารย์เลือกใช้กิจกรรมที่เหมาะสม กับระดับของนักศึกษา.....			✓			
2. การเข้าพบอาจารย์ผู้สอน สามารถ ทำได้ตลอดเวลา.....				✓		

แบบสอบถามเลขที่

--	--	--

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย	น้อยที่สุด	ช่องนี้สำหรับ ผู้วิจัย
<u>สภาพแวดล้อมก่อนการ เรียนการสอน</u>							
1. หลักสูตรมีความเหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน							☐ 10
2. จุดมุ่งหมายของรายวิชาในหลักสูตรมีความชัดเจน							☐ 11
3. อาจารย์มีการเตรียมการสอนมาดี							☐ 12
4. อาจารย์มีความสามารถในการถ่ายทอดวิชาความรู้							☐ 13
5. อาจารย์ให้ความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับเรื่องที่จะสอนอยู่เสมอ							☐ 14
6. กิจกรรมการเรียนที่อาจารย์จัดให้เป็นการเสริมการเรียนรู้ในชั้นได้ดี							☐ 15
7. อาจารย์สามารถนำวิธีการสอนแบบต่างๆมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม							☐ 16
8. อาจารย์แนะนำเอกสาร ตำราและแหล่งวิชาเพื่อศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม							☐ 17
9. อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี							☐ 18
10. อาจารย์กระตุ้นให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม							☐ 19

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย	น้อยที่สุด	ของนี้สำหรับ ผู้วิจัย
11. อาจารย์สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาวิชา ที่สอนกับการนำไปใช้							☐ 20
12. อาจารย์จัดกิจกรรมได้พอเหมาะกับ ระดับความสามารถของนักศึกษา							☐ 21
13. อาจารย์มีการปรับปรุงวิธีการสอนให้ เหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอน							☐ 22
14. อาจารย์สามารถเลือกใช้สื่อการสอน ได้เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน							☐ 23
15. อาจารย์ชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่าง วิชาที่เรียนกับวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง							☐ 24
16. การสอนของอาจารย์มีชีวิตชีวาและ สนุกสนาน							☐ 25
17. มีการซักถามเพื่อวัดความเข้าใจใน เรื่องที่เรียนในแต่ละครั้งของการสอน							☐ 26
18. อาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถาม							☐ 27
19. อาจารย์ยอมรับฟังความคิดเห็นของ นักศึกษา							☐ 28
20. อาจารย์มีความเป็นกันเองกับนักศึกษา							☐ 29
21. อาจารย์ชมและวิจารณ์ผลงานของ นักศึกษาอย่างยุติธรรม							☐ 30
22. อาจารย์กระตุ้นนักศึกษาให้สนใจที่จะ เรียน							☐ 31

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย	น้อยที่สุด	ของนี้สำหรับผู้วิจัย
23. อาจารย์ยอมรับความแตกต่างของนักศึกษาแต่ละคน							☐ 32
24. อาจารย์พยายามส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์ในหมู่นักศึกษา							☐ 33
25. สถานะแวดล้อมของสมมุติฐานอำนวยความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า							☐ 34
26. มีตำรา เอกสาร และวารสารเพื่อการศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอ							☐ 35
27. อาจารย์มีหลักเกณฑ์การให้คะแนนชัดเจนและเที่ยงตรง							☐ 36
28. อาจารย์ให้การช่วยเหลือนักศึกษาที่มีความบกพร่องในการเรียน							☐ 37
29. อาจารย์ให้โอกาสนักศึกษาได้ประเมินผลการสอนของอาจารย์							☐ 38
<u>สภาพแวดล้อมการบริหาร</u>							
30. นักศึกษามีโอกาสแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของสถาบัน							☐ 39
31. ผู้บริหารให้โอกาสนักศึกษาได้เข้าพบเพื่อปรึกษาหารือ							☐ 40
32. สถาบันเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ฝึกความเป็นประชาธิปไตยในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ							☐ 41

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย	น้อยที่สุด	ช่องนี้สำหรับผู้วิจัย
33. สถาบันสนับสนุนและอำนวยความสะดวกแก่นักศึกษาในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ							☐ 42
34. คณะกรรมการนักศึกษาวางแผนการจัดกิจกรรมร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษา							☐ 43
35. โครงการจัดกิจกรรมของนักศึกษาดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน							☐ 44
36. นักศึกษาได้รับบริการค้นหาพักอย่างเหมาะสม							☐ 45
37. สถาบันจัดบริการค่านอาหาร โดยคำนึงถึงทั้งค่านปริมาณและคุณภาพ							☐ 46
38. สถาบันจัดบริการและอำนวยความสะดวก การไปรษณีย์ โทรเลข และโทรศัพท์							☐ 47
39. การบริการค่านสุขภาพแก่นักศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดี และเหมาะสม							☐ 48
40. การจัดบริการน้ำดื่มและน้ำใช้สะอาด และปลอดภัย							☐ 49

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย	น้อยที่สุด	ของนี้สำหรับ ผู้วิจัย
41. สถาบันเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เสนอ ความจำเป็น เพื่อขอรับทุนอุดหนุน การศึกษา							☐ 50
42. สถาบันมีหลักเกณฑ์การคัดเลือก นักศึกษาเข้ารับทุนอุดหนุนการศึกษา ไว้อย่างชัดเจน							☐ 51
43. สถาบันคำนึงถึงเรื่องการยกย่อง ชมเชย นักศึกษาที่กระทำความดี							☐ 52
<u>สภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อน</u>							
44. นักศึกษารุ่นพี่รวมกลุ่มกันเพื่อให้ คำแนะนำด้านการเรียนแก่น้อง							☐ 53
45. มีการช่วยแนะนำทางด้านการเรียน ระหว่างนักศึกษารุ่นขึ้น							☐ 54
46. นักศึกษาใช้เวลาว่างสังสรรค์กับเพื่อน และรุ่นพี่							☐ 55
47. นักศึกษาร่วมมือกับเพื่อนๆ จัดกิจกรรม เพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงของสถาบัน							☐ 56
48. นักศึกษาใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ในลักษณะสร้างสรรค์ เช่น การโต้วาที							☐ 57
49. มีการทบทวนบทเรียนก่อนสอบ ในระหว่างนักศึกษาค่ายกัน							☐ 58

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย	น้อยที่สุด	ช่องนี้สำหรับผู้วิจัย
50. ผู้นำนักศึกษาสามารถชักชวนนักศึกษาให้ร่วมทำกิจกรรมเพื่อสถาบัน							☐ 59
51. นักศึกษามีความอบอุ่นในเมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อน							☐ 60
<u>สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่</u>							
52. สภาพอาคารสถานที่ในสถาบันการศึกษา มีความสะอาดและสวยงาม							☐ 61
53. ห้องเรียนมีขนาดเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา							☐ 62
54. สภาพห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทได้ดี และมีแสงสว่างพอเหมาะ							☐ 63
55. มีห้องปฏิบัติการสำหรับการเรียนในวิชาที่ต้องปฏิบัติเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา							☐ 64
56. ในห้องปฏิบัติการมีเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา							☐ 65
57. มีที่นั่งสำหรับนักศึกษาค้นคว้าในห้องสมุดอย่างเพียงพอ							☐ 66
58. มีที่นั่งเพื่อศึกษาค้นคว้านอกห้องเรียนเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา							☐ 67

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ค่อนข้างมาก	ค่อนข้างน้อย	น้อย	น้อยที่สุด	ช่องนี้สำหรับ ผู้วิจัย
59. ในห้องรับแขกมีที่นั่งเพียงพอกับ จำนวนผู้ที่มาเยี่ยมเยียนนักศึกษา							☐ 68
60. ห้องน้ำ ห้องสุขา ถูกสุขลักษณะและมี จำนวนเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา							☐ 69
61. มีสถานที่เล่นกีฬาเพียงพอกับจำนวน นักศึกษา							☐ 70
62. มีที่นั่งพักผ่อนและสังสรรค์ในหมู่ นักศึกษาอย่างเพียงพอ							☐ 71
63. ห้องอาหารถูกสุขลักษณะ และมี จำนวนที่นั่งสำหรับรับประทานอาหาร อย่างเพียงพอ							☐ 72
64. มีสถานที่ซักผ้าเสื้อผ้าเพียงพอกับ จำนวนนักศึกษา							☐ 73
65. การจัดตกแต่งบริเวณสถาบันสวยงาม							☐ 74
66. ทางเดินเพื่อติดต่อระหว่างอาคาร ต่าง ๆ ภายในบริเวณสถาบัน สะดวกและปลอดภัย							☐ 75

ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่านมา ณ โอกาสนี้

(นางคุณิ์ สรรประสิทธิ์)

ภาคผนวก ข

ตาราง แสดงความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพแวดล้อม
สถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร ในทัศนะของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล

ตาราง 36 แสดงความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล
ในกรุงเทพมหานคร ในทัศนะของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาล

สภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาล	ค่าความเชื่อมั่น
ด้านการเรียนการสอน	0.952
ด้านการบริหาร	0.933
ด้านกลุ่มเพื่อน	0.846
ด้านอาคารสถานที่	0.946
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด	0.972

สภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร
ในทัศนะของนักศึกษา และอาจารย์พยาบาล

บทคัดย่อ
ของ
กฤษฎี สรรประสิทธิ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กรกฎาคม 2529

ความมุ่งหมายของการศึกษาครั้งนี้เพื่อ (1) ศึกษาทัศนะของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร 4 ด้านคือ ด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านอาคารสถานที่ (2) เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับชั้นปีและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (3) เพื่อเปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิและประสบการณ์ทางการสอน และ (4) เพื่อเปรียบเทียบทัศนะระหว่างนักศึกษาและอาจารย์พยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 จำนวน 419 คน และอาจารย์พยาบาลจำนวน 118 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2527

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่าเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร โดยปรับปรุงมาจากแบบสำรวจกิจกรรมในสถาบันอุดมศึกษา (The Inventory College Activities ICA) ของอเล็กซานเดอร์ คัมบลิว แอสติน (Alexander W. Astin) การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทัศนะต่อสภาพแวดล้อมของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติค่าที (t-test) ผลดังนี้

1. นักศึกษาและอาจารย์พยาบาลมีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร โดยส่วนรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง
2. นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานครโดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าในด้านการกลุ่มเพื่อนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันมีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร โดยส่วนรวม และรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร โดยส่วนรวมและรายค้านทุกด้าน ยกเว้นด้านอาคารสถานที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. อาจารย์ที่มีวุฒิแตกต่างกันมีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร โดยส่วนรวมและรายค้าน คือ ด้านการเรียนการสอน และด้านการบริหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในค่านกลุ่มเพื่อนและด้านอาคารสถานที่ ไม่พบความแตกต่าง

6. อาจารย์ที่มีประสบการณ์ทางการสอนแตกต่างกันมีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร โดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายค้านพบว่า ด้านอาคารสถานที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

7. นักศึกษาและอาจารย์พยาบาลมีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมสถาบันการศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร โดยส่วนรวมและด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหาร ด้านอาคารสถานที่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนค่านกลุ่มเพื่อนไม่พบความแตกต่าง

ENVIRONMENTAL FACTORS IN NURSING COLLEGES IN BANGKOK
METROPOLIS AS PERCEIVED BY NURSING
STUDENTS AND INSTRUCTORS

AN ABSTRACT

BY

DUSADEE SANPRADITH

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

July 1986

The purpose of this study were (1) to study the perceptions of the nursing students and the instructors toward environmental factors in nursing college in Bangkok Metropolis, regarding four aspects of the instruction environment, administration, peer group and physical environment (2) to compare perceptions of the nursing students classified by class level and achievement, (3) to compare perceptions of the instructors classified by educational certifications and teaching experience and (4) to compare perceptions of nursing students and instructors.

The sample were composed of 419 nursing students, 118 instructors in the second semester of the academic year 1984

The instrument used for collecting the data were a self-constructed rating scale, questionnaires adapted from Alexander W. Astin(The Inventory of College Activities or ICA). The obtained data were then analyzed statistically by using mean, standard deviation and t-test

The main findings were as follow:

1. The environments in nursing college in Bangkok Metropolis totally perceived by the nursing students and the instructors were at moderate level.

2. There was no significant different of students' perception classified by grade year level toward environmental factors except peer group aspect.

3. In all four aspects of perceptions, the significant difference was found at the .05 level between the high and the low achievement of the first year nursing students.

4. There was significant difference at .05 level between the fourth year nursing students' perception classified by grade point toward environmental factors except physical aspect.

5. There was significant difference at .05 level between the instructors' perceptions classified by educational certifications towards environmental factors except peer group and physical aspects.

6. There was no significant difference at .05 level between the instructors' perception classified by experiences toward environmental factors except physical aspect.

7. There was significant difference at .05 level between the perceptions of nursing students and instructors toward environmental factors except peer group aspect.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นางคุณิณี สรรพประดิษฐ์ เกิดวันที่ 21 ธันวาคม 2474 ที่อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา

การศึกษา

- 2485 ประถมปีที่ 4 โรงเรียนปัญญพิทยาคาร จังหวัดฉะเชิงเทรา
2491 มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสตรีคึกฤทธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา
2492 ประกาศนียบัตรประโยคครูมูล โรงเรียนฝึกหัดครูพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2501 ประกาศนียบัตรพยาบาลผดุงครรภ์ และอนามัย วชิรพยาบาล กรุงเทพมหานคร
2503 ประกาศนียบัตรครูพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร
2522 ปริญญาการศึกษามัธยมศึกษา วิชาเอกพยาบาล มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร
2529 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร

การปฏิบัติงาน

- 2492 ครูจัตวา โรงเรียนประชาบาลวัดบางสมัคร อำเภอปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา
2503 ครูพยาบาลตรี โรงเรียนพยาบาลวชิรพยาบาล กรุงเทพมหานคร
2506 ครูพยาบาลตรี โรงเรียนผดุงครรภ์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดขอนแก่น
2512 หัวหน้าหมวดวิชา โรงเรียนพยาบาลวชิรพยาบาล กรุงเทพมหานคร
2520 หัวหน้าหมวดวิชา วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ กรุงเทพมหานคร
2523 หัวหน้าฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ กรุงเทพมหานคร
ปัจจุบัน รองผู้อำนวยการ วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ กรุงเทพมหานคร